

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 7 / Sayı 90 / 30 Kasım 1989 / 2.50 DM

PKK 12. KURULUŞ YILINDA

Partimizin 12. mücadele yılına girişi halkımıza ve tüm ilerici insanlığa kutlu olsun!

PKK, kuruluşunu gerçekleştirdiği 27 Kasım 1978'den bu yana kesintisiz mücadele pratiğiyle 11. yılını başarıyla tamamlayıp 12. mücadele yılına girdi. Ulusal dirilişin tohumlarını kahraman şehitlerinin kanlarıyla sulayarak filizlendiren Partimiz, yeni zafer yıllarına doğru her dönemden daha kararlı ve sağlam adımlarla ilerliyor.

1989 yılında mücadele taktiğini daha güçlü oturtan Partimiz, ulusal kurtuluş savaşını sağlam mevzilere ulaştırdı; kırsal ve şehirsel alanlarda küçümsenmeyecek başarılar kaydetti. Oldukça kapsamlı ve kesintisiz eylemsel atılımıyla, halka büyük güven verdi; halkı yer yer toplu direnişlere ve intifadalara kaldırdı. Yoğun eylemlilikle birlikte, halkımızın da korku duvarını yıkmaya başladığını gören sömürgeci Türk egemenliği bu gelişmeler karşısında sonunun yaklaştığını daha net görerek derin bir bunalım ve panik içine sürüklendi.

Partimiz, Kürdistan'da yarattığı büyük gelişmelerin yanısıra, yurtdışı alanlarında da nitelik ve nicelik olarak güçlü gelişmelere ulaştı. Emperyalizmin sürekli saldırılarına karşı direndi ve boyun eğmedi.

Partimiz 11. yılını önemli gelişmelerle kapatarak 12. mücadele yılına girerken, daha kararlı, daha direnişçi ve zafere daha yakın. Partimizin 12. mücadele yılının daha büyük gelişmelerin yaşanacağı bir yıl olacağı inancıyla, geleceğe daha emin adımlarla yürüyoruz.

-Yaşasın savaşkan Partimiz PKK!
-Biji Serok APO!

GERİLLA, 27 KASIM'I BÜYÜK VE ETKİLİ VURUŞLARLA KARŞILADI

ARGK gerillaları, daha ileri hamlelere ulaşmanın hazırlık dönemi olan kış aylarına doğru yol alırken, sonbahar atılımının son günlerini de düşmana yeni darbeler indirerek değerlendirdiler. Peşpeşe geliştirdikleri güçlü eylemlerle Partimizin yeni yılını kutladılar. Çağdaş ulusal kurtuluş mücadelemizin önderi PKK, bu mevsimin 27 Kasım'ında kuruluşunu gerçekleştirdi. 27 Kasım 1978'deki kuruluşundan bu yana 11 yıl geçti. Bu 11 yıl, halkımızın sömürge yazgısını değiştirmede büyük hamle yılları oldu. Tarihimiz bu yıllarda köklü değişikliklere sahne oldu. Çağdaşlaşma, çağın içinde doğru bir rota izlemede anlamlı ve onurlu gelişmeler yaşandı. Kürdistan sorunu kendi mezarını çatlatarak gün yüzüne çıktı. Kürdistan halkı ulusal onurunu korumada ve çeşitli biçimlerde hükmeden bir halk düzeyine ulaşmada paha biçilmez kazanımlar sağladı. Halk irademiz kendi özgür kimliğine kavuşarak, özgürlüğe tutkun kişilik ortaya çıkardı. Artık, halkımız bu iradenin etrafında kenetleniyor ve savaşıyor.

Halkımız, Partimizin 11. savaş yılında küçümsenemez bir güç düzeyinde örgütlenme sürecine girdi. Halk demokrasisinin inşaśında ciddi adımlar attı. Henüz düşmanın egemen olduğu alanlarda ikili iktidarları yaratmanın adımını atıyor ve bunu geliştirmeye devam ediyor. Partimiz önderliğinde siyasal yönetim aygıtları olan Koma Gel'lerde örgütleniyor. Bu örgütlülük de önemli gelişmeler yarattı. Bu temelde sömürgeciliğin siyasal kurumlaşmasını etkisiz kılmada ciddi adımlar attı. Bu gelişmeler ortamında ordumuz askeri planda bölük, tabur, alay ve tümen düzeyinde bir düzenlemeyi gerçekleştirdi.

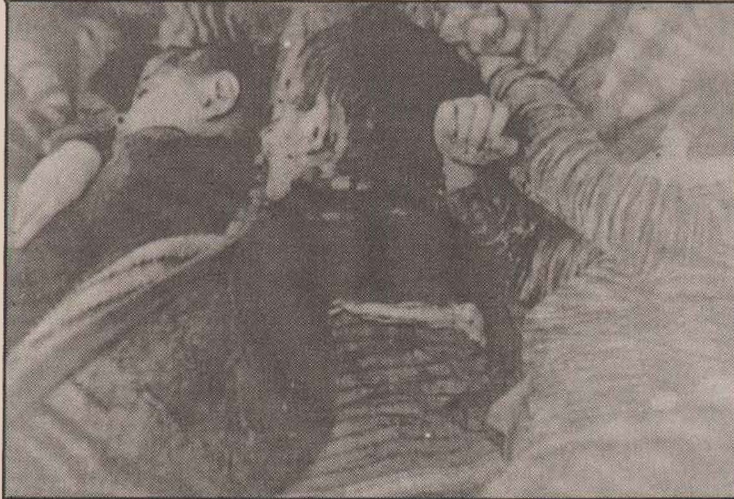
Ulaşılan askeri güç kapsamında özel savaşa karşı ciddi ve günlerce süren muharebeler yaşandı. Ülke genelindeki bu muharebelerde düşmanın binlerce özel tim elemanı, polisi, askeri, jandarması ve köy korucusu imha edildi. Gerçekleştirilen başarılı engellemelerle düşmanın maddi kaynaklarına milyarlarca liralık zarar verdirildi. Bu önemli gelişmeler sonucu özel savaşın zayıflatılarak sınırlandırıldığı ve inisiyatifin ARGK gerillalarına geçtiği bir yıl yaşandı.

Devamı 3. sayfada

Faşist Türk sömürgeciliğinin yeni bir vahşeti İkiyaka

TÜRK SAVAŞ UÇAKLARI İKİYAKA KÖYÜNÜ BOMBALADI

O Faşist Türk devleti, kitlesel katliamlara başvuruyor. İkiyaka köyünü bombalayarak kadın, çocuk, yaşlı demeden katliam gerçekleştirdi. Bu katliamı Partimize mal etti. Ancak suçüstü yakalanmaktan kurtulamadı.

İşte Türk sömürgeciliğinin yeni bir vahşeti... Barbarlık gemi azıya almış; katlediyor bebeleri, kadınları...Kürt olmak suç olamaz...

Son günlerde mücadelemiz yeniden sömürgeci-faşist Türk devletinin alçakça bir provokasyonuna hedef oldu. Günlerdir Setê (İkiyaka) köyünde 12'si çocuk olmak üzere toplam 28 kişinin, ARGK güçleri tarafından öldürüldüğü yazılıp-çizildi. TC sömürgeciliği, İkiyaka köyünü bombalayarak gerçekleştirdiği bu alçakça katliamı, büyük bir sahtekarlıkla Partimize mal ederek, kamuoyunu ulusal kurtuluş mücadelemize karşı soğutmaya çalıştı. Yine, özel savaşın emrinde olan köşe yazarı kalemşörler de, timsah göz yaşlarıyla, "PKK'nın yeni bir vahşeti" diye yorumlar yaptılar, Partimize karşı devleti cihada çağırdılar. Hatta bazıları daha da ileri giderek, "PKK'nın bölündüğü" üzerinde sahte teoriler üretip, provokatörlere güç vermeye çalıştılar.

Tüm bu alçakça propaganda ve yalanların ardından yatan gerçek, Türk sömürgecilerinin gerçekleştirdiği yeni bir katliam ve bu katliamı gizleme telaşıydı. Bu nedenle, böyle yüksek perdeden feryatlarla gerçekler tersyüz edilmeye çalışılıyordu.

Devamı 4. sayfada

SOSYALİST VE DEMOKRAT ALMAN KAMUOYUNA

F. Almanya'da tutuklu PKK'li Kürt politikacı Selahattin Erdem, haklarında açılan davayı çeşitli yönleriyle değerlendiriyor.

12. sayfada

F. ALMANYA-PKK DAVASIN'DA KÜRTÇE KONUŞMAYA ENGELLER

Devrimci Kürt politikacıların aleyhine F. Almanya'da açılan dava devam ediyor. Şimdiye kadar görülen 14 duruşma sonucunda henüz iddianamenin okunmasına geçilemedi.

Güdümlü olan mahkeme heyeti, devrimci Kürt politikacıları önceden hazırlanan senaryo gereği peşin hükümlerle yargılayıp mahkum etmek istiyor. Şimdiye kadar yapılan hemen her duruşmada, PKK'li devrimci politikacıları teröristlikten mahkum etmenin koşullarını yaratmaya çalışıyor. Bu yönelimi gören tutuklular ise bu oyunun boşa çıkarılması ve suçlayanların suçlu olduğunun kanıtlanması için, kendilerini savunarak bu koşullarda yargılanamayacaklarını belirtiyorlar.

Devrimci tutuklulardan **A. Haydar Kaytan,** mahkemenin bu tutumuna karşı uzun bir açıklamada bulunarak, gerçekleri gözler önüne serdi. Bu açıklamasıyla, gerçekte kendilerinin değil, B. Alman emperyalizminin suçlu olduğunu izah etti.

Yine, mahkemenin taraflı tutumunu protesto eden devrimci Kürt politikacılar ve avukatları geçtiğimiz günlerde üst mahkemeye bir dilekçe sunarak, mahkeme heyetinin tarafsız olmaması nedeniyle görevden alınması talebinde bulundular ve bu mahkemeyi tanımadıklarını belirttiler. Ancak, dilekçeyi değerlendiren F. Alman emperyalizminin üst mahkemesi, bu talebi reddederek, mevcut mahkeme heyetinin görevini sürdürmesini kararlaştırdı.

14. duruşmada ise mahkeme heyeti devrimci tutukluların Kürtçe konuşmasına engeller çıkardı. Sadece Türkçe ve Almanca konuşulmasına dayatmalarda bulunuldu. Bu duruşmada söz alan **Selahattin Çelik,** mahkemeye ilişkin düşüncelerini Kürtçe olarak açıkladı. Tercümanlar çeviride yetersiz kaldılar. Söylenenleri tam anlamıyla aktaramadılar. Bunun üzerine tutuklular ve avukatları müdahalede bulundular. Bu duruşmada iddianamenin okunmasına geçilemedi ve mahkeme bir sonraki duruşmaya ertelendi.

Bugüne kadar başvurulan tüm anti-demokratik uygulamalara ek olarak, F. Alman emperyalistlerinin Kürt politikacıların Kürtçe konuşmasını egellemeye çalışması, bir skandal olmanın da ötesinde, hiçbir uluslararası kuralla bağdaşmayacak, ancak Türk sömürgecilerinin karakteriyle uzlaşmanın bir ürünü olarak değerlendirilebilecek bir uygulamadır. Bu durum, açılan davanın Kürt halkına ve onun ulusal kurtuluş mücadelesine karşı açıldığının çarpıcı bir kanıtıdır. F. Almanya emperyalizmi bu tür faşist yaptırımlarla, TC ile suç ortaklığını had safhaya vardırmakta; bir halkın diliyle ve her türlü ulusal değerleriyle imhasına prim vermektedir. Tarihin en kirli suç ortaklıklarından biri olan bu suç ortaklığı da tüm insanlık nezdinde lanetlenmekten kurtulamayacaktır.

Saliha Şener, Kürtçe konuşmaktan 1 yıla mahkum edildi

KÜRTÇE KONUŞMAYA KARŞI DAVA

"Türkçe bilmediğim için Kürtçe konuştum. Verilen cezayı kabul etmiyorum. İdam etseler de Kürdüm." Bu sözler, Saliha Şener'e ait. 26 Mart yerel seçimleri nedeniyle SHP il örgütünün düzenlediği mitingde konuşturulan Saliha Şener Kürtçe hitap etmişti. Bu gerekçeyle kendisi hakkında "2932 Sayılı Yasa"ya muhalefetten 1 yıl ceza istemiyle dava açılmıştır. Tutuksuz olarak çıkarıldığı mahkemede ifadesi alınan Saliha Şener, yine kendi anadili olan Kürtçe konuşarak, yukarıda aktarılan sözlerle tavrını sergilemiştir.

Saliha Şener, Kürdistan ve Türkiye kamuoyunun yakından tanıdığı bir isim. Cezaevi direnişleriyle dayanışma amaçlı birçok işgal, gösteri ve açlık grevi eyleminde bulunmuş, ayrıca 9 Şubat Direnişi döneminde de Diyarbakır şehir merkezinin en

Devamı 7. sayfada

DİRENİŞ KAHRAMANLARIMIZ

BİR KÜRT ASKERİ

Mehmet Hanifi KAYA (Kadir) Yoldaş

Sizlere, kahramanlığını yazıya dökmede oldukça yetersiz kalacağımı bilerek, bir yiğidi anlatmaya çalışacağım.

Adıyaman, Kuzey-Batı Kürdistan'da yeralan şirin mi şirin bir beldemizdir. Kürdistan'da çağdaş ulusal kurtuluşun tohumu düştüğünde, genelde olduğu gibi beldemizde de bu tohum filizlenmeye başladı. Tarihimizde dökülen kanların hesabını sormak amacıyla burdan da halkımızın öz evlatları çıkmaya başladı. Bu öncülerden bazıları şunlardır: Hüseyin ŞAHİN, Hasari AKGÖZ, Faik ALAGÖZ, Ali Rıza SÖYLEMEZ, Sabri GÖZÜBÜYÜK, İmam Hüseyin COŞKUN, Hacı Ahmet YAPICI, İbrahim ERKENEK, Hüseyin YORULMAZ, Mehmet ALAGÖZ, Kenan ÖZÇAKMAK, İmam AKGÜL, İsmet ÇELİK, Mehmet Ali KAHRAMAN, Mehmet Emin TAŞTAN ve Mehmet Hanifi KAYA. İsimlerini andığım bu kahramanlar içinde Mehmet Hanifi KAYA yoldaşın mücadelesini ve engel tanımayan isyanını anlatmaya çalışacağım. Diğer yoldaşların olduğu gibi, Mehmet Hanifi KAYA (Kadir) yoldaşın savaşımı ve şahadeti bütün Adıyaman halkını derinden etkilemiş, dilden dile dolaşan bir destan olmuştur.

Kadir ile lise sıralarında tanıştık ve çok iyi anlaşan iki arkadaş olduk. Kadir yoldaş, doğuştan Kürt insanında ne kadar olumlu özellik varsa şahsında somutlaştırmış, ta o zaman tavır ve davranışlarıyla bütünleştirmiş bir Kürdistan devrimcisiydi. Yaşamında oldukça planlı ve programlıydı. İnsanlara karşı oldukça saygılı ve ilişkilerinde sade idi. Hele hele O'nun yazı yazma stili gözlerimin önünden hiç gitmiyor. Disiplinli oluşu ve kurallı çalışması, O'nun iyi bir ARGK komutanı olacağını ta o zaman gösteriyordu. O, doğuştan bir askerdi.

Kadir yoldaş, 1978'de liseyi bitirince eğitimini sürdürmek için İstanbul'a gitti. Burada karşılaşacağımızı hiç düşünmemiştik. Bu karşılaşmaya ikimiz de oldukça sevinmiştik. Kendisi Balıkesir Öğrenci Yurdu'nda kalıyordu. Yurtta, Dev-Yol egemendi ve kendisi de sempatizanıydı. Ben, Emeğin Birliği'ne sempati duyduğumdan çok tartışıyorduk. Ve sonunda beni ikna edip, kaldığı yurda götürdü. Böylece birlikte kalmaya başladık. Bu, kendi düşüncesini başkalarına benimsetmede, ikna yeteneğinin güçlü olduğunu gösterir.

Bu dönem, devrimci mücadelenin gelişkin olduğu yıllardı. Dolayısıyla üniversite gençliği hareketli bir süreç içinde idi. '78'de faşistlerin attığı bomba sonucu 9 devrimci şehit düştü. Bunun üzerine İstanbul Üniversitesi işgal edildi ve biz de içinde idik. Yine diğer bütün öğrenci eylemlerinin hemen hemen tümüne birlikte katılırdık. Bu eylemlerde Kadir yoldaş, enerjik ve oldukça coşkuluydu. Atak yapısıyla da patlamaya hazır bir bomba gibiydi. Böyle bir yürüyüşte, kortejin birinde Kürtçe sloganlar atılıyordu. Bu, ikimizi de derinden etkilemişti. Yürüyüş sonrası Kürdistan sorununu ayrıntılı tartıştık ve yanlış yolda olduğumuzu anladık. Kürdistan devrimcileriyle ilişki kurmak için Adıyaman'a döndük.

M. Hanifi yoldaş, şehirde kaldığından kısa sürede Hareketle ilişkiye geçerek, hemen profesyonel devrimciliğe başlar fakat kısa sürede Sabri OK ve Mehmet Emin TAŞTAN arkadaşlar ile birlikte esir düşer. Ayrıca, ihanetçi Bekir Yıldız da yakalanır. Yine yanlarındaki iki kleş ve mermileri düşmanın eline geçer.

Düşmanın günlerce uyguladığı işkenceye rağmen kararlı bir direniş sergiler. Bunun sonucu bir şey elde edemeyen düşman, kısa bir süre zindanda tuttuktan sonra, yoldaşlarımızı tahliye etmek zorunda kalır. Fakat onun için esaret koşulları, ustaların deyimi ile bir okuldur. Burada soylu direnişiyle Partiye ve halka bağlılığın en iyi örneklerini sergilerken, geleceğin kazanılması yolunda da kendini eğitir. Dolayısıyla tahliye olduğunda kini, mücadele kararlılığı ve azmi daha da bilenerek keskinleşmiştir. Öyle bir konuma gelmişti ki, hiçbir güç O'nun savaşmasına engel olamayacaktır. Zorluklara karşı mücadelede yetkinleşmiş, çözüm gücü artmış durumdadır. Adeta lav püskürten bir volkandı artık.

Zindandan çıkar çıkmaz mücadeleye, bıraktığı noktadan; daha bilinçli ve kararlı bir şekilde devam eder. Fakat bu özgür mücadele dönemi uzun sürmez, yeniden tutsak edilerek kesintiye uğrar. Yalnız O, her yerde özgürdür. Çünkü O, PKK'nin kazandırdığı özgür düşünceyle donanmıştır. Sömürgeciler, O'nu tutsak etseler de, artık düşünce ve iradesine hükmedemeyeceklerdir. Bu anlamda, her alanın koşulları ne olursa olsun düşmanla kıyasıya mücadele yürütmenin gerekliliğinin bilincindedir. Zindan mücadelesinin kendine özgü koşulları olsa da O, bunların tümüne hazırdır. Daha önce de zindan yaşamına tanık olduğundan, bu yönlü tecrübeye de sahipti. Düşmanın bütün iğrenç saldırılarını boşa çıkarabilecek ve Parti iradesini dayatarak yenmesini bilecektir. Bu derece özgün, özgür ve yücedir.

12 Eylül sömürgeci faşist darbesinin hemen akabinde kimsesiz çocuklara ait olan okul, işkencehaneye çevrilmişti. Okulun, Pirin Yolu üstünde olmasından dolayı, halk burayı, "Pirin Palas" diye tanımlar. Kadir yoldaş "Pirin Palas"ta 90 gün sürecek işkenceye alınmıştır. Bu 90 gün, onun için nefes nefese süren büyük bir maratondur. Ama yoldaş, bu maratona oldukça hazırlanmıştır.

Sömürgeci cellatlar, insan mantığının alamayacağı ve kabul edemeyeceği işkencelere rağmen, ondan hiçbir şey alamazlar. Dolayısıyla esaret altında tutmanın hiçbir gerekçesi ellerinde yoktur. Fakat Kadir yoldaşın onurlu direnişi karşısında paniğe kapılan düşman, onu zindanda tutar. Zindanda da işkence, hızından hiçbir şey yitirmeden devam ettirilir. O, bunlara karşı onurlu direnişini sürdürür. 4 yıl Adıyaman zindanlarında kaldıktan sonra, Mersin zindanlarına sürgün edilir. Buradaki bir yıllık zindan esaretinden sonra serbest bırakılır. Ama evine dahi gitmesine fırsat verilmeden direkt askere alınır.

Türk sömürgeciliğine askerlik yapmak daha da zordur. Hele hele 15 Ağustos tarihsel atılımının gerçekleştiği bir dönemde Kürdistan'da bağımsızlık ve özgürlük ateşi her geçen gün daha da gürleşerek yükselmiş, PKK önderliğinde halk kurtuluş sürecine girmiş, Türk sömürgeciliği, yediği darbelerle çok ağır bir bunalım içine girmiş, darbeler altında dağıldıkça dağılmaktadır bu koşullarda Türk sömürgeciliğine askerlik yapmak, onun nazarında ihanetle özdeştir. Halbuki O, yaşamı boyunca bırakalım bunu düşünmeyi, bu kelimeyi telaffüz etmekten bile tiksinmiştir. Bütün hayal dünyasını, Kürdistan'ın yüce dağlarındaki özgür gerilla işgal eder. O, yaşama büyük özlem ve arzu besler. Ona ulaşmanın hayalini kurar, tatlı rüyasını görür. Bu, O'nu onurlandırdıkça onurlandırır, kendisini güçlendirir. Ona ulaşmanın duygularını kamçılar. Ve ilk fırsatta silahı ile birlikte kaçar.

O, artık özgürdür. Bir an önce yoldaşlarına ve kutsal topraklara ulaşmak için sabırsızlanır. Gece gündüz, dağ-taş demeden yollara düşer. Adeta hep koşar. Bir kuştan daha hafiftir ve özgürlüğe doğru uçar. Özgürlüğe yürüyüşü günlerce sürer. Ama içinde bir korku vardır. Bu da yoldaşlarına ulaşamadan, yeniden tutsak edilme korkusudur. Nitekim kutsal topraklara ulaşmasına az kala korktuğu başına gelir ve yakalanarak askeri zindana konulur. Yalnız, O, bir kere kararını vermiştir; dağa ulaşıp Kürt askeri olacaktır. Hep kaçmanın yollarını arar, fırsatları kollar. Nihayet bu anı yakalar ve amacını gerçekleştirir.

Artık uğrunda o kadar çaba sarfettiği, tatlı rüyasını gördüğü, şirin mi şirin ülkesi Kürdistan'ına ulaşacaktır. Vardığında mutludur, keyiflidir. Bu mutlu an, aynı zamanda onu hüzünlendirerek kinini biler. Ve ülkesine olan bu sevgiyle adeta, "Senin için ölmemin ne büyük şeref olduğunu şimdi daha iyi anladım. Artık düşmana esir düşmeyeceğim. Kanımı üzerine akıtarak seni daha da güzelleştireceğim. Bunun için de hemen yoldaşlara ulaşmam gerekir" der.

Yoldaşlarına ulaşmak için ailesini dahi ziyaret etmeden beş ay aralıksız dolaşır. Bu yürüyüşü esnasında uğradığı her köye ve mezraya, propaganda yaparak mücadeleyi taşırır. Nihayet 1985 yılı sonlarında Partisine ve canından çok sevdiği yoldaşlarına kavuşur. Bölgeye yeni gelmiş Mehmet TAŞTAN (Zeki) yoldaşın grubuyla ilişkiye girer. Artık Kadir yoldaşın mutluluğuna diyecek yoktur. Partiyle bütünleşen soylu kini Adıyaman dağlarından sel olup ovalara doğru akmaktadır, aktıkça da coşmaktadır.

Yıllardır sömürgecilere duyduğu nefret, zindanlarda ihaneti gördükçe daha da soylulaşmıştır. Bu anlamda ilk darbelerin ihanetçilere vurulması gerektiğini düşünür. Bunun için en etkili ve doğru vuruşları gerçekleştirmenin ve yoldaşlarıyla güçlü bir uyum içinde olmanın gerekliliğinin bilincindedir. Ve bütün yeteneklerini harekete geçirerek çalışmaya koyulur. İlk darbelerini yoldaşlarıyla, yörenin en azılı işbirlikçilerinden Mehmet Şahin ve Hacı Mermer'e indirerek, bu hainlere hak ettikleri cezayı verirler. Vuruşun isabetli oluşu, kitleler üzerinde ciddi etkide bulunur. Ve mücadele, ihanete peşpeşe darbeler indirildikçe büyük bir potansiyel güce ulaşır.

İhanetçiler, ağır darbeler yeseler de sömürgecilerin desteğiyle karşı-devrimci faaliyetlerini sürdürürler. Kadir yoldaş ve bir grup yoldaşı 26 Mart '88 günü, Çamlıca köyüne, köy korucusu Hasari Aslan'ı cezalandırmak için giderler. Haini evinde bulamayan arkadaşlar, babasının evine giderler. Orada da bulamayınca köyden ayrılmaya hazırlanırlar. Bu esnada sinsi bir şekilde pusu kuran, Hasari Aslan ve Güzel Çelik'in de aralarında bulunduğu köy korucularının alçakça saldırısına uğrarlar. Çatışmada Kenan ÖZÇAKMAK yoldaş kahramanca direnerek şehit düşerken, Kadir yoldaş da yaralanır.

Sömürgeciler, ertesi gün binlerce çapul sürüleriyle operasyona çıkarlar. Kadir yoldaşın kan izlerini takip ederek kaldıkları sığınağı tespit edip, yoğun ateş altında tutarlar. Saatlerce süren çatışmada düşmana ağır darbeler indirilir. Ve Kadir yoldaşın da içinde bulunduğu bir grup gerilla, çemberi yarmayı başarır. Sömürgeciler, binlerce kişilik güçlerine rağmen, sığınakta kalan dört devrimcinin görkemli direnişleri karşısında büyük kayıp verirler. Nihayet çözümü, zehirli gaz kullanmakta bulurlar. Kullanılan zehirli gaz sonucu, Kürdistan halkının yiğit evlatlarından Hüseyin YORULMAZ, Mehmet ALAGÖZ, İsmet ÇELİK ve İmam AKGÜL yoldaşlar şahadete ulaşırlar.

Yoldaşların naaşları, gazdan tanınmaz haldedir. Diğer üç yoldaşın kimliği belirlenir. Ama Hüseyin YORULMAZ yoldaşın kimliği tesbit edilemez. Yalnız, sığınakta İshak Kolay'a (sonradan ihanet edecekti, bn.) ait kimlik bulunur. Böylece cenaze, İ.Kolay'ındır diye Ağrı'daki ailesine teslim edilir. Ailesi de yanlışlıkla Hüseyin YORULMAZ yoldaşın cenazesini Ağrı'ya götürüp defneder.

Bu olay üzerine, Kadir yoldaşın, işbirlikçilere ve sömürgecilere olan kin ve nefreti daha da büyür. Yoldaşlarının intikamını almak amacıyla hazırlıklara başlar. Yalnız, 12 Eylül faşist rejimi Adıyaman'a özel önem vermiş, özellikle '80 sonrası ihaneti köklü örgütlemeye çalışmıştır. Bu yüzden yine uşaklık ve alçaklıkla karşılaşır. Sürekli ilişkide oldukları aile olan hain Mehmet Altıngül, karısı Fatma ve oğlu Gafar'ın evine uğrarlar. Ve bunların ihbarı sonucu ev binlerce çapulcu asker-özel tim tarafından sarılır. Çatışma saatlerce sürer ve düşman büyük kayıplar verirken, halkımızın değerli evlatları Mehmet Emin TAŞTAN, Mehmet Ali KAHRAMAN ve Mehmet DEMİR yoldaşlar kahramanca direnerek şehit düşerler. Bu kahramanlık, Adıyaman ve çevresinde büyük etki yapar. Yoldaşlarımızı hiç görmeyenler bile, onların anılarına bağlılığın gereği olarak günlerce yas tutarlar.

Açık ki Kadir yoldaş için anıya bağlılığın gereğini yapmak sadece yas tutmakla olmayacaktı. Yoldaşlarının geliştirilen ihanetlere karşı büyük kahramanlık örneklerini sergileyerek şehit düşmeleri, onu derinden etkilemektedir. İntikam duyguları Etna volkanı gibi taşmakta ve etrafa gür alevler saçmaktadır. Yalnız, sayıları da oldukça azalmıştır. Sadece kendisi, Yusuf Rençber ve İshak Kolay kalmışlardır. Yusuf Rençber uşağı da örgütten kaçınca iki kişi kalırlar. Bu durum, Kadir yoldaşı olumsuz etkilememekte, tersine intikam alma duygusunu perçinlemekte ve harekete geçmek için oldukça sabırsızlanmaktadır.

Düşmanın askeri birliğine yönelik eylem geliştirmek için hazırlıklara başlar. Bu amaçla X... köyüne gider, benzinlikten bir boru alır ve şehire gönderip kaynak yaptırır. İçine bomba yerleştirerek yola döşer. Kendisi de bir hain ve satılmış uşak olan İshak Kolay ile birlikte Albert ve Koru köyleri arasında stratejik bir noktaya konumlanır. Fakat henüz gece olduğundan düşman askerleri hareket etmemektedir. Yorgun ve uykusuz olduklarından sırayla nöbet tutarak uyumayı kararlaştırırlar. İlk nöbeti Mehmet Hanifi KAYA (Kadir) yoldaş tutar, hain İshak ise uyur. Bir süre sonra İshak hainini kaldırır ve uyumak için kendisi uzanır. Tam uykuya daldığı sırada İshak alçağı, silahını ateşleyerek Kadir yoldaşı kalleşçe şehit ettikten sonra silahıyla birlikte düşmana teslim olur.

Kadir yoldaş; ihanete inat zindanda ve dağda direndin, ve savaştın; ancak yine bir kalleşçe ihanet sonucu katledilerek şehitler kervanına katıldın. Şunu çok iyi bilirsin; Kürdistan'da ihanet ve teslimiyet tarihin derinliklerine uzanır. Bu yüzdendir; halkımız her türlü zorluğa, iş-

Devamı 18. sayfada

GERİLLA, 27 KASIM'I BÜYÜK VE ETKİLİ VURUŞLARLA KARŞILADI

Baştarafı 1. sayfada

Kürdistan halkı bu dönemde korku duvarlarını aşarak somut adımlar attı. Cizre'de, Silopi'de, Gürpınar'da ve Nusaybin'de binlerce kontraya taş, sopa ve yumruklarla saldırdı. Kürdistan'a intifada ruhu yayıldı. Özgür ve bağımsız yaşamı kitleler nezdinde vazgeçilmez bir tutku haline geldi.

Bu gelişmeler kendisini dünyanın gündemine de dayattı. Uluslararası siyasi arenada ulusal kurtuluş hareketimizin saygınlık ve otoritesi giderek arttı. PKK'nin Kürdistan ulusal kurtuluş probleminin çözüm perspektifleri ilgiyle izlendi ve geniş bir çevreye hitap eder hale geldi. Özellikle Türkiye devrimci-demokratik kamuoyunda halkımız hakkında oluşan önyargılar önemli oranda kırıldı. PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, kendisiyle yapılan röportajlarla Türkiye halkına seslendi. Böylelikle Türkiye halkı PKK ve halkımızın gerçekliğini okuyarak daha net düşüncelere ulaştı. Yapılan bir kamuoyu araştırmasına göre Türkiye halkının %75'i Kürdistan halkının ulusal haklarına saygı duyuyor ve PKK'nin mücadelesini ilgiyle izliyor. Bu Türkiye halkının da kendi devrimci-demokratik seçeneğini yaratmada ilk temel adımı oluşturma anlamına geliyor.

Türk rejimi, bu gelişmeler karşısında artık yönetme gücünü gösteremiyor. Kürdistan kurtuluş savaşındaki tarihi gelişmeler karşısındaki bu acizlik ve çaresizlik kendini en belirgin şekilde Türk parlamentosunda gösterdi. Türk burjuva partileri bırakalım halkı yönetmeyi, kendilerini dahi yönetemez hale düştüler. Kürdistan sorunu karşısındaki çözümsüzlükleri bünyelerinde bir çatışma ve çekişmeye dönüştü. Bir cumhurbaşkanlığı sorununda çatışma uç noktada açığa çıktı. Partiler örgütsel olarak da dağılmaya başladılar. Kısaca Türk politikacılığı seçeneksizliğin girdabına takılmış durumdadır.

Bu gelişmelerin tümü Partimizin engin ve fedakar çalışmalarının ürünü olarak ortaya çıktı. İşte "Bütün dünyaya Kürt ölmedi dedirten" Partimiz, 27 Kasım'da 11 savaş yılını geride bırakarak, 12. savaş yılına girdi. Bu tarihi an halkımız açısından büyük zafere, gerçek kurtuluşa bir yıl daha yakınlaşma anlamındadır. İşte ARGK gerillaları, halk tarihimizde önemi büyük olan bugünü kutlamak amacıyla büyük askeri eylemler gerçekleştirdiler. Bu gelişme Kürdistan'da bayram havası yarattı.

TC ise 27 Kasım'da ölüm fermanının yazılı olduğunu iyi bilmektedir. Diğer 27 Kasımlarda olduğu gibi, bu 27 Kasım'da da olağanüstü tedbirler aldı. Önceden yaptığı operasyonlarla yüzlerce yurtseveri tutuklayarak işkenceye aldı. Yüzbinlerce özel savaş gücünü harekete geçirerek dağ-taş her tarafı didik didik aradı. Sözümona "gerilla avı" başlattı. Savaşı daha da Kürdistanlılaştırmaya çalıştı. Bunun için örgütleyebildiği bazı aşiret ve kabileleri kışkırttı, ulusal kurtuluş güçlerine karşı çatıştırdı. Bu temelde "devlet yanlısı olanlar ve olmayanlar" tarzında toplumu parçalamaya çalıştı. Kin ve intikam duygularını körükleyerek savaşı daha bir çığırından çıkarmayı hedefledi. Özellikle herkese ruhsatlı silah vermeye çalıştı, bu şekilde körüklediği ve kışkırttığı geri toplumsal yapıya dayanmayı esas aldı. Bununla savaşı rayından saptırarak kör bir çıkmaza sokmaya çalıştı. Çünkü kuralsız bir tarzda yürüttüğü özel savaş artık işlerliğini kaybetmiş ve Kürdistan'da iktidar olma vasıflarını yitirmiş durumdadır. Her yönüyle içine girdiği işlemezlik sonucu, bu insanlıkdışı yaptırımlara başvurmaktadır.

Özel savaşın psikolojik cepheden yürütücüsü olan burjuva basını da, halkımızın umudunu kırmak ve direnmesiz hale getirmek için sayfalarını bu yönlü propagandaya açmaya devam etti. İflas eden köy koruculuğunu yeniden canlandırmak için moral dopingi yapmaya çalıştı. "Silahlanan korucular savaş yemini ettiler", "Kanımızın sonuna kadar savaşacağız" gibi başlıklarla çeteciliğe övgüler dizildi. Ayrıca Türkiye demokratik kamuoyunun mücadelemize duyduğu ilgiyi kırmak için "PKK Ermenilerle işbirliği yapıyor; PKK Ermenilerden oluşmuştur" iddiaları yeniden geniş şekilde işlendi. Bunun asılsız olduğu ve Partimizin halkımızın bağrında doğduğunu belirtmeye bile gerek yok.

KÜRDİSTAN'DA EYLEMLER YAYGINLAŞARAK SÜRDÜ

Ağır kış koşullarına ve TC'nin savaşı iyice pervasızlaştırmasına rağmen, ARGK gerillaları başarılı bir savaş yürüttüler. Partimizin 11. kuruluş yıldönümüne uygun bir savaşın yaratıcıları oldular. Kışın getirdiği zorlukları da aşarak, özel savaş birlikleriyle dişe diş bir mücadele yürüttüler. Bazı muharebelerde binlerce düşman gücüyle günlerce çatıştılar. Düşmana büyük maddi, manevi ve askeri kayıplar verdirdiler. Böylece kurtuluş savaşı Kürdistan'da daha da yaygınlaştı. Bir burjuva yazarının deyimiyle, "'90 baharıyla birlikte Cudi'de daha büyük gerilla birlikleriyle" düşmana saldırmanın koşullarını oldukça olgunlaştırdılar.

Kurtuluş mücadelemizin son 15 günlük askeri sahadaki gelişmelerine bakıldığında bunlar daha rahat görülecektir. Sınırlı da olsa gazetemize ulaşan eylemler, bu gerçeğin doğruluğunu kanıtlamaya yetiyor.

SİİRT

15 Kasım'da Eruh'un Taşkonak köyü yakınında ARGK gerillaları ile düşmanın kolluk kuvvetleri arasında çatışma çıktı. Çatışma öğlen sıraları başladı ve akşama kadar devam etti. Binlerce düşman askerinin yeraldığı çatışmada gerillaların üstün manevra ve savaş kabiliyeti karşısında düşman sürekli kayıp verdi. Düşman bunu engellemek ve inisiyatifi ele geçirmek için Siirt'ten helikopter destekli yeni askeri güçleri savaş alanına takviye etti. Fakat düşmanın bu çabaları da sonucu değiştiremedi. Çatışma gerillaların zaferiyle sonuçlanırken, TC'nin özel savaş birlikleri onlarca ölü ve yaralı verdiler. ARGK gerillaları kayıp vermeden üslerine geri çekildiler.

Yine Taşkonak köyü yakınlarında 16 Kasımda düşmanın kurduğu pusuya bir gerilla birliği düştü. Çembere alınan gerilla birliğine, düşman yoğun ateş etmeye başladı. Düşman ateşine gerillalar karşı ateşle cevap verdiler. Gerillalar binlerce düşman askerinin çemberini yarmak için, sert ve kararlı vuruşlar gerçekleştirdiler. Çemberi yarma esnasında düşmana ağır darbeler indirildi. Fakat düşman her zaman olduğu gibi kayıplarını gizleyerek sadece 2 askerin öldüğünü açıkladı.

Şırnak ilçesine bağlı Görmeç köyü yakınlarında 23 Kasım günü öğlen sıralarında büyük bir çatışma meydana geldi. ARGK gerillaları, bölgede operasyon yürüten binlerce düşman kuvvetini yoğun ateşe tuttu. Saatlerce devam eden çatışmada özel savaş kuvvetleri onlarca ölü ve yaralı verdi. Fakat düşman sadece 2 jandarma erinin öldüğünü açıkladı. Çatışma sürecinde üstün savaş yeteneğini, azim ve kararlılığını gösteren 6 ARGK gerillası kahramanca şehit düştü.

Ayrıca sömürgeciler, Cizre ve Şırnak ilçe merkezlerinde geniş kapsamlı operasyonlar yürüttüler. Bu operasyonlar sonucu, 11 yurtsever ARGK'ye destek sundukları gerekçesiyle tutuklandı.

30 Kasım tarihinde ARGK gerillaları Şırnak ilçe merkezindeki polis binalarına roketatarlarla saldırı düzenlediler. Saldırıda polis binaları büyük hasar gördü. Bu eylemden sonra aynı gerilla birliği, Şırnak kömür ocaklarındaki işçilerle de bir toplantı yaptı. İşçilere yönelik yapılan toplantıda mücadelemizin ulaştığı düzey, düşmanın durumu ve yurtseverlik görevleri üzerinde duruldu. Ayrıca işçilerin çalıştığı kömür ocakları örnek gösterilerek, sömürgecilerin zenginliklerimizi nasıl talan ettikleri konusu açıklandı. Toplantı sonrası kömür işletmelerine ait 3 araç yakılarak imha edildi.

HAKKARİ

23 Kasım günü Çukurca'nın Büyükana Tepesi mevkiinde gerillalarla sömürgeci kolluk kuvvetleri arasında büyük bir çatışma meydana geldi. Uzun süren çatışmada düşmana ağır kayıplar verdirildi. Fakat sömürgeciler sadece 1 jandarma astsubayının öldüğünü açıkladılar. Ayrıca çatışmada 2 gerilla kahramanca savaşarak şehit düştü.

Uludere'nin Taşdelen köyü yakınlarına, 2 Aralık'ta gerillalar yola patlayıcı yerleştirdiler. Patlayıcıya çarpan iki köy korucusundan 1'i öldü, 1'i de ağır yaralandı.

MARDİN

22 Kasım'da bir grup ARGK gerillası, Silopi'nin Herbul köyü yakınında bulunan Güneydoğu Anadolu Linyitleri Müessese Müdürlüğü'ne ait şantiyeye baskın düzenleyerek, 5 aracı yakıp imha etti. Kürdistan'daki bu tür işletmelerin yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarımızı talan ettiği bilinmektedir. Özellikle Türk egemen sınıfları oluşturdukları bu işletmelerle zenginliklerimizi kendi zenginliklerinin kaynağı haline getirmişlerdi. Günümüzde ise ağırlıklı olarak ülkemizdeki bu kaynaklarla sömürgeci savaşı finanse etmektedirler. Bu eylem bir yönüyle özel savaşın finans kaynaklarını kurutmayı hedeflerken, diğer yönüyle zenginliklerimizin talanı engellenmektedir. Bu anlamda eylem, ekonomik sahada düşmana indirilen önemli bir darbe oldu.

Yine aynı gün ARGK gerillaları, Derik'in Başbuğ köyü ilkokul öğretmeni Vedat Bilgin'i ağır şekilde yaraladılar. Adı geçen öğretmen sömürgecilere ajanlık yapmaktaydı. Aynı zamanda da egemen Türk kültürü ile köylüleri Türkleştirme görevini yürüten bir elemanı durumundaydı. Eylem sömürgecilerin asimilasyon çalışmalarını bu köyde işlevsiz kıldı.

Aynı günlerde sömürgeciler, Mardin il merkezinde binlerce polis, özel tim elemanı ve askerin katıldığı bir operasyon yaptılar. Önceden tek tek belirlenip, planladıkları yüzlerce eve gece saatlerinde baskınlar düzenlediler. Operasyon sonrası "PKK'ye yardım ve yataklık yaptıkları" gerekçesiyle 28 yurtsever tutuklandı.

1 Aralık'ta ARGK gerillaları İdil'e bağlı Belen köyü muhtarı Abdurrahman Nas'ın evine baskın düzenlediler. Köyde düşman için faaliyet yürüten ve işbirlikçilik yapan muhtar, bu çalışmalarından vazgeçmesi için defalarca uyarılmıştı. Fakat tüm uyarılara rağmen, bu çalışmalarını aksatmadan yürüttü. Gerillalar ajan muhtarı birlikte götürerek sorguladılar. Sorgulamada suçlarını itiraf eden bu unsur, suçlarının karşılığı, idam edilerek cezalandırıldı.

DİYARBAKIR

Kasım ayı ortalarında Lice merkez ve köylerinde sömürgeciler çeşitli evlere baskınlar düzenlediler. Baskınlar sonucu 14 yurtsever "PKK'ye silah, cephane, ilaç, yiyecek ve giyecek temin ettikleri" gereçesiyle tutuklandı.

30 Kasım günü gerillalar, Lice'nin Hedik köyü ve Seyrak mezrasında 2 ajanın evine baskın düzenlediler. Hedik köyünde işbirlikçilik yapan Ahmet Dağ'ın evine yapılan baskında kimse yoktu. Bunun üzerine ajanın evi roketatarlarla yerle bir edildi. Daha sonra aynı gerilla birliği, Seyrak mezrasında iki oğluyla birlikte işbirlikçilik yapan muhtar Ahmet Akdemir'in evine baskın düzenledi. Muhtarın bulunmadığı evden, ajanlık yapan iki oğlu mezra dışına çıkarılarak ölümle cezalandırıldılar.

Aynı gün Lice'nin merkezindeki polis binalarına roketatarlarla saldırı düzenlendi. Saldırıda binalar büyük hasar gördü. Ölü ve yaralı hakkında bilgi alınamadı.

Devamı 18. sayfada

Faşist Türk sömürgeciliğinin yeni bir vahşeti İkiyaka

TÜRK SAVAŞ UÇAKLARI İKİYAKA (SETÊ) KÖYÜNÜ BOMBALADI!

Baştarafı 1. sayfada

İkiyaka (Setê) köyü, Irak sınırında yeralan bir köydür. Hakkari'nin Yüksekova ilçesi sınırındadır. Faşist Türk sömürgeciliği köyde karakol kurmuştur. Karakolda son moda teçhizatla donatılmış, yüzlerce özel tim elamanı bulunmaktadır. Bununla da yetinmeyen sömürgeciler, zorla ve yüklü paralar karşılığı 100'ü aşkın köylüyü korucu yapmıştır. Böylece İkiyaka köyü yörede özel savaşın karargahı durumuna getirilmiştir.

23 Kasım günü ARGK gerillaları, özel savaş karargahını imha etmek için karakola bir baskın eylemi düzenlerler. Çatışma aralıksız üç gün, üç gece devam eder. Korucuların desteğindeki özel tim ağır kayıplar verir. Güçlerinin aldığı bu ağır darbe üzerine sömürgeci-faşist Türk devleti, savaş uçaklarını harekete geçirir. Jet uçakları, İkiyaka köyü ve çevresini bombardımana tutarak çoluk-çocuk, kadın, yaşlı demeden katleder. Katliamda 28 kişinin öldüğü açıklandı. Ancak, sayı bunun çok üzerindedir. Köyün nüfusu 2000 dolayındadır ve yoğun bombardımana tabi tutulmuştur. Hatta bombalardan bazıları sınırın öte tarafına düşmüş ve Iraklı askerlerden de ölen ve yaralananlar olmuştur.

Açık ki bu, Türk devletinin Kürdistan'da gerçekleştirdiği ilk katliam değildir, son da olmayacaktır. Ancak, TC'nin bu katliamla ulaşmak istediği bazı özel amaçları vardır. Nitekim amaçlarına ulaşmak için bu katliamını gizlemeye çalıştı. Alana ulaşmaya çalışan gazetecileri ve diğer insanları Yüksekova'dan geri çevirdi. Alanı, kış koşullarını gerekçe göstererek yasak bölge haline getirdi. Böylece, olayı gerçek kaynaklarından öğrenmeyi engelleyerek, bilgileri kendisi ile sınırladı. Sözde köylülerin ağzından düzmece bilgileri ve vahşi katliamının resimlerini kullanarak, katliamı Partimize mal etmeye çalıştı. Fakat TC'nin bütün provokasyonlarını şimdiye kadar başarılı bir tarzda boşa çıkaran Partimiz, bunu da boşa çıkarmış, suçluyu suçüstü yakalamıştır.

Vahşi ve sadist TC, bu katliama birden başvurmadı. Bir hazırlığın sonucu olarak bu noktaya ulaştı. İkiyaka köyünü tümden göç ettirmek istiyordu. Fakat köylüler, köylerini terketmemekte kararlıydılar. Daha önce köy korucusu olanların hemen tümü silahları bırakmıştı. Bu durum TC'nin alanda tutunamamasına yol açıyordu. Bu yüzden köylüleri ya tümden sürgüne göndermek ya da korucu köyü haline getirmek için provokasyonlara başvurdu. Bunun için denediği yöntem şuydu: Köylülerden, "Irak'tan gelen peşmergelerden silah almışlar" gerekçesiyle silahların kendilerine teslimi isteniyor. 2000'e Doğru dergisinde yeralan bir belgeye göre, Hüseyin Kurtoğlu (özel tim subayı) imzalı bir listede 19 köylünün ismi yer alıyor ve kendilerinden toplam; 49 adet Kalaşnikof, 2 adet elbombası, 65 adet şarjör, 2 adet tabanca, 1 adet at, 1 adet Bruno, 2450 adet Kalaşnikof mermisi isteniyor. Ayrıca, 21-25 Ekim '89 tarihleri arasında bölüğe gelmeleri emrediliyor. İstenen silahları götürmeyenlere iki yol dayatılıyor. Birincisi, "Silahın yoksa, silah al korucu ol", ikincisi "Köyü terket." Bununla köylüleri korucu statüsüne alarak askerileştirme amaçlanıyor. Yani "Ya TC'nin silahlı adamı olacaksın ya da köyde sana yaşam hakkı yoktur" denmektedir.

Aslında bu durum yalnız İkiyaka'da yaşanmıyor. Bu TC'nin Kürdistan genelinde savaşı Kürdistanlılaştırmak için başvurduğu taktiktir. Bunun nedeni, Türk egemen sınıflarının Kürdistan'daki savaşı kaybetmiş olmalarıdır. Özel savaş birlikleri kendi garnizonlarına hapsolarak, gerillaların garnizonlara saldırılarına karşı kendilerini savunmaya çalışıyorlar. Çünkü atak olan, saldırı inisiyatifine sahip olan gerillalardır. Bu gerçeklik karşısında zorlanan TC, atalarından kalma "Böl, parçala, birbiriyle çatıştır, güçsüz düşür ve yönet" formülünde ifadesini bulan taktikte ısrar ediyor. Son dönemde basına yansıyan haberlerin ağırlıklı hedefini bu oluşturuyor.

Planını gerçekleştirmek için TC, aşiretleri birbirine karşı kışkırtmaktan tutalım, bol para sunmaya, halk üzerinde sınırsız baskı uygulamaya kadar her yola başvuruyor. Köy koruculuğunun mücadelemiz karşısında dağıldığı biliniyor. Bunun sonucunda sağa sola kaçan çete başları -ki bunların ağırlıklı kesimi aşiret liderleridir- zorla kendi yörelerine götürülüyor. Bunlar ve muhtarlarıyla yıl sonuna doğru "Huzur Toplantıları" yapıldı. Bu toplantıların ana konusunu silah alma oluşturuyordu.

Silah almayı kabul etmeyenler, "PKK'ye yardım ediyor" gerekçesiyle operasyonlarda tutuklanıp işkence ediliyor ve silah alma böylece kabul ettiriliyordu.

Örneğin, 21 Eylül '89'da Van'da böyle bir toplantı yapıldı. Toplantıyı yöneten Tuğgeneral Recail Uğurluoğlu, konuşmasına aynen şöyle başlıyor: "Bu işin sonu gelmeli. Bu kez yan çizmek yok! Ya evet, ya hayır! Saflarınızı netleştirin; ya bizdensiniz, ya PKK'dan, silah alırsanız bizdensiniz, almazsanız onlardan (PKK'den bn.)." (Aktaran 2000'e Doğru, sayı 46) Bu toplantıya katılan Sidan aşiret lideri Kaya Öner silah almayı kabul etmediğinden, daha sonra kardeşi Nedim Öner evinden alınıp köy meydanında kurşunlanarak öldürüldü. Yeğeni Mehmet Öner de kurşunlarla ağır yaralandı. Silah almayı kabul etmeyen diğer aşiret liderleri de tutuklandı ve 19 gün işkence yapılarak, silah almaları kabul ettirildi. Kıçan, Batuyan, Zevkan bu aşiretlerden bazılarıdır.

Koruculara silah dağıtımında dikkati çeken diğer bir nokta da; nüfus cüzdanı sayısına göre vermedir. Burda cüzdan sahibinin cinsiyeti ve yaşına da bakılmıyor. Örneğin; çoluk-çocuk, yaşlı, on nufuslu bir aile on silaha bu yolla sahip olabiliyor. Yine cüzdan sahibinin silah almaya gitmesine de gerek yoktur. Çetebaşı korucunun bu cüzdanları götürmesi yeterli görülmektedir. Ayrıca maaşlar da topluca çetebaşı korucuya ödeniyor. Diğer koruculara parayı çetebaşı dağıtıyor. Dolayısıyla, korucular bu unsura maddi açıdan da bağımlı kılınmış oluyor. Yine, aşiret lideri sahip olduğu korucu sayısı kadar maaşın dışında her ay prim alıyor. Ayrıca yeni kazandığı her korucu başına da farklı prim ödeniyor. Böylece korucu olan aşiret liderleri her ay onmilyonlarca lira aylık gelire sahip oluyorlar. Yoğun parasal ödemelerle korucu aşiretler zenginleştirilirken, aynı zamanda da aşırı düzeyde silahlandırılıyorlar. Mesela, çeteleştirilen Pinyanişi aşireti silah deposuna dönüştürülmüş durumdadır. Bu aşiretin, panzer ve helikopterlerinin olduğu da söyleniyor.

Çeteleştirilen aşiretler halk üzerindeki uygulamalarında da sınırsız yetkilerle donatılmışlardır. Esasta faşist Türk sömürgeciliğinin Kürt insanına bakışı, "Silah alan devlet yanlısı, almayan karşıtı, yani PKK'lı" mantığına göre işliyor. TC, uygulamalarını bu temelde geliştiriyor. Bu temelde, korucululaştırılanlar halk kitlelerinin üzerine ve tarafsız kalmaya çalışan aşiretlere saldırıyor; insanlar katlediliyor. Asılsız haberler yayılarak, aşiretçiliğin kin ve intikam duyguları harekete geçirilerek aşiretler birbirleriyle çatıştırılmaya çalışılıyor.

Son dönemde başlatılan yeni bir uygulamayla, Kürdistan'da devlete başvuran ve konumu uygun olan herkes, biri uzun namlulu olmak üzere ruhsatlı iki silaha sahip olabilecektir. Bu durum devlete birçok yönden avantaj sağlamaktadır. Birincisi, böylece ruhsatlı olduğu için silahlar denetlenebilecektir. İkincisi devletten silah alıp korucu olanlar tecrit olurken, yaygın silahlanmayla bu teşhir ve tecrit olma durumunun önüne geçilebilecek, bu temelde teritoryal sistem gizlice örgütlendirilebilecektir. Üçüncüsü ve en önemlisi de herkesin herkesi vurabileceği çığırından çıkmış bir ortam yaratabilecek; böylece Kürdistan bir terör merkezine dönüştürülebilecektir.

Aşiretsel, mezhepsel, kabilesel temelde karşılıklı kin ve intikam duygularının körüklenmesiyle, kitlelerin içinde birbiriyle çatışmalar artacak, giderek siyasal eyemlerle adi olayların içiçe geçtiği karmaşık bir ortam doğabilecektir. Ve artık PKK'nin öncülüğündeki bağımsızlık ve özgürlüğün yüce değerleri bu kördöğüşün içinde darbelenebilecektir. Hesap budur. Bu hesapla Kürdistan'da yaygın silahlanma teşvik edilecektir.

Sömürgeci Türk devleti savaşı çığırından çıkarmakla, kördöğüş haline getirip Kürdistanlılaştırmayı hedeflemektedir. Bunu yapabilecek midir? Açık ki, bu hiç mümkün değildir. Çünkü Kürdistan eski Kürdistan olmaktan çoktan çıkmıştır. PKK önderliğinde bugünkü Kürdistan, Türk özel savaşının her türlü hainane komplo ve provokasyonunu boşa çıkararak, bağımsızlığa her gün biraz daha yaklaşmaktadır. Fakat TC'nin savaşı bu düzeyde çığırından çıkarmaya çalışması, suçunu çok daha arttıracak, elbette cezasının bedeli de ağır olacaktır.

Sadist TC'nin çoluk-çocuk, kadın, yaşlı demeden 2000 kişilik bir köyü bombalayarak geliştirdiği vahşi katliam bu planının bir parçasıdır. Fakat katliamı bu dönemde gerçekleştirmesinin başka amaçları da söz konusudur. Özellikle Partimize ve silahlı kurtuluş gücümüz ARGK'ye mal etmeye çalışması oldukça dikkat çekicidir. Her şeyden önce, Partimizin 11. kuruluş yıldönümüne denk getirmesi anlamlıdır. Mücadelemiz bu yıl büyük bir kitleselleşme yaşadı. Kürdistan'daki TC otoritesinin varlığı-yokluğu tartışılır hale geldi. Kürdistan boydanboya ulusal kurtuluşçu kitle patlamalarına sahne oldu. Ve ölümü hor görüp, TC kurumlarına saldırılara yöneldiler. Gerilla ordumuz ARGK, nicel ve nitel olarak güçlendi. Katılımlar yoğunlaştı, silahlı gücümüz binlerle ifade edilir oldu. Ve Partimizin 11. kuruluş yıldönümü dört bir yanda büyük eylemlerle kutlandı, TC önemli prestij kaybına uğradı. Tüm bu kayıpları örtbas etmek için TC'nin bu tür sansasyonel bir habere ihtiyacı vardı.

Diğer taraftan, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi iç ve dış kamuoyunda ilgiyle izlenmeye ve daha fazla destek toplamaya başladı. Çeşitli uluslararası platformlarda Kürdistan sorununun ele alınmasına hız verildi. Bu temelde TC ve pervasızca yürüttüğü özel savaşı giderek daha fazla teşhir ve tecrit olmaya başladı. Özellikle PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşla yapılan röportajlar, Türkiye halkı üzerindeki şoven etkileri önemli oranda yıkarak büyük bir ilgi uyandırdı. Bütün bu gelişmeler propaganda alanında da sömürgecilerin ağır bir yenilgi almasına yol açtı. İşte, sömürgeciler propaganda alanındaki kayıplarını bertaraf etmek ve kamuoyunda uyanan geniş sempatiyi tersine çevirmek için, İkiyaka olayı etrafında kirli bir karşı propaganda savaşına giriştiler. Nitekim, katliamla birlikte, üç dilden (İngilizce, Fransızca, Almanca) hazırlanmış resimli bir albüm hazırlanarak, yabancı kamuoyunu etkileme faaliyetine hız verildi. Özellikle, F. Almanya-PKK Davası'na güç vermek için, "PKK teröristtir; kadın, çocuk öldürüyor" iddiasına malzeme sunmak amacıyla da bu alçakça propaganda, bu dönemde yoğunlaştırıldı. TC, bu vahşi katliam ile Partimizin ilerici insanlık üzerinde her gün artan etkisini kırmaya çalışmaktadır.

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, yaptığı röportajlarda, çocuk ve kadınların öldürülmesine karşı olduğumuzu, mücadelemizin böylesi bir hedef taşımadığını netçe ortaya koymuştur. Sömürgecilerin kalemşörlerinden M. Ali Birand, TC'nin alçakça propagandalarını bir de provokatörlere destek sunmak için bir vesile olarak kullanıp, Başkanımızın bu değerlendirmelerinden kalkarak demagoji yapmakta ve şöyle demektedir: "... Bu son cinayetin Apo'ya rağmen veya bu konudaki duyarlılığı hiçbir şekilde dikkate almadan işlenmiş olması.

Bu olasılık, Apo'nun, PKK'nın bazı grupları üzerindeki etkinliğinin kalmadığını gösterir ki, son bir yıl içinde örgütün bölündüğü yolundaki söylentilerin doğruluğunu ortaya koyar." (Milliyet, 2 Aralık '89)

M. Ali Birand'ın ajan-provokatörlerin başarısının en içten gönüllülerinden biri olduğu bilinmektedir. Böyle bir değerlendirme yaparak hem kamuoyunu yanıltmaya, hem de provokatörlere cesaret ve güç vermeye çalışıyor. Bu da sömürgecilerin neyin peşinde olduğunu ortaya koyan çarpıcı örneklerden biridir.

Setê (İkiyaka) köyü katliamı, bu koşulların bir ürünü olarak gerçekleştirildi. Ancak, TC'nin bu katliamı da kısa sürede deşifre edilerek, mücadelemize yönelik alçakça komplolarından biri daha boşa çıkarıldı. Önümüzdeki süreçte savaşımımız yükseldikçe, TC'nin can çekişen kuduz bir köpek gibi, daha da saldırganlaşacağı açıktır. Bu yüzden, her dürüst Kürdistanlı ve ilerici insan bunların karşısına dikilme göreviyle karşıkarşıyadır.

FRANKFURT HUNERKOM KÜLTÜR ŞUBESİ KURULDU

Yıllardır kan emici sömürgeci egemen sınıflar, ülkemizin yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarını talan etmişlerdir. Düşman sadece ülkemizi ekonomik yönüyle talan etmemiştir, aynı zamanda kültürel değerlerimizi de bir hammadde gibi kullanmıştır. Kendi inkarcı ve yoz eğitim kurumlarında,kültürümüz yerine insanlarımızın kafasına Arap, Fars ve Türk kültürünü aşılandırarak, onları özünden boşaltıp uzaklaştırmaya çalışmıştır. Amaç halk varlığımızı tarih sahnesinden silip yok etmektir. Düşman bir yandan halkımızı çeşitli katilamlardan geçirirken, diğer yandan da ulusal birliğimizi parçalamak için kültürümüzü başkalaştırmaya özen göstermiştir.

Sömürgeciler, ülkemizin varlığını kendi talancı karakterlerine uygun şekilde sömürürken, zengin içeriğe ve değerlere sahip olan kültürümüzü de kendi kültürüymüş gibi, uluslararası alanda tanıtarak birincilikler almışlardır. Amaç, toplumsal varlığımızı ve ulusal birliğimizi parçalayıp yok etmektir. Nasıl ki bir çiçek bir bitkinin ürünüyse, kültür de bir halkın var olma simgesidir. Onun için düşman kültürümüzü var gücüyle değiştirmeye çalışmıştır. Ancak düşmanın bütün çaba ve saldırılarına rağmen, halkımız buna sürekli direnişle cevap vermiş ve dağların kuytularında kendi kültürel değerlerini koruyarak günümüze kadar getirebilmiştir.

Düşman, yüzyıllardır düşman insanlarımızı kültürsüzleştirmek ve kişiliksizleştirmek istiyor. Ancak istediğine ulaşamamıştır. Bu da yetmiyormuş gibi, bu sefer de ne idüğü belirsiz ve son derece küçük-burjuva yaşama düşkün tipler, kültür değerlerimizi kendi basit çıkarları uğruna bir gelir kaynağı olarak kullanıyorlar; günümüzde kültürümüz gerçek sahibine kavuşmuştur. Artık ne sömürgecilik, ne sömürgecilerin uşakları ve ne de başkaları kültürümüzü eskisi gibi kullanabilirler; reformist tip ve kişiler kültürümüzün sahibi olamazlar. Kültürmüzün bağımsızlığı eşittir, **Bağımsız, Birleşik, Demokratik** bir **Kürdistan.**

Başta **HUNERKOM** ve ona bağlı şubelerimizin temel amaçları kültür değerlerimize sahip çıkma; toparlama, derleme, geliştirme ve ulusal kurtuluş mücadelemizin hizmetine sunmaktır. Aynı amaçla 28.10.1989 tarihinde Frankfurt'ta **Hunerkom Kültür Şubesi** kuruldu. Mücadelemizin geldiği seviyeyi ve katettiği mesafeyi gözönünde bulundurarak üzerine düşen görevini yerine getirip rolünü oynayacaktır. Şubemizin ilke ve hedefleri, ülkemizin bağımsızlığına güç katmak, destek vermek ve ulusal kurtuluşçu kültür değerlerimize doğru devrimci bir anlayışla sahip çıkarak çağdaş tarihle bütünleşmektir. Bu doğrultuda biz Kürdistanlı yurtsever sanatçılar olarak, bütün yurtsever ve ilerici sanatçı çevreleri **ERNK** bayrağı altında açtığımız kültür cephemizin saflarına davet ediyoruz.

-Yaşasın ulusal kurtuluşçu kültür mücadelemiz!
-Biji Eniya Rızgariya Netewa Kurdistan (ERNK)!

Frankfurt Kültür Şubesi

PKK'NİN KURULUŞUNUN 11. YILDÖNÜMÜ KUTLAMALARI SÜRÜYOR

Partimizin kuruluşunun yeni bir yılını kutlama geceleri devam ediyor. Avrupa ve daha başka yurtdışı alanlarda gerçekleşen kutlamalar kitlesel olarak geçiyor. Kürdistanlı yurtseverler, kutlamalara coşkulu katılım sağlayarak, PKK'ye her dönemden daha çok sahip çıkıyor; güç ve destek veriyorlar. Düşman çevrelerin Partimize saldırılarını alabildiğine sinsileştirdikleri ve yoğunlaştırarak azgınlaştırdıkları bu dönemde, kutlamaların kitleselliği anlamlı ve önemlidir.

Gezetemize ulaşan kutlama heberleri şunlardır:

OSLO

11.11.1989 günü Norveç'in Oslo şehrinde yapılan kuruluş yıldönümü gecesine 350 civarında kitle katıldı.

Kutlama programında yapılan siyasi konuşmada kutlamanın önemi dile getirildi ve PKK'nin mücadele tarihi kısaca aktarıldı. Programın diğer bölümlerinde kültürel etkinlikler gösterildi. Foklor ekipleri oyunlar sergilediler ve yine müzik grupları ve ozanlar direniş türkülerini söyleyerek kutlamaya coşkulu hava kazandırdılar. Kutlama kitlenin yoğun ilgisini çekerek, beğenisini kazandı.

Yine diğer bir kutlama ise Norveç'in Trondehim alanında gerçekleşti. 12.11. 1989 günü yapılan bu kutlamaya 200 civarında katılım gerçekleşti. Oslo'daki kutlamada da siyasal ve kültürel program, aynı kültür grupları ve ozanlar tarafından sunuldu. Program, kutlamaya katılan kitlelere coşkulu anlar yaşattı.

MEKKE

18.11.1989 günü 70 civarında bir grup Kürdistanlı yurtsever biraraya gelerek, S. Arabistan'ın Mekke şehrinde PKK'nin kuruluş yıldönümünü kutladı.

Kutlamada, PKK'nin mücadele tarihini aktaran siyasi konuşmaların yanısıra, kültürel gösterilerde bulunuldu. Kitlelerin coşkulu olduğu kutlamada müzik parçaları seslendirildi, folklorik gösteriler sunuldu.

Kürdistanlı yurtseverler, zindanlarda ve dağlarda direnişi yükselten ulusal kurtuluş savaşçılarını selamlayarak, sık sık slogan attılar. Ayrıca, PKK Genel Sekreteri A. ÖCALAN yoldaşa mesaj sunan yurtseverler, bağlılıklarını dile getirdiler.

HANNOVER

25.11.1989 günü Batı Almanya'nın Hannover şehrinde coşkulu ve kalabalık bir katılımla PKK'nin kuruluş yıldönümü kutlandı. Kutlamaya 5000'in üzerinde kitle katılımı gerçekleşti.

Kutlama, devrim şehitlerine saygı duruşuyla başladı. Kutlamanın amacını dile getiren ve PKK'nin kısa tarihi kesitlerini sunan özel program ilgiyle izlendi. Bu program Dia filmleri ve mizik eşliğinde sunuldu. Daha sonra normal kutlama programına geçildi. Yapılan siyasi konuşmada, kutlama gecesinin önemine ve PKK'nin geçmişten günümüze kadarki mücadele tarihi dile getirildi. Programın akışı içinde HUNERKOM'dan ozanlar, ikişer ikişer sahneye çıkarak devrimci türküler söylediler. Kürdistanlı yurtseverlerin oluşturdukları folklor ekipleri Kürdistan'dan halk oyunlarını sergileyerek, kitleye coşkulu anlar yaşattılar.

Kutlamaya, PKK'nin kuruluş yıldönümüne ilişkin çeşitli hediyeler getirildi. Bu hediyeler kitlelere takdim edildi.

Tiyatro ekibinin sahnelediği oyunu kitleler dikkat ve beğeniyle izlediler. Kutlama programının son bölümünde Koma Berxwedan yer aldı; devrimci halk türküleriyle kitleleri coşturdu. Kutlama APO Hate Hilvane halayı çekilerek sonuçlandı.

PKK'nin kuruluş yılı kutlama gecesine Kafkasyalılar Birliği, Kurtuluş Hareketi ve Av. Dev-Genç mesaj ileterek dayanışma gösterdiler.

VİYANA

18 Kasım 1989 tarihinde, PKK'nin kuruluşunun 11. yıldönümü nedeniyle Avusturya'nın başkenti Viyana'da ulusal direniş gecesi düzenlendi.

Avusturya alanında, ilk olarak düzenlenen Parti gecesine 900'ün üzerinde kitle katılımı gerçekleşti. Aynı zamanda ilk defa bu düzeyde kitle biraraya geldi.

Kitle, şehitlerin anısına bir dakikalık saygı duruşuna davet edildikten sonra program sunuldu. Parti tarihi ve direnişinin özel programla kitleye sunulması büyük bir ilgiyle izlendi. Daha sonra Viyana bayan folklor ekibi değişik yöresel oyunları sergileyerek coşkulu bir hava varattı.

Ozan Yusuf'un devrimci direniş türkülerine, kitle "intikam" sloganlarıyla eşlik etti.

Türkçe siyasi konuşmada, Partinin 11 yıl içerisinde katettiği mesafe dile getirilerek bundan sonraki süreçte halk demokrasisinin inşası yolunda adımların atılacağı belirtildi.

Ayrıca Avusturyalı değişik örgütlerden yazılı mesajlar sunuldu. KPÖ Ternizt, SPÖ Gençlik Kolları, Avusturya Kürt Halkının Dostları, Anti-faşistler Komitesi, KSSE, Bağımsız Sosyalist Savaşçıları ve Türkiyeli örgütlerden EKİM, TKP/ML-TİKKO, Av. Dev-Genç, MLSPB mesajlarıyla dayanışmada bulundular. Bu mesajlar dışında Almanya'daki siyasi Kürt tutuklulan adına Selahattin Erdem'in lular adına Selahattin Erdem'in ve ERNK-Avrupa Örgütü'nün kutlama mesajları sunuldu.

Viyana tiyatro ekibin, düzenlediği "Ölümde yaşamı yaratmak" konusunu canlandırarak kitleyi daha da etkilemiştir.

Koma Berxwedan'ın söylediği devrimci direniş türküleri ardından APO Hate Hilvane halayı çekilerek, kutlama saat 23.00'de sonuçlandı.

Bu kitlesel kutlamalar dışında, Avrupa'nın birçok yerleşim alanında PKK'nin kuruluş yıldönümü olan 27 Kasım 1989 günü Kürdistanlı yurtseverler, bölgesel olarak biraraya gelip kutlama şenlikleri düzenlediler.

Bu bölgesel kutlamalarda siyasi konuşmalar yapıldı ve kültürel etkinlikler gösterildi. Yurtseverler kendi aralarında hazırlanan programı daha da zenginleştirerek, kutlama havasını daha coşkulu duruma getirdiler.

Gazetemize ulaşan bilgilere göre Hamburg'da 90, Kopenhag'da 60 ve Bonn'da ise 200'ü aşkın yurtsever bu kutlamada yeraldı.

Impressum: Metin Özkan, Adlerstr. 7, 2085 Quickborn

Yazışma adresi: BERXWEDAN, c/o Feyka-Kurdistan, Postfach 15 31, 5300 Bonn 1

Ödeme adresi: BfG. - Bonn, Konto Nr.: 12 05 24 21 00, BLZ: 380 101 11

Avustralya	3.00 $
Avusturya	18.00 s.
Belçika	60.00 bfr.
Danimarka	8.00 dkr.
Fransa	6.00 ff.
Hollanda	3.00 hlf.
İngiltere	0.80 £
İsveç	6.00 skr.
İsviçre	2.50 sfr.
Norveç	10.00 nkr.

BATI ALMANYA'DA TUTUKLU KÜRT POLİTİKACILARLA DAYANIŞMA EYLEMLERİ

BIELEFELD

11.11.1989 günü, B. Almanya cezaevlerinde tutuklu ve mahkeme duruşmaları devam etmekte olan Kürt politikacılarla dayanışma amacıyla Bielefeld'de bir yürüyüş ve miting yapıldı. 200'ün üzerinde kitlenin katıldığı bu eylemi ERNK, EKİM, TKP(B), Av. Dev-Genç ile Volksfront, ASTA, Niderreferat F.H. Antifaschistische-referat, A.G, F.H. BWK, Autonomes Antifaschistisches Plenum A 12, A.K-internationalismus, Antifaschistische-refert F.H Bielefeld, Ak zur freilassung der kurdischen gefangenen in der BRD, biraraya gelerek organize ettiler.

Yürüyüş eylemi 2 saate yakın sürdü. Eylemin amacını dile getiren pankartlar taşındı, sloganlar atıldı ve bildiriler dağıtıldı. Güçlü bir dayanışma içinde geçen yürüyüş daha sonra mitinge dönüştürüldü. Mitingde devrim şehitlerine saygı duruşu yapıldıktan sonra, Türkçe, Kürtçe ve Almanca konuşmalar yapılarak, B. Alman emperyalizminin uygulamaları protesto edildi ve devrimci Kürt politikacılarla dayanışma içinde olunduğu ve bundan sonra da olunacağı belirtildi.

Eyleme, Alman gazetelerinden Stadt Blatt genişçe yer verdi.

MAINZ

B. Almanya'nın Mainz şehrinde yurtsever Kürdistanlı, Türkiyeli ve Alman demokratlardan oluşan 70'ten fazla sayıdaki bir grup, gösteri eylemini gerçekleştirdi. ERNK taraftarlarının yanısıra, EKİM, Av. Dev-Genç, TKP-ML (DABK) ve TKP (B) taraftarlarının yeraldığı eylemde, sloganlar atılarak ve yaygınca bildiriler dağıtılarak B. Alman emperyalizmi protesto edildi. Ayrıca üç dilde siyasi konuşma yapılarak eylemin amacı duyuruldu.

RÜSSELSHEIM

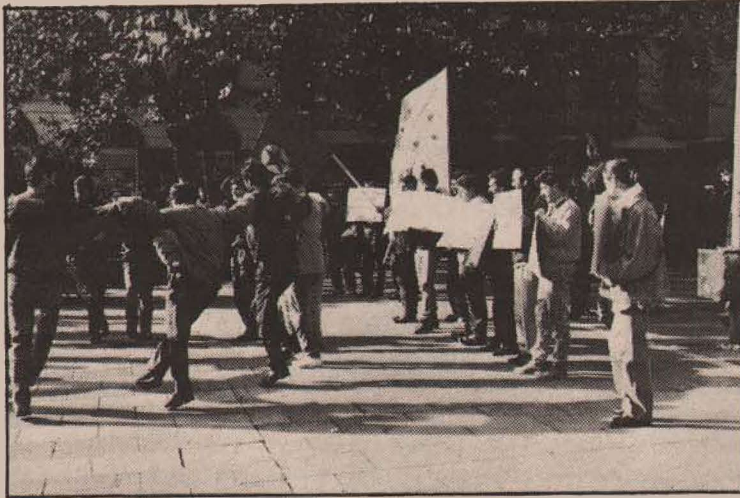
18.11.1989 günü, Kürdistanlı yurtseverler ve Alman demokratları ortaklaşa bir kültürel gece eylemi düzenlediler. Tutuklu Kürt politikacılarıyla dayanışma temelinde yapılan gecede kültürel etkinliklerin yanısıra, konuşma da yapılarak, B. Alman emperyalizmi teşhir edildi. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin meşru ve haklılığı dile getirildi.

SCHWEINFURT

18.11.1989 günü Kürdistan Komitesi, PKK'li tutuklularla dayanışmayı ve Batı Alman emperyalizminin teşhirini amaçlayan bir bilgilendirme toplantısı yaptı. Toplantıya tutuklu Kürt politikacılardan Ali Sapan'ın avukatı Ernst Rote de konuşmacı olarak katıldı. Toplantının ilk konuşmasını yapan Avukat, *"Alman devletinin Düsseldorf'ta yaptığı yargılama hukukdışı, usule ve kanunlara aykırıdır"* diğerek, *"savcılığın iddialarını hayali bir senaryo oluşturuyor. Lübnan'daki ölüm olayları iddianamenin esasını teşkil ediyor"* şeklinde açıklama yaptı. Avukat E. Rote, konuşmasına devamla şunları söyledi: *"B. Alman emperyalizmi bu haksız ve hukukdışı uygulamalarıyla Ortadoğu alanında öne çıkmak istiyor. Açılan dava güdümlüdür. Asıl yargılanmak istenen Kürdistan halkı ve onun öncüsü PKK'dir. CIA gibi, Alman devleti de 'PKK'yi en tehlikeli örgüt' olarak görüyor. 129a maddesi eski bir yasadır. Bunu yeniden düzenlediler. Böylelikle istedikleri gibi oyunlar geliştiriyorlar. Lübnan'daki olaylarla da ilgileniyor ve açığa çıkarmaya çalışıyorlarmış. B. Alman devleti dünya polisi değildir."*

Toplantıya katılan sendikacı Klaus da bir konuşma yaptı. Konuşmasında, *"Alman devleti, sadece PKK ile uğraşmıyor. Dünyada gelişen her kurtuluş hareketinin başına çorap örmektedir. Onun tarihi bu yönüyle meşhurdur"* dedi.

Toplantıda son olarak Kürdistan Komitesi adına konuşma yapıldı. Konuşmada, Kürdistan'daki mücadele ve bu mücadeleye yönelik uluslararası alanda gündeme getirilen saldırılar dile getirilerek; hangi nedenlerden ötürü PKK'nin tasfiye edilmek istendiği açıklandı.

STRASBOURG

3.11.1989 günü Fransa'nın Strasbourg şehrinde devrimci Kürt politikacılarla dayanışma amacıyla bir bilgilendirme toplantısı yapıldı. Bu toplantıya, B. Almanya'dan bir avukat konuşmacı olarak katıldı.

Alman avukat yaptığı konuşmada, faşist Türk devletinin işlemezliğe girmesiyle Alman devletinin devreye girdiğini ve bu nedenle PKK'ye yönelik saldırılarda bulunduğunu belirterek, *"B. Alman devleti gelişmekte olan Kürdistan bağımsızlık mücadelesini engellemek istiyor"* dedi. Avukat, konuşmasına devamla, "PKK Davası"na ilişkin çeşitli yönleriyle görüşlerini açıklayarak, davanın hukuksal temele dayanmayan anti-demokratik bir uygulama olduğunu belirtti.

POLİTEKNİK OLAYININ YILDÖNÜMÜNDE

(Atina/Berxwedan)

Bilindiği gibi İkinci Dünya Savaşından sonra başını ABD'nin çektiği emperyalizm yeni-sömürgecilik ilişkileriyle içerde işçi sınıfı ve dışarıda emekçi halklar üzerinde emperyalist talana dayanan bir sömürü politikası hayata geçirildi. Emperyalist güçler, bu politikayı, daha rahat ve uzun vadeli sürdürebilmeleri için, yeni-sömürgecilik ilişkileriyle kendilerine bağlı işbirlikçi kukla hükümetler oluşturular.

1970'li yıllara gelindiğinde bu politika halkların devrimci muhalefetine yol açmış ve böylelikle emperyalist devletlerin ekonomik, siyasal vb. alanlarda bunalım ve krizin içine girmesine neden olmuştur.

Emperyalistler, ortaya çıkan bu krizi atlatmak ve bunalımı hafifletmek için, tek tek bağımlı ülkelerde işbirlikçi sivil hükümetleri kanlı-faşist diktatörlüklerle devirip, faşizmi kurumlaştırmakta, işçi sınıfı ve emekçi halklar üzerinde her türlü insanlıkdışı uygulamayı reva görmektedirler.

Aynı dönemlere tekabül eden Vietnam, Pakistan, Türkiye vb. ülkelerin yanısıra Yunanistan'da da ABD kuklası askeri cunta iktidara elkoyar.

Dünyanın her yerinde olduğu gibi, Yunanistan'da da faşist diktatörlüğe karşı halkın sessiz kalmadığına ve büyük direnişlerle karşı koyduğuna tanık olunur. 1967 Albaylar Cuntası'na karşı, halkın gösterdiği tepki ve sergilediği direnişler, 1973 yılında üniversite öğrencilerinin aylarca kahramanlık düzeyine varan direnişiyle doruğa ulaşır. Dört ay kadar süren Politeknik öğrencilerinin bu muazzam direnişi, Kasım 1973 yılına gelindiğinde, cuntacılar tarafından 39 öğrencinin hunharca kafaları kesilerek, dehşet verici katliamla bastırılır. Bu katliam, aynı zamanda faşist diktatörlüğün sonunu da beraberinde getirecekti.

1973 yılının 17 Kasım'ında meydana gelen bu olayda kanlarını akıtarak, hayatlarını feda eden öğrencilerin anılarına bağlılığın gereği olarak, Yunan halkı arasında Ulusal Kahramanlık ve Direniş Günü olarak, her yıl 17 Kasım'da milyonların katıldığı bir gösteriyle kutlanmaktadır.

Politeknik Direnişi'nin 16. yıldönümünün kutlandığı gösteriye ERNK Yunanistan Örgütü 50'nin üzerinde kalabalık bir kitleyle katıldı.

Gösteri yürüyüşüne geçmeden önce, Politeknik öğrencilerinin direnişi başlattığı okulun bahçesine, ERNK Yunanistan temsilciliği ve Kürdistan Komitesi adına birer çelenk bırakıldı. ERNK ve Kürdistan Komitesi'nin mesajları milyonlarca insana hitaben okundu.

Yürüyüşte, ERNK taraftarları milli ve askeri kıyafetlerle yer aldılar. Sloganları sık sık atan Kürdistanlılar büyük ilgi gördü. Disiplin içinde Amerikan Konsolosluğu'na kadar yapılan gösteride, en büyük ilgiyi gören ve alkış toplayan ERNK korteji oldu. Ki, parti, dernek, sendika vb. demokratik kuruluşlardan oluşan milyonluk kitle arasında Yunan basının da en çok işlenen ERNK'nin katılımı oldu. Basın, "Kürtler alkış yağmuruna tutuldu. Köle değil, özgür Kürtler alkışlansın" vb. biçimindeki başlıklar altında olayı genişçe yorumlayarak kamuoyuna duyurdu.

Yunanistan ERNK Temsilciliği'nin resmi düzeyde bu eyleme katılması kamuoyunda sevinçle karşılandı.

Eylem, başarılı bir şekilde amacına ulaşarak sonuçlandı.

PROLETER ENTERNASYONALİZM HAMBURG TOPLANTISI

(Hamburg/Berxwedan)

Hamburg-İnternationalismus Rundbrief Redaksiyonu'nun çağrısı üzerine 18.11.1989 Cumartesi akşamı ESG toplantı salonunda "Proleter Enternasyonalizmi ve Ulusal Sorun" tartışması yapıldı.

Toplantıya Pan Afrika Kongresi (PAC)'nin Londra'dan bir temsilcisi, Köln-Kürdistan Komite temsilcisi, Halkın Fedaileri/İran (Azınlık) Grubu temsilcisi, Halk Cephesi/Filistin'i temsilen Mısırlı Keram Khella, FMLN/El Salvador adına Bonn temsilcisi ve 120 kişilik bir kitle katıldı.

Kürdistan Komite temsilcisi ve İran Halkın Fedaileri temsilcileri, Moğolistan'dan ve İran'dan "Ulusal Sorun" örnekleri verdiler; ancak İran-Halkın Fedaileri temsilcisi İran'da federatif Cumhuriyetlerle yetineceklerini açıkladı.

PAC/Azania temsilcisi yaptığı konuşmada hem Sovyet-Glasnost politikasının güncel dönüşümlerini eleştirdi, hem de Stalin'i övdü. Ayrıca ulusal sorunu; sömürgeciliği ve kültür emperyalizmine ilişkin etraflı açıklamalar yaptı. Özellikle Güney Afrika yönetiminin Apartheid (ırk-ayrımı) sisteminde, bugünlerde ilan ettiği bazı yumuşamaların (otobüs-kitaplık ve okullarda siyah-beyaz ayrımı kalkıyormuş) sömürgeci amaçlara hizmet temelinde olduğunu vurguladı. Kendisi bir Hint-melezi olan temsilci, Hintli işbirlikçileri de eleştirerek, *"Gelecekteki Azania/Güney Afrika Sosyalist Cumhuriyeti'nde Batı kültürlü Hintliler değil, bizim yerli kültürü kabul edenler bizimle olacak"* dedi.

Filistinliler adına söz alan Keram Khella ise Alman anti-emperyalist grupların ev işgalleriyle proleter enternasyonalizmi karıştırmalarını şiddetle eleştirdi ve ulusal kurtuluş savaşlarını daha fazla desteklemelerini talep etti.

Kürdistan Komite temsilcisi, Düsseldorf-PKK Davası için dayanışma istedi. El Salvador temsilciliği adına konuşan Alman, Başkent San Salvador'a kadar uzanan çarpışmalar üzerinde güncel açıklamalarda bulundu.

Hamburg toplantısı, Düsseldorf mahkemelerindeki Kürdistanlıların duruşmalarına yönelik, Alman hükümetinin Kürt halkının içişlerine müdahalesini kınayan ve tutukluların serbest bırakılmasını isteyen bir sonuç birdirisi ile sonuçlandı.

Yine 18.11.1989 Cumartesi akşamı Rendsburg/Scheleswig-Holstein'da Kürt Halkının Dostları da benzer bir toplantı yaptı ve 35 kişilik bir katılım sağladı.

Saliha Şener, Kürtçe konuşmaktan 1 yıla mahkum edildi

KÜRTÇE KONUŞMAYA KARŞI DAVA

Baştarafı 1. sayfada

kalabalık noktasında üstüne gaz dökerek kendisini ateşle tutuşturmuştu. Hemen her cezaevi direnişiyle dayanışma içerisine giren Saliha Şener, cezaevlerindeki baskılara karşı açlık grevi-ölüm orucu eylemlerine başvuran devrimci tutukluların dayanışma çağrılarına kulak veren bir Kürt anasıdır. 61 yaşında ve dayanışma eylemlerinde aktif olması nedeniyle, toplumda doğal olarak bir saygınlık kazandı. Bu kariyerinin olduğunu bilen şoven ve ulusal kurtuluş mücadelemizin düşmanı SHP'nin yöneticileri, 26 Mart yerel seçimlerinde Diyarbakır belediyesi başkanlığını kazanmak için, Diyarbakır'da 20 Mart 1989 günü düzenledikleri mitingde onu da konuşturmuşlardı. Türkçe bilmediği için doğal olarak Kürtçe konuşacaktı. Kendisinin açıklamasına göre, SHP milletvekili ve Diyarbakır Belediye Başkanı Turgut Atalay'ın kardeşi Fuat Atalay tarafından kürsüye çıkarılıp konuşturulmuştur.

Saliha Şener'in aleyhine açılan dava, bazı gerçekleri -biliniyor olsa da- bir kez daha açığa çıkarıyor. En başta da TC denen sömürgeci devletin çağdışılığını. Gerçekliği inkar edilemeyen Kürdistan halkının dilini yasaklamanın, ne denli gerici ve çözümsüz bir uygulama olduğu bu davada dile geliyor. Mahkeme hem Kürtçe konuşulduğu için dava açıyor ve hem de suçlanan sanığı Kürtçe konuşturuyor. Böyle konuşturmak zorunda kalıyor. Bu büyük bir çelişkidir. Saliha Şener'in okuma-yazması yok, tek bir dili var; o da Kürtçe. Saliha Şener, Kürdistan'da bu durumda olan tek kişi değildir. Kürdistan'da onun gibi milyonlar var. Ve Kürdistan topraklarında yaşayan halkımız Kürtçe konuşuyor. TC anayasasına göre Kürtçe konuşmak yasak! Çağdışı TC, kaç kişiyi susturabilecek; ve bu mümkün olabilecek mi?.. İnsan denen canlı varlığın konuşmadan yaşaması düşünülebilir mi?..

Bu davadaki çelişki ve çağdışılık çeşitli şahsiyetler ve kuruluşlarca da açıklanarak protesto edildi. Saliha Şener'in avukatı Erdinç Uzunoğlu ve İHD (İnsan Hakları Derneği) Diyarbakır Şubesi Başkanı Mehmet Vural da, dava ile ilgili yaptıkları açıklamalarda, var olan bir dili yasaklamanın mantıksız ve çağdışı bir uygulama olduğunu belirttiler. ANAP gibi gerici ve muhafazakar bir partinin bazı milletvekillerinden bile tepkiler geldi.

Kürtçeyi yasaklayan ve yok sayan TC yasasının kaldırılmasını her fırsatta dillerine dolayan Türkiye'nin azgın şoven sosyal-demokratlarından ise, bu çağdışı davaya karşı hiçbir protestocu tavır gelmedi. Kürdistan sorununa sinsi ve tasfiyeci temelde yaklaşan SHP, gerçekten Kürtçe konuşulmasını ve eğitim görülmesini istiyorsa neden tavrını koyup, "samimiyetini" kanıtlamadı? Böyle bir girişimde bulunmadı; daha açık deyimiyle bulunamazdı. Olaya karşı olumlu veya olumsuz tavır, çok net olmak zorundaydı. Demek ki, "üniter devletçi" ve katıksız şovenist SHP, halkımız üzerinde siyaset tüccarlığı yapıyor. Böylelikle halkımızda gittikçe gelişmekte olan ulusal kurtuluşçu eğilimi hem yozlaştırarak saptırmak ve hem de Kürt dostu olduğunu empoze ederek kendi potasında eritmek amacını gerçekleştirmeye çalışıyor. SHP'nin böylesi girişimlerin sahibi olduğu, bu partideki son ihraçlar ve istifalar sonucu Kürdistanlı kitlelerin desteklerini çekip, Erdal İnönü ile Deniz Baykal'ın posterlerini yırtarak, ayaklar altında çiğneyerek protestolarda bulunmalarıyla açıktan kanıtlandı.

Yine açılan bu çağdışı dava, sömürgeci devletin en üst düzey yetkililerinin uluslararası alanda Kürdistan sorununa yaklaşımlarındaki ikiyüzlülüğü de ortaya çıkarıyor. TC'nin eski başbakanı ve yeni cumhurbaşkanı Turgut Özal, birkaç kez yabancı basın mensuplarına konuyla ilgili verdiği demeçlerde, "Doğu"daki vatandaşlarının kendi dillerini serbestçe konuştuklarını, Kürtçe müzik bile dinleyebildiklerini, kimsenin Kürtçe konuştuğu için tutuklanmadığını vb. gibi iddialarda bulunuyordu. TC Dışişleri Bakanı da çeşitli uluslararası toplantılarda, Kürtçenin yasaklı dil olduğuna ilişkin hatırlatmalar karşısında benzer sahtekarlık örneği sergilemiş ve Kürtçenin serbest konuşulduğunu belirtmiştir. Kötü ünlü sosyal-demokratların önde gelenlerinden Bülent Ecevit ve Erdal İnönü de, yurtiçi ve yurtdışı gezilerinde defalarca Kürtçenin serbest konuşulmasından yana oldukların ve bir dilin yasaklar kapsamına alınmasının çağdışı olduğunu belirtmişlerdir. Evet TC, kendi sözcüleriyle bu şekilde, halkımızın kendi dilini konuşmasına karışılmadığı ve bu nedenle baskı altında olmadığı imajını yaratmaya çalışmıştır. Fakat bu dava, buradaki büyük sahtekarlığı ortaya çıkarmaya yetiyor. Bu hem de ihtiyar bir Kürt kadını şahsında netlik kazanıyor. Eğer dava sanığı Türkçe de biliyor olsaydı, belki TC mantığı çerçevesinde bu anlaşılır bir durum olurdu. Fakat tek bir dili olan insan, konuştuğu için yargılanarak cezalandırılıyor. TC'nin çağdışı yasasının anlamı şudur: Cezalandırılmamak için konuşmayacaksın! Ya da anadilin Kürtçe olduğu için suçlusun; bu dili konuşmadan yaşayacaksın; serbestçe konuşman için Türkçe öğrenmek zorundasın!.. İşte barbar Türk sömürgeciliği, bu denli çürümüştür ve çağdışı egemenliğini yaşatabilmenin çırpınışları içerisindedir.

Sömürgeci düşmanın bu uygulamaları, Partimizin netleştirdiği gerçekler karşısında tutunamamakta ve önderliğinde kesintisiz gelişen ulusal kurtuluş mücadelemiz halkımız üzerindeki etkisi derinleşerek kurtuluş yolunu göstermektedir. Bu ulusal kurtuluşçu çizgi, sömürgeci rejimi yaşatmayı birincil hedef seçen şoven Türk sosyal-demokratçılığının gerçekte Kürt düşmanı olduğunu gözler önüne sermektedir.

Halkımız, artık hiçbir şekilde susturulamayacaktır. O yalnız dilini değil, gerçekliğini her yönüyle konuşturacaktır.

Değerli Dostlar,

Büyük tarihsel çıkışıyla;

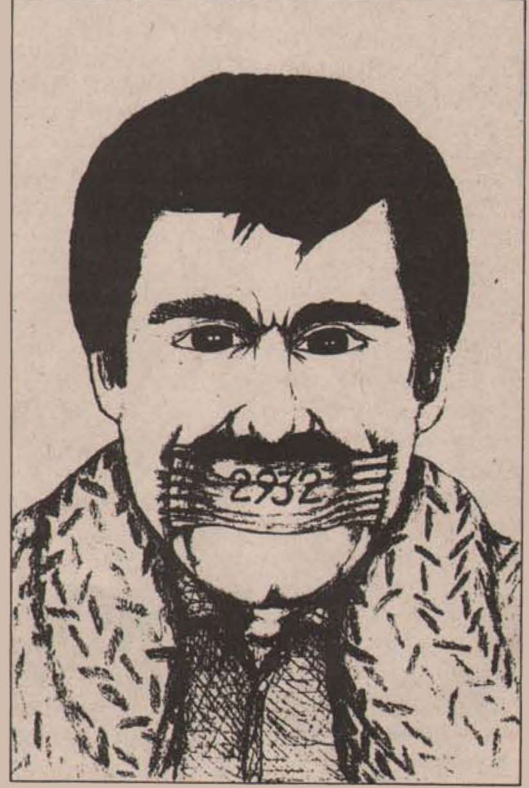
Küllendirilerek karanlıklara gömülmek, yok edilmek istenen ülke ve halk gerçekliğini çağa çıkaran; kimliğinden soyutlanarak silik, şekilsiz, ulusal ve toplumsal değerlerine yabancı kişiliklere, sağlam-savaşkan bir kişilik kazandırıp insanlık kavgasında kahramanca adımlar attıran; halkımızı kendi gerçekliği temelinde görkemli bir yürüyüşe kaldırıp dünya insanlığı arasında onurlu-saygın yerine oturtan; sınıf sağlamlığı ve yaratıcı pratiğiyle halklarda umut, özgüven, cesaret ve mücadele isteği uyandıran Ailemiz; bu onurlu ve anlamlı gününü, bilinç, bağlılık ve coşkunlukla kutlar, tümünüzü selamlarız.

Aydın E Tipi Cezaevi

9-13. Koğuş adına Şamil Batmaz, Ali Poyraz

DİYARBAKIR 1 NOLU SYNT. MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI KANALIYLA YARGITAY İLGİLİ DAİRESİNE

Diyarbakır

Bu savunmamızı Kürtçe yapıyoruz. Kürt dili, bugün milyonlarca insan tarafından konuşulan bir dildir. İran, Irak, Suriye ve Sovyetler Birliği'nde dillerini serbestçe kullanabilen Kürtler, radyo ve televizyonlardan Kürtçe haber ve müzik yayını yapabiliyorlar.

TC'nin egemenliğinde yaşayan milyonlarca Kürdün dili yıllarca yasaklanmış; yoğun bir asimilasyonla Kürtler, dil, kültür, edebiyat ve sanat alanında imha edilmeye çalışılmıştır.

1982 TC anayasası Kürt dili ile yazı yazmayı, teyp ve video kasetleriyle yayın yapmayı yasaklayarak, imha hareketine anayasa metniyle destek vermiştir.

Bir ulusun dil, kültür ve sanatına karşı girişilen bu hunharca ve çağdışı katliama karşı hiçbir insan sessiz kalamaz. Kalmamalıdır da.

Bunun için bizler, savunmamızı Kürtçe yaparak bu dilin ve kültürün yaşamasına katkıda bulunmaya çalışacağız.

Kuşların katliamı, çiçeklerin katliamı, böceklerin katliamı, insanların katliamı kötüdür. Ama hiçbir katliam, dilin, kültürün ve sanatın katliamı kadar kötü değildir. Bir ulusun dilini, kültürünü ve sanatını katletmek, o ulusun bireylerini hayvanlaştırmakla özdeştir. Bir ulusu toptan dilsiz, kültürsüz ve sanatsız hale getirmek isteyen korkunç bir canavarlığa karşı bu savunmamızı Kürtçe yaparak, insanlara, insanlığımızı haykırmak istiyoruz.

Diyarbakır askeri mahkemelerinde Kürtçe savunma yapan tutsaklar, ya konuşturulmamakta, ya duruşmalardan dışarı atılmakta, ya da haklarında dava açılmaktadır. Bu durum, savunma hakkını tamamen ortadan kaldırmaktadır. Sanık mahkeme diliyle savunma yapmak zorunda değildir. Sanık kendi ana diliyle savunma yapıyorsa, mahkeme ona bir tercüman bulmak zorundadır. TC anayasasında, "Hiç kimse kendi dilinden dolayı hor görülüp suçlanamaz" demektedir. Bizlerin dilimizden dolayı suçlanmamızı, dilimizden dolayı aleyhimize davaların açılmasını insanlıkla bağdaştıramıyoruz. Bu konuda yapılan engellemeleri insanlığa karşı işlenmiş bir suç olarak değerlendiriyoruz.

(**Not:** Yukarıdaki açıklama 27.2.1989 tarihinde M. Selim Çürükkaya, Fevzi Yetkin, M. İzzet Baykal, Abuzer Dehşet, Mehmet Tanboğa, Mustafa Karasu ve Bedrettin Kavak tarafından askeri yargıtayın ilgili dairesine sunulmak üzere Diyarbakır Askeri Mahkemesi'ne gönderilmek istenmiş ama, Kürtçe yazıldığı için Adalet Bakanlığı ve Ceyhan Cumhuriyet Savcılığınca el konulmuştur. Yukardaki açıklama 21 sayfalık savunmamızın önsözüdür.)

Savunmamıza el konulmasını protesto ediyor, 2932 sayılı yasanın kaldırılmasını istiyor, kamuoyunu bu konuda mücadeleye çağırıyoruz.

Mustafa Karasu, M. Selim Çürükkaya, Fevzi Yetkin, M. İzzet Baykal, Mehmet Tanboğa, Bedrettin Kavak

TÜRK SÖMÜRGECİLİĞİNİN EKONOMİK BUNALIMI DERİNLEŞİYOR

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, emperyalizm yeni-tip sömürgeciliği uygulamasına rağmen, sömürgecileri bir bütün olarak kendi sınırları içinde tutmayı başaramadı. Birçok kıtada ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadeleleri zaferle sonuçlandı. Yine birçok yeni-sömürge ve bağımlı ülkelerde egemen olan bunalım, sınıf mücadelesini daha fazla keskinleştirerek halkın muhalefetini yükseltmektedir. 1970'ler sonrası emperyalizmin etkinlik alanları giderek daralırken, kendine bağlı kukla yönetimlerin çoğu yıkımın eşiğine geldiler. Buna yapılan müdahale ise, oligarşik dikta yönetimlerinin askeri-faşist yönetimlerle yer değiştirmesiydi.

Her şeyin güdümlü olarak yürütüldüğü bu ülkelerde, ekonomide IMF ve Dünya Bankası'nın reçeteleriyle idare edildi. Zor ve şiddete dayalı yönetimlerin eşliğinde uygulanan ekonomik-politik model, bir avuç tekelci burjuvayı daha da palazlandırırken, işçi sınıfı ve halkın çeşitli tabakalarının yoksulluk sınırı akılalmaz bir yükselme gösterdi. Ekonomik alanda yaşanan bu keskin dengesizlik, siyasal alana da demokratik hakların gaspı, zor ve şiddetin uygulanmasıyla bütünleşince, devrimci gelişme daha da olgunlaşıyor ve halkın devrimci muhalefeti her zamankinden daha fazla egemen yönetimleri tehdit eder bir hal alıyor. Buna karşılık, askeri yönetimlerin, danışıklı kısmi sivilleştirmelere tabi tutulması ve bazı kozmetik değişikliklere rağmen bunalım daha da derinleşiyor.

Türkiye örneğinde kısaca bu süreci ve güncel durumu ekonomik açıdan daha da somutlaştırmak mümkündür. Kapitalizmin 1970'ler sonrası bunalımı Türkiye'deki yeni-sömürge ekonomisini de bir alev gibi sarmıştı. Bağımlı kapitalizm gereksinme duyduğu yedek parça, hammadde, ara mal vb.'ni bulamayarak çöküş sürecine girdi. Çoğu zaman işlemeyen üretim kapasitesi yarı yarıya düşerken, dış borçlar ve dış ticaret açığı alabildiğine büyüdü ve döviz yetersizliği, enerji ve üretim darlığı içinde işsizlik, pahalılık ve yokluk had safhaya ulaşarak emekçi kitlelerin alım gücü sıfıra düştü. Ekonomik cephede yaşanan bu çöküş ister istemez düzene karşı mücadeleyi de şiddetlendirdi. Buna Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimi ve bölgede emperyalist-kapitalist sistemin canalıcı çıkarlarının sarsılması da eklenince, 12 Eylül askeri-faşist darbesinin gerçekleri tamamlanmış oluyordu.

Ekonomik bunalımın aşılması için, uygulamaya konulan tarihle anılan "24 Ocak Senaryosu" sahnelendi. Kısaca serbest piyasa ekonomisi olarak özetlenen bu uygulama, Türkiye ile birlikte Peru, Arjantin, Brezilya vb. birçok yeni sömürge ülkede hayata geçirildi.

Bu kararlar resmen şöyle açıklanıyordu: a) Sıkı para ve yüksek faiz b) Düşük ücret ve daralan iç pazar c) Gerçekçi kur ve ihracatın teşviki. Resmiyette kısaca bu şekilde izah edilen yeni ekonomik uygulamayla, işçi ücretleri alabildiğine frenleniyor, yapılan yüksek oranlı zamlarla işçinin, memurun, çiftçinin tükettiği her türlü mal, fiyatı tırmandırılıyor; iç tüketim azaltılıp, ihracat arttırılıyordu.

Uygulanması halinde büyük sosyal patlamaları doğurabilecek bu kapsamda bir ekonomik planın, 12 Eylül öncesi yönetimler eliyle sonuca götürülmesi mümkün değildi. Nihayet Ocak 1980'den 12 Eylül darbesine kadar geçen süreçte, "24 Ocak Kararları" daha ziyade plan düzeyinde kalmıştı. Bu kararlar ancak akseri-faşist bir yönetim eşliğinde, toplumsal muhalefetin ezilmesi temelinde uygulanabilirdi. Yoksa bunun temel dayanağı çok zayıf olan, istikrarsız bir ortam ve azınlık hükümetler eliyle uygulanarak sonuç alınması mümkün değildi. Daha ziyade Latin-Amerika ülkelerine bakıldığında bu tür ekonomik politikalar askeri kukla rejimler eliyle uygulanıyor. Bunun için, buna bir nevi darbe ekonomisi de diyebiliriz.

24 Ocak gibi ekonomik programlar, Türk ordusunun geleneksel karakterine de uygun düşmektedir. Ordular hiçbir zaman üretici olamaz, tersine üretilmiş olanları sürekli gasp ve talan eder. İşte, 12 Eylül faşist müdahalesiyle birlikte uygulanagelen bu ekonmik politika, bir yandan işçi, köylü, memur ve değişik halk kesimlerinin cebine ve boğazına el atarken, diğer yandan sopayı başlarına eksik etmemiştir. 24 Ocak Kararları'nın teknisyeni olan Özal ve işadamları 12 Eylül'süz icraatın gerçekleştirilmesinin mümkün olamayacağını şu sözlerle dile getiriyorlardı: *"12 Eylül olmasa bu ekonomik programın neticelerini alamazdık. İkinci neden de, vergi kanunları meclisten geçmiyordu."* (Cumhuriyet, 18.1.1982)

İşadamı Rahmi Koç ise 12 Eylül'den sonra şunları açıklıyordu: *"12 Eylül hareketinden önce her şeyi demokratik bir sistem içinde yapmak zorundaydık. Bu da, karar almak ya da yönetmelik çıkarmak için aylar geçmesini gerektiriyordu. Ekonomik yaklaşım hep arkadan geliyordu. Askeri yönetim altında fark, alınan kararların parlamentodan geçmesi gibi bir zorunluluk olmadığı için çok hızlı hareket edebiliyor."* (Cumhuriyet, 25.1.1982)

12 Eylül faşist yönetiminin, geçtiğimiz 10 yıllık yaşamı boyunca hedefine ulaşmadığı açıkça ortadadır. Denilebilir ki, en başarısız olduğu yanlarından birisi de ekonomidir. O dönemde içinde bulunduğu durum, güncel olarak yaşananla karşılaştırıldığında, daha da derinleşen bir bunalım görülüyor. Türk tekelci burjuvazisi, zaten gelişiminin doruğunu 1970'lerde tamamlamış ve giderek onarılmaz bir çöküş sürecine girmiştir. Bu süreçte yapılan müdahaleler bunalımı çözümlememiş ve Kürdistan'da Partimiz PKK'nin fiili önderliğinde yükselen mücadele, onun çöküş sürecini derinleştirmiştir.

Yıllık istatistiklere bakıldığında, ekonominin büyüme hızı ya sıfır ya da sıfırın altında bulunmaktadır. Oysa her yeni yıl öncesi yapılan planlamada %5 ya da %7 gibi hedefleri önüne koyan burjuvazi, sadece yerinde saymaktadır.

1980'de 16 milyar dolar olan dış borç, günümüzde 50 milyar dolara çıkmış bulunuyor. İç borç ise, 30 trilyon lirayı aşmaktadır. 12 Eylül sonrası, emperyalist finans çevrelerinin çıkarlarını temsil eden ve IMF'nin reçetelerini harfi harfine uygulayan kukla faşist yönetimin iktidarı devralmasıyla, TC'nin dışarıda kredi sağlama sorunu çözülmüştür. 12 Eylül öncesi 70 cente muhtaç durumdayken, darbenin hemen akabinde dışarıdan para akmaya başlamıştır. Bu durum ekonominin, dolayısıyla da siyasi yönetimin güdümlülüğünün açık örneğidir.

Geniş kredi imkanlarının sağlanmasına rağmen geri ödeme olayı sağlanamamakta ve her kredinin faizi tekrar borç hanesine eklenmektedir. Türk lirası dünyanın en dengesiz para birimleri arasında yer almaktadır. 10 yıl önce 47 liradan işlem gören bir ABD doları, bu günlerde 2350 lira değerinde işlem görmektedir.

Enflason ve fiyat artışları astronomik rakamlara ulaşmıştır. Bundan 10 yıl önce enflasyonu tek rakamlılaştırmayı hedeflemiş, fakat günümüzde tersine enflasyon 3 rakam sınırına yaklaşarak %80'ne ulaşmış bulunuyor. Enflasyon ekonomik ve sosyal dengeleri altüst edip, alınteriyle kazanmanın değerini düşürürken, elit bir azınlığın ise kısa yoldan büyük kazançlar sağlamasına yolaçıyor. Enflasyon rakamları, bir ülkedeki ekonomik uygulamanın olumlu ya da olumsuz sonuçlarını işaret eder. Her alanda olduğu gibi burjuvazi enflasyonunun faturasını da emekçilere ödettirmeye çalışmaktadır. Yüksek enflasyon rakamlarına rağmen, ücretler sürekli donduruluyor. Her ne kadar bu yılın bahar aylarında yükselen işçi eylemliliği sayesinde asgari ücrette çok sınırlı (%140) bir artış olmuşsa da, daha şimdiden bu artış enflasyona yenilmiş bulunuyor. Çünkü fiyat artışlarında günlük artışlar olmakta, fakat ücretler sabit kalmaktadır. Her ne kadar toplu sözleşmeler yapılıyorsa da, işverenler ve sendika ağaları, enflasyonun gidişatını dikkate almıyorlar.

Ücretlerin düşük ve fiyat artışlarının değişken artışı, alım gücünü sıfıra indiriyor. Asgari ücret, ücretlinin temel giderlerini karşılayamamakta ve toplumda yoksullaşma sınırı yükselmektedir. Mevcut asgari ücretle bir işçi 1 kg et için 2 gün 3,5 saat; 1 kg ekmek için 1 saat 40 dakika; 1 adet şehir içi bilet için 1 saat çalışmak zorundadır. Böyle bir ortamda bırakalım işsizi, işçi, köylü, memur ve emeğiyle geçinen halk kesimlerinin en temel ihtiyaçlarının yarısını dahi karşılamaları mümkün değildir. Buna rağmen egemenler bu geriliklerini "Çağ atlatma" gibi gösterip, toplumla alay ediyorlar.

Ekonomik bunalım işsizler ordusunu kalabalıklaştırıyor. Mevcut yönetim işsizlik konusunda inandırıcı bir resmi rakam vermekten kaçınmaktadır. Fakat ordusunun sayısı 8 milyon dolayındadır.

Ayrıca gelir dağılımındaki çarpıcı dengesizlik de krizin tablosunu vermektedir. Osman Ulugay gelir dağılımındaki belirgin farklılaşmayı şöyle açıklıyor: "1980-86 döneminde ücretli-maaşlı kesimden ve tarım kesiminden sermaye kesimine yapılan gelir transferinin toplamı ise cari fiyatlarla 18 trilyon liraya, 1986 fiyatlarıyla 30 trilyon liraya yaklaştığı görülüyordu... Özal ekonomisini en güzel özetleyen rakam belki de buydu. İşçinin, memurun, çiftçinin, emeklinin cebinden alınan 30 trilyon lira kâr, faiz ya da rant olarak sermaye sahiplerinin cebine girmiş, emek gelirlerinin milli gelirdeki payı 1979'da yüzde 33'lerden 1986'da yüzde 17-18'lere gerilerken, sermaye gelirlerinin payı yüzde 43'ten 64'e yükseldi. (Kim kazandı, kim kaybetti)

Dünya Bankası'nın verilerine göre, Türkiye gelir dağılımı en kötü olan 10 ülke arasında 6. sırada yeralmaktadır. Yani aynı grup içinde bulunan birçok Afrika ülkesinden daha fazla geridir. 1986'da Türkiye'de nüfusun %10 gibi azınlık bir kesimin milli gelirdeki payı %40,7'dir. Yine kişi başına düşen yıllık gelir 1299 dolar gibi düşük bir rakamdır. (Örneğin Almanya'da kişi başına düşen gelir 15 bin dolardır.)

Gelir dağılımındaki korkunç dengesizlik, 24 Ocak Kararları'yla tekelci burjuvazinin sermayesini defalarca katladığını ve halkın ise daha fazla yoksullaştırıldığını gösteriyor. Uygulanan ekonomik programda etkilenen diğer bir kesim de kuşkusuz orta sınıflardır. Bunların önemli bir kesimi iflasa sürüklenmiş ve ücretli işçiler durumuna gelmiştir.

Burjuvazinin icraatına en fazla övgü dizdiği ve bunu büyük bir başarı olarak propaganda haline getirdiği bir alan da ihracat ve ithalattır. Egemenler "kemer sıkma" politikasıyla iç tüketimi azaltıp, başta kısmi ihracat artışı sağladılar. Genellikle ihracat alanında verilen rakamlar gerçeği yansıtmıyor. Örneğin hala da devam etmekte olan hayali ihracat olayı vardır. Hayali ihracat, oluşturulmuş paravan şirketlerle ihraç edilmemiş bir malı ihraç edilmiş gibi göstermektedir. İhraç gayeli metaler, vergiden muaf tutulmakta ve devletin ihracat şirketlerine ödediği teşvik primleri ve sübvansiyonlardan yararlanma olanağı bulunmaktadır. İşte burjuvazinin bu kanadı kısa yoldan büyük kârlar sağlarken (tabii halkın vergilerinden), yönetim ise ihracata ilişkin kaba ve gerçek dışı rakamlar yayınlamaktadır.

Türk tekelci burjuvazisi dış pazar alanlarını bulmakta zorlanmaktadır. Avrupa ve ABD pazarları Türk mallarına kota uygularken dünyanın geri kalan pazarlarına da zaten belli başlı emperyalist büyük tekeller egemen bulunmaktadır. Ayrıca kapitalist ülke pazarlarında lüks, kalite ve aynı metanın çeşitli liğine önem verildiği bir durumda, kalitesiz Türk sanayi ya da genel ihraç mamüllerin rekabet gücü çok cılızdır. Türk burjuvazisinin son 10 yılda en fazla ümit bağladığı pazar, Ortadoğu ya da islam ülkeleri pazarıdır. TC, Irak-İran savaşından istifade ederek, her iki ülkeyle de ticari ilişkilerini arttırdı. Yine rejim islamcılık maskesiyle diğer Arap pazarlarına da kısmen açıldı. Fakat bölge pazarında istediği ya da umut bağladığı sonucu alamadı. Çünkü ABD jandarmalığı ve İsrail uşaklığını yapan TC'nin bölgedeki birçok ülkeyle sorunu olması kaçınılmazdır. Irak-İran savaş sürecindeki tahribatları onarmak için, Türk burjuvazisinden ziyade Batı ve sosyalist ülkelere yatırım imkanı tanıdı. Mevcut durumda TC'nin bu ülkelere en fazla ihraç ettiği mallar gıda ve tarımsal ürün gibi fazla gelir getirmeyen mamüllerdir.

4 Ekim tarihli Tercüman gazetesi, Türk burjuvazisinin pazar sıkıntısını şöyle açıklıyor: *"Dünyada yeni pazar sistemleri doğarken mallarımız elimizde kalıyor. Türkiye yalnızlığa itiliyor. Ne Doğu, ne Batı ülkelerine yaranabilen Türkiye ise, ürettiği malları şimdilik geniş pazarlar bazında olmasa bile bazı ülkelere satabiliyor. Ancak her geçen gün kota ve gümrük duvarı konulmasıyla satış alanı daralan Türkiye'ye bazı Arap ülkeleri pazarı kalıyor. Arap ülkeleri ise büyük pazar olma hüviyetlerini kaybetme ihtimalini taşıyorlar. Batı ülkeleri de bu durumdaki ülkelere, daha kaliteli ve ucuza sattığı mallarla Türkiye'nin pastadaki payını zaten azaltıyor."*

Bugün ihracat 11 milyar dolar iken, ithalat 14,4 milyar dolardır. Bu yılın sonunda tüketim mallarına yönelik ithalatın daha fazla artacağı görülmektedir. 12 Eylül öncesi döviz darlığıyla birlikte, piyasada birçok kalem tüketim maddesi de yokluklar arasındaydı. Bu aşılmış bir durumdur şimdi. Tersine vitrinler dolu ve piyasada her şey bulunabilmekte. Hatta Avrupa'nın en lüks mallarını pazarda bulmak mümkün. Fakat şimdilik cüzdanlar boşaltılmıştır. Önce de vurgulandığı gibi, halkın bunları alacak maddi gücü yoktur. Egemenler bu yönü çarpıtarak piyasada her şeyin bulunmasını bir başarı ola-

Devamı 18. sayfada

EMPERYALİZMİN OYUNLARINA GELMEYELİM!..

Ben, Kürdistanlı bir yurtsever olarak, emperyalizmin bazı oyunlarına tanık olduğum için, bu oyunları Berxwedan aracılığıyla halkımıza ve kamuoyuna duyurmayı uygun gördüm.

Son dönemlerde burjuva basınında sık sık izlediğim kadarıyla emperyalizm, halkımız üzerinde oyunlar planlamaktadır. Örneğin Fransa'da "Kürt kimliği" üzerine konferanslar düzenliyor.

Fransa'da Bayan Mitterrand, Amerika'da dışişleri bakanı, Almanya'da sosyal-demokratlar ve papazlar, Türkiye'de halkımızın cellatları İdris-i Bitlisi'nin torunları, sözde halkımıza sahip çıkmaya çalıştıklarını çeşitli vesilelerle kanıtlamaya çalışmak tadırlar.

Avrupa'nın çeşitli alanlarında bazı Kürt küçük-burjuvazi takımlarının desteğiyle pazarlıklar yapılmaktadır.

Diğer yandan halkımızın Yezidi kesimine yönelik de sık sık toplantılar düzenlenmektedir. Örneğin, Almanya'da tutuklu bulunan yurtseverlerimizin mahkemelerinin başlamasına bir gün kala Almanya'nın Nordrheinwestfalen İçişleri Bakanı Schoner tarafından, Yezidiler üzerinde Bielefeld'te bir toplantı düzenlenmiştir. Schoner, bu toplantıda kitleye hitaben şu konuşmayı yaptı: *"Kürdistan'a gittim, Yezidi köylerini tek tek dolaştım ve Kürdistan'da kalan Yezidilerin, kültürlerine, dinlerine, örf ve adetlerine ne kadar sahip olduklarını gördüm. Fakat sizler, Avrupa'da kültürünüze, örf ve adetlerinize sahip çıkmıyorsunuz."* Ve konuşmasına devamla; *"Diğer yandan, şu anda sizlerden hiçbirinize ihtiyacımız yoktur. Çünkü sizler, yaşınızı buldunuz, fakat sizlerin çocuklarınıza ihtiyacımız var, çocuklarınız bizim olacaktır"* diyordu. Bundan hareketle çok sinsi ve bir o kadar da tehlikeli bir oyun oynanmak isteniyor. Bu oyunlarına, hem bizleri ve hem de çocuklarımızı alet etmek istiyorlar.

Ayrıca bulunduğum Emslan bölgesinde de aynı şekilde papazlar tarafından toplantılar düzenlenmektedir. Ancak, bu toplantılar aktif yurtseverlerden gizli yapılmaktadır.

Toplantıları düzenleyebilmek için her bir veya iki aileye birer otobüs göndermişlerdir. Yani halkımızın gözlerini boyamak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Toplantıya tanık olduğumda, papazların ilk konuşmaları şöyle oldu: *"İlk önce çocuklar bu tarafa gelsinler, sonra bizim dinimize girmek* (Hıristiyan olmak) *isteyenler de bu tarafa gelsinler."*

Gerçi kitle buna pek fazla önem vermedi, fakat buna sessiz kalanlar da oldu. Ondan sonra kendi dinini, kilisesini ve kültürünü tanıtmaya çalıştılar. "İsa böyledir-şöyledir, kilisemiz iyidir, dinimiz doğrudur, eğer siz de dinimize girerseniz, size yardım ederiz, pasaport veririz" gibi yalan vaadlerde bulundular. Hatta şunu da söylediler; *"Sakın politik olmayın biz burada politika falan konuşmuyoruz."* Sanki bu yaptıkları TC ile işbirliği değilmiş gibi.

Ben Kürdistanlı bir Yezidi yurtsever olarak tüm Yezidi yurtseverlere çağrıda bulunuyorum: Bunların oyunlarına gelmeyelim.. "Size pasaport veririz, yardım ederiz" vb. gibi gerçekdışı vaadlerde bulunarak gözlerimizi boyamak istiyorlar. Asıl amaçları yardım etmek değil, bizi halkımızdan ve davamızdan uzak tutmaktır.

Bugün sahipsiz değiliz; Cephemiz **ERNK**, Ordumuz **ARGK** ve Partimiz **PKK** vardır. Cephemiz **ERNK** bayrağı altında birleşelim. Halkımıza, mücadelemize ve davamıza yekvücut sarılalım.

Kürdistan'da gelişen mücadelemize sahip çıkalım, her türlü maddi-manevi desteğimizi sunalım.

-Yaşasın Cephemiz ERNK, Ordumuz ARGK, Partimiz PKK!
-Yaşasın Bağımsız Kürdistan!
-Kahrolsun emperyalizm, faşizm ve her türden tasfiyecilik!
-Yaşasın direniş, kahrolsun teslimiyet!

Emsland'dan bir Yezidi yurtsever

Kürdistan'dan izlenimler

Kanla başla yürütülen, nice zorluklarla bugüne dek getirilen PKK'nin ideolojik-politik önderliği, kesin zafere doğru, net ve sağlam adımlar atmakta, halkımızın büyük fedakarlıklar göstererek sağladığı her türlü maddimanevi desteğiyle gelişim seyri katlanarak büyümektedir. Botan bölgesi başta olmak üzere silahlı mücadele; kesinkes oturmuştur. Kürdistan'ın hemen hemen her alanında kırsal kesim başta olmak üzere, gerilla birlikleri yoğun bir eylemlilik içerisindedirler. Bu da halkımıza moral ve güç vermektedir. Buna düşmanın yoğun baskı ve işkenceleri de eklenince saflara katılım kitleselleşmiştir. Daha önceleri tek veya birkaç kişilik katılımlar sözkonusuyken, bugün artık durum çok farklı olmuştur; mücadeleye katılmak isteyenler kendi aralarında anlaşıp, gruplar halinde gerilla birliklerine katılarak, "biz de varız" diyorlar. Bu durum sadece Kürdistan'ın sıcak savaş alanlarında değil, şehir ve kasabalardan, hatta bırakalım Kürdistan'ı; Türkiye'nin birçok yerinden aynı kahramanlık örnekleri çokçadır. Bu kutsal davaya her alanda, her sınıf ve tabakadan sahip çıkanlar günbegün çoğalmakta; **Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi** gerçek anlamıyla Kürdistan'ın her karış toprağında kendi öz örgütleriyle dallanıp boy vermektedir.

Kadınlarımız; o sokağa çıkmayan, herkesin her türlü baskı, işkence ve zorbalıklarına maruz kalan, günümüz dünyasının kölesi durumunda olan Kürdistan erkeğinin kölesi durumunda bulunan kadınlarımız bile kurtuluşlarının ancak **PKK**'nin ulusal kurtuluş mücadelesinin başarıya ulaşmasıyla mümkün olacağını anlamış bulunuyorlar. Ve bugün kadın da erkek yoldaşlarıyla düşmana karşı savaşın içinde yerini almış durumda fiili olarak savaşanların yanında, her türlü maddi ve manevi desteğini sunmada büyük kahramanlıklar yaratan kadınlarımız, sayılamayacak kadar çoktur. Geçmişte ağıt yakan kadınlarımız, şahadet mertebesinin anlam ve bilinciyle bugün her şehidimizi zılgıtlarla uğurlamakta, kendi elleriyle öz oğullarını-kızlarını götürüp, yine aynı bilinçle boşalan yerleri doldurmaya çalışmaktadırlar.

Ulusal kurtuluş mücadelesi, bugün kırsal kesimdeki düzeyin gerisinde olsa da şehir alanlarına sıçramış durumda. Mücadelenin bu şehirsel alanlardaki varlığı açıktan görülüyor. Buralarda yaşayan yurtsever kesimler de, itirafçıların-ihanetçilerin cezalandırılmalarını istiyorlar. Düşmana kinlerini her vesilede dile getiriyorlar. Mücadele geliştikçe halk kesimleri daha çok etkileniyor ve düşmanın yalan propagandaları boşa çıkıyor. Örneğin düşman, bazı itirafçıların tahribatlarına dayanarak, "Batman'da kimse kalmadı" diyordu. Bunun yalandan ibaret olduğu Batman'da yapılan yaygın afişleme eylemiyle bir kez daha kanıtlandı. Düşmanın varını-yoğunu harcadığı Batman gibi bir alan, 12 Eylül cuntasını protesto ve şehitlerimizi anma afişleriyle donatıldı. Hem de baştan başa...

Bir de kendilerine "devrimciyiz", "demokratız" diyen kişi ve grupların durumları var. Düşman, yeter ki PKK'li olmasın, yeter ki PKK'ye gözle görülür derecede bir dil uzatmış olsun herkese, her "devrimci" ve "demokrat"a çalışma ve örgütleme alanını kendi elleriyle, kendi imkanlarıyla açmış durumda. Medya Güneşi dergisi en "sivri" konuları işlemekte, sözümona Kürdistan halkının dilini yeniden yaratmaya çalışmaktadır. Başta Diyarbakır olmak üzere, birkaç yerde örgüt adamları açık açık pullama yapmakta, düşmanın sömürgeci politikalarını "protesto" etmektedirler. Açık açık, çalışma yürütüyorlar. Yani düşman, Kürdistan'da teslimiyetçi-reformist bir çizginin canlanması, var edilmesi için kendilerine "ulusal kurtuluşçuyum" diyen grupları elaltında kendi elleriyle örgütlemektedir. Bir PKK taraftarının bile varlığı bilindiğinde, düşman varını-yoğunu ortaya koyup yakalamaya çalışmasına rağmen, diğer teslimiyetçi-reformist çizgiye sahip örgüt üst yöneticilerinin bile açık dolaşmasına, örgütleme yapmasına izin vermesinin yanısıra, destek bile sağlıyor. Ama buna rağmen, her şey halkımız tarafından biliniyor. Halk her şeye rağmen, tavrını gerçek ulusal kurtuluşçu güç olan **PKK**'den yana koyuyor. Özellikle cezaevlerindeki direniş olaylarında halkın tavrı netçe görülüyor.

Kürdistan'dan Türkiye'ye yolculuğum esnasında bindiğim otobüste, teskere almış bir TC askeri de vardı. Yanyana oturuyorduk. Söz döndü dolaştı; benim de o yönlü sorularım olunca uzun uzun anlattı yaşadıklarını. Şırnak'ta askerlik yapmıştı. *"Hala yaşadığıma inanmıyorum"* diye söze başladı. *"Orada tam bir savaş var; her gün onlarca arkadaşımız ölüyordu. Buna rağmen basın-yayında teröristlerin öldürüldüğünden, bizim ise kahramanlığımızdan(!) söz ediliyordu... Halk ise bizden nefret ediyordu; evlerinde teröristler barındırdığını bildiğimiz halde inkar ediyordu. Hem de yaptığımız onca işkenceye rağmen..."* Askerler bazen birbirini vuruyormuş neden, soruma karşılık da, *"Abiciğim akşam oldu mu, her sese ateş açılır. Bu yüzden bazen kendi arkadaşlarının hışırtısına da ateş etmek zorunda kalıyorsun. Bu özellikle nöbet, pusu ve operasyonlarda olur. Ayrıca korkudan kendi kendisini de vuran oluyor. Benim bir köylüm bile öyle öldü; ama televizyonda ise 'teröristlerce öldürüldü' diye yayınlandı."* Buna karşılık askerin son sözü, *"Valla böyle olduğunu bilseydim askere gitmezdim. Bunu her önüme gelene de anlatacağım"* oldu.

Burada o askerin ruh halini anlatmak mümkün değildir. Çökmüş, karmaşıklıklar içersindeydi. İşte, bu askerin şahsında da devleti ve onun o "şanlı, yenilmez" ordusunu görmek mümkündür.

Halkımızın bugün her türlü maddi-manevi desteğini gören şanlı ulusal kurtuluş mücadelemizi hiçbir güç engelleyemez artık.

Bir yurtsever

Tüm Kürdistan halkına sesleniyorum

Ben, İsviçre'de çalışan Kürdistanlı bir gencim. Kürdistan askerliğine yazıldım ve 1 ay sonra askere gidiyorum. 20 yaşındayım. Görev ve sorumluluklarımın bilinciyle hareket ederek **PKK** önderliğinde gelişen bağımsızlık savaşına katılıyorum.

Gitmeden önce tüm Kürdistan halkını selamlar ve saygılarımı sunarım.

Ben de gerekirse halkımın uğruna canımı vermeye hazırım. Tek amacımız var, o da halkımızın ve gelecek nesillerimizin sefaletten kurtularak bağımsızlık ve özgürlüğüne kavuşmasıdır.

Filistin halkını gözönüne getirmek gerekir. Onlar, nasıl yaptı? Günde en az bir genci şehit oluyor. Yine de direniyor ve kazanıyorlar. Biz, onlar kadar ezilmeyeceğiz. Çünkü bizim örgütlü bir gücümüz var. Bizim de ordumuz var.

TC, gençlerimizi askere alıyor ve Kürdü Kürde karşı savaştırıyor. Neden? Gelin, hep beraber savaşalım ve Kürdistanımızı kuralım. Bütün insanlar gibi, biz de özgür, bağımsız ve mutlu bir yaşam sürdürelim. Herkesin kendi bayrağı altında yaşadığı gibi biz de sesimizi bayrağımız altında duyuralım.

-Kahrolsun faşizm ve sömürgecilik!
-Yaşasın bağımsız ve demokratik Kürdistan!
-Biji serok APO!

Saygılarımla
İsviçre'den S.

GÖR İŞTE

Yaradana sığınıp
Bir vuruşta yıktılar
Sisten
Pustan örülü
Jelatin duvarlarını
"Yalan"ın oynandığı,
Kaypak zeminli sahnelerin...
Ayan-beyan oldu sufleler
Ve dublajlar
Ve kostümler...
"Kel"ler yitik peruk peşinde...
"Halk"a rağmen "halk" için
Ve insanlık adına insanın
katli...

Welat

Kurtuluş için

Bir gerilla yaman savaşır
Onun silahına namlu olmak isterdim
Yoldaş aradım hep kurtuluş yolunda
Burjuvazinin başında taç olmaktansa
Gerillanın yanında mermi olmak isterdim
Artık tükenmeyecek bu büyük arzum
Bak ben de ERNK'liyim
Hep ARGK'li olmak isterim
Kurtuluş için sonunda ölüm de olsa
Selam olsun şehitlerimize
Selam olsun ezilen halklara
Kurtuluş yolunda yürüyen yoldaşlara
Selam olsun Kürdistan'a
Hep kurtuluş için savaşmak isterim

S. Arabistan'dan G.K

ANTEP'TEN HAKKARİ'YE KADAR

Batı Alman gazeteci Dieter Falk, Haziran 1989'da Kuzey Kürdistan'ın hemen hemen tüm kentlerine ve en ücra köşelerine kadar bir seyahat gerçekleştirdi. Dönüşünden sonra hazırladığı ve gazetemiz Berxwedan'a ilettiği gözlemlerini yayınlıyoruz.

TC'nin işgali altında bulunan Kürdistan parçasına ilişkin Batı Almanya'da çıkan gazetelerdeki geleneksel haberler veya çeşitli kitaplar okundunğunda, başta sömürgeci bir baskının ve biçimde de yerli Kürt halkının ileri düzeyde buna boyun eğdiği bakış açılarıyla karşılaşılır. Okuyucunun önüne konulan veriş tarzları farklı olmasına rağmen, öze tekabül eden aynıdır. Kürt dilinin konuşulması, bu dilin resmi kuruluşlarda kullanılması, her türlü basın, edebiyat ve diğer sanatsal faaliyetlerde araç edilmesini, Türk devletinin yasakladığını şu anda hemen hemen herkes bilmektedir. Yasağın da, dönem dönem başvurulan çıplak ve kanlı zor temelinde gerçekleştiğini yeterince farketmiştir. Tüm değerleriyle bağımsız özellikler gösteren Kürt halkı ve dilinin, TC tarafından "gerekçelendirilerek" inkar edilişinin paralellikleri, aslında sadece Nazilerin "Alman ırkı fizik bilimi"nde bulunuyor. Batı Almanya basını, bu gerçeğin de çok iyi bilincindedir. Yine de, dağlarda "serserice" dolaşan askerlere ve sivil masum Kürtlere rastgele ateş açarak katleden "komünist", "bölücü" ve "teröristler" üzerine yazılar burada yoğunca yayınlanabilmektedir.

Batı Almanya egemen lektürünün ve buna uzakmış gibi bir tutum sergilemeye yeltenen ama özünde bunu onaylayan diğer haberlerin tersine, 1989 yazında gerçekleştirdiğim seyahat döneminde hemen çok farklı bir gerçekle karşılaştım: Kürtlerin ilerleyen ve yoğunlaşmış güçlü bir ulusal bilinci. Ek olarakta, TC sömürgeci efsanesinin somutta Türk azınlığı olmak üzere, Kürdistan'da varolan diğer Kürt olmayan azınlıklar nezdinde de her alanda etkilerini kaybettiği sonucuna ulaşabildim. "Bozkurtlar"ı ve başkanı Alparslan Türkeş'in faaliyetleri ile 1980 öncesinin ünlenmiş MHP'sinin bir devamı olan pan-türkist ve faşist "Milliyetçi Çalışma Partisi-MÇP" yandaşlarına kadar, öyle anlaşılıyor ki, artık hiç kimse Kürt halkının varlığını ve dilinin bağımsız olduğunu inkar edebilecek durumda değildir. Bir yabancı olarak bu gerçekle devamlı karşılaştım. Her yaştan ve sosyal kesimden konuştuğum insanlar böyle bir izlenimi bana kesinlikle verdiler. Hiç beklemediğim halde, Bulgaristan'ı eleştirme konumuna yükselmiş Türkiye'nin çok kötü durumda olduğunu belirten ve dikkatle formüle edilen sözlere sık sık rastladım. Titizlikle aktarılan bilgiler ve uyarıların kaynağı olarak, TC'nin başından beri Kürtlerin bütün haklarını acımasızca gaspederek kabul etmediği gösteriliyordu. Birkaç yıldan beridir Bulgaristan Türkleri'nin haklarının reddedilmesi gibi, Kürtlerin de sürekli bundan daha kötü bir durumda olduğu belirlemeleri, sanki anlaşılmış bir dille ve çelişkisiz açıklamalarla bana özellikle aktarılmak isteniyordu. En ilginç yanı ise, konuşmalarda bulunan Türklerin sayısının Kürtlerden daha az olmayışıydı.

Yabancılar önünde Kürtlerin kimliğinin dile getirilişi biçimlerinde, bölgeler arasında açık bir ayrılık kendini gösteriyor. Bir yabancının Kürt varlığı üzerine elde edebileceği izlenimler de yöreden yöreye değişebiliyor. Türkiye ile sınırı olan Antep gibi Kürdistan şehirlerinin merkezinde kısmen Türklerin de yaşamasına karşın, çevre köylerin tümü Kürtlerden oluşuyor. Böylesi kentlerde, Türk devletinin asimilasyon politikalarının en erkenden ürün vermiş olduğu anlaşılıyor. Başta giydikleri Kürtlere has şalvarları olmak üzere, her hallerinden Kürt oldukları anlaşılan insanlar bile, Antep merkezinde Türkçe konuşuyorlar. Halfeti ve Kahta gibi yörelerde konum tamamıyla bunun zıttıdır. Halfeti yakınlarında bulunan Ömerli köyü, APO adıyla tanınan Kürdistan İşçi Partisi-PKK'nin Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın doğum yeridir. Burada bir "Türkleşmeden" sözetmek mümkün değildir. Batı yönünde Antep kentinden başlayan ve doğuda Mardin bölgesine uzanan, yine Suriye sınırlarından Güneydoğu Toros Dağları'nın kuzeyine kadar bir sahayı kapsayan bölgenin tümü, PKK'ye bağlı Kürt gerillaları için askeri eylem yapmak imkanını fazla vermiyor, ama yine de PKK bu bölgede dönem dönem küçük çaplı operasyonlarını başarıyla gerçekleştiriyor. Kuzey Kürdistan'ın bu parçası oldukça düzlüktür. Tarım ekonomisi ve alt-yapısal açılardan bir hayli elverişlidir. Ayrıca, sınır olan Antep, Maraş ve Malatya gibi Kürdistan kentlerinde Kürt olmayan nüfus nicel olarak kabarıktır. Öyle ki, 1980 askeri darbesinden önce sol yelpazede yeralan Türk örgütleri, Kürt olanlardan daha fazla söz sahibi ve etkin durumdaydı. Bunların üyelerinin çoğunluğu ancak, yine de Kürtlerden oluşuyordu.

Mevcut durumda bölgedeki politik manzarada da büyük değişiklikler ortaya çıkmıştır. 12 Eylül 1980 faşist-askeri darbesi, sol güçlerin örgütlülüğünü önemli oranda çökerterek dağıttı veya en azından etkisiz hale getirdi. Sadece PKK gelişmeler karşısında en erkenden özlü bir çıkış yaparak atılım sağladı ve mülteci durumuna düşmüş örgütlerin de artık yıpranma sürecinden biraz da olsa sıyrılarak dönüşü gerçekleştirmeleri için bir zemin yarattı. İki yıllık bir hazırlık döneminden sonra, 15 Ağustos 1984 günü, Siirt'in güneyindeki Eruh ve Hakkarı'nin güneydoğusundaki Şemdinli ilçelerinde bulunan askeri kuruluşlara yönelik başardığı saldırıyla, Kürdistan bağımsızlığı için silahlı mücadeleyi başlattığında, kendisinden başka hiç kimse onun şimdiki düzeye ulaşabileceğine inanmıyordu. Başta diğer Kürt örgütleri olmak üzere, geriye kalan tüm sol çevreler kattiyen bu gelişmeye ihtimal vermiyor ve başarı şansına güvenmiyorlardı. PKK'nin kendine özgü cesaretli kararı temelinde ilerleyen Kürt ulusal hareketinin coşkulu gelişimi, bazı yönleriyle silahlı mücadeleye uygun olmayan bölgelerde de halkı önemli oranda tesiri altına aldığı, şimdi berrakça ortadadır. 1980'li yılların başına kadar MHP yandaşı olan, fakat bugün ise Kürdistan bağımsızlığını savunan ve PKK'ye bağlı Kürt gerillalarının büyük yiğitliğini coşkuyla tasvip eden Halfeti'li bir inşaat işçisinin aktardıkları ve geldiği anlamlı nokta, tipik olmaktan öteye her şeyin anlam ve önemini yerinde tesbit etmeye yetiyor.

2.150 metre yüksekliğindeki noktasında, milattan önce birinci yüzyıl ve Romalılardan kalma ilgi çekici tanrısal tarihi kalıntıların varlığını koruduğu ve çeşitli ülkelerden binlerce turistin düzenli uğrak yeri Nemrut Dağı'nın eteklerinde ve Adıyaman doğusunda kurulu Kahta ilçesinde, Halfeti'de olduğu gibi genel ve egemen konuşma dili sadece Kürtçedir. Kürtlerin varlığının bilindiğini sembolize eden Kurmanci lehçesiyle söylenen birkaç selamla sözünün burada ve Kürdistan kalbi sayılan tüm alanlarda, insanların yüreğini açmasına ve dilini çözmesine yettiği nihayet herkesin yaşayabileceği bir durumdur. Muhtemelen bir ihbarcı ve ajan sürüsü tarafından kontrol altında tutulan büyük şehir merkezlerinin tersine, kırsal kesimlerde Kürdistan üzerine oldukça açık konuşuluyor. Demek gerekiyor ki, "biz bizeyiz" kültürü egemendir. Savaşın ana odağı doğudaki Botan eyaletinden hayli uzak olan Adıyaman yöresi Kürt yurtseverliği, görüldüğü ve izlenebildiği kadarıyla salt devrimci örgütün faaliyetlerine değil, tarihten gelme köklü ve derin bir zeminede dayanıyor. Botan savaş bölgesi olduğundan insanlar doğrudan etkileniyor ve kendilerine uygun sıkıntılar içindedirler. Gelişmeler karşısında kıpırdanış ve hareketlilik içinde olmak zorundadır. Adıyaman yöresi halkı ise, ulusal kurtuluş mücadelesini istisnasız ırkçı ve faşist Türk gazetelerinden ancak öğreniyor ve duyabiliyor. Buna rağmen, PKK mücadelesi ve iki yıldan bu yana birçok köyde köy koruculuğu sistemine karşı gerçekleştirdiği operasyonlarına, bölge halkı büyük önem ve değer biçiyor.

Herkesin köy korucularına öfkesi ve kini vardır. Türk devleti eliyle Kürt gerillalarına karşı silahlandırılan köy korucularının para karşılığında kirli işler yaptıkları ve Türk devletine uşakça hizmet sunmaları dışında başka bir şey uğruna mücadeleye giriştiklerinin pratik ve düşünsel izlerini göstermek ve değişik yorumlarda dahi bulunmak isteyene rastlamak hiç mümkün gibi değildir. Tüm bunlardan çıkarılacak netice şudur: Hem Türk devletinin askeri mevcudiyetinin ağırlığının olmadığı, hem de PKK'nin devamlı ve doğrudan bağlarının yeterince güçlü olmadığı böylesi bölgelerdeki yurtsever öz, daha çok doğal kültür ögelerine dayanıyor.

Tüm Türkiye ve Kuzey-Batı Kürdistan'da Kürt müziği ve özgün koşulda da Kürtçe kasetler yasaklanmış olmasına rağmen, 1988'de Irak'ın zehirli ve kimyasal gaz saldırısı sonucunda Güney Kürdistan'da katliama uğrayan Halepçe kenti sakinleri üzerine söylenenler de dahil, önemli miktarda Kürtçe türkü söyleniyor, dinleniyor ve biliniyor. Zaten, müziğin Kürt yurtseverliği için ana ölçütlerden biri, veya ilerici ve hatta devrimci ruh yapısı ve düşünce teşekkülü için bir kıstas özelliğini taşıdığı da, yankısını büsbütün bulmuş bir gerçek unsurdur. Dini veya ırkçı-gerici eğilimlerin egemen gözüktüğü Urfa gibi güney veya Erzurum gibi kuzey kent ve bölgelerinde, Türk arabesk müziğinin tek tip bıktırıcılık ve usandırıcılığı, kasetçi dükkanları veya yerli otobüs ve minibüs ses cihazlarından her yerde çınlarken, Kürdistan'ın kültürel ve "idari" başkenti Diyarbakır merkezinde, bu yılın yazında Türk dilinde Kürt halk müziği günceldi. Bu sanatsal faaliyetlerin anlam ve içeriği çelişkilerle doludur. Besbelli ki, Türk dilinde kasetler Diyarbakır'da, Kürt halkı tarafından öncelikle Kürt halk müziğini çalan kasetler olarak anılıyor ve kabul görüyor. Türk devleti kültür bürokratizmi ise, bunları daha çok Kürt ulusal kültürünün Türklere maledilmesinde bir araç gibi kullanıyor ve bu rahatça kendini dışa vuruyor. Filistinli Arapların kültürünü İsrail kültürü biçiminde gösteren siyonist mantığın yaptıklarının bir analizine ve benzerine, böylece bir kez de Kürdistan'da rastlıyoruz. Fakat, Kürdistan'da bunun yeni bir talan ve sömürü türü olduğu yanılgısına düşmemek gerekiyor. Türk sömürgeciliği, egemenliği boyunca bu dalda da bir talanı derinliğine ve genişliğine uygulamıştır. Sol çevrelerin geleneksel "kalesi" ve bölge Alevilerin merkezi Kürt kenti Tunceli'de, Haziran ayında kasetçi dükkan ve otobüs terminallerinden kulağa olağanüstü kötü seslenen Türkçe arabesk müziğinin cızırtıları yükseliyordu. Tek fark, arabesk türü türkülerin "ilerici" sanatçı ve ozanlar tarafından çalınıp okunuşuydu.

Faşist askeri rejim ve sivil uzantılarının tüm çabalarına rağmen kanlı egemenliklerini artık Türkiye ve özellikle de Kürdistan üzerinde sınırsız uygulayamayacakları, sadece PKK önderliğinde savaşan Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu-ARGK karşısındaki tam başarısız çırpınışlarında gözükmüyor. ARGK güçlerini yıpratmak isteme savaşında yenilgiye uğradıkları zaten açığa çıkmıştır. Militarist sahaların dışında da Türk devleti denetim ve otoritesini kaybetmiş, ipin ucunu elinden kaçırmıştır. 26 Mart 1989 tarihinde yapılan yerel seçimlerin sonuçları, basın-yayın manzarasının gelişim seyri, kabaran halk hareketi ile bunların zemini üzerinde Türkiye içinde, Türkiye ile ilişkisi olan ilgili NATO ortağı ve CIA çevrelerinde, bir "kültür otonomisi" projesini de kapsayan, Kürt sorununa ilişkin yapılan tartışmalar ve başvurulan yeni çözüm arayışları bu gerçeğin somut ispatıdır.

Bilindiği gibi, yapılan yerel seçimlerde Başbakan Turgut Özal'ın hükümet partisi ANAP büsbütün yıpranmış ve prestijini oldukça yitirmiştir. İki vilayetin en güçlü yerel aşiret reisleri desteği sayesinde ANAP, sadece Hakkari ve memleketi Malatya'da arzusuna kavuşabildi. Geriye kalan eski ANAP kentlerinin tümü, ya Süleyman Demirel'in "Doğru Yol Partisi-DYP" ve faşist MÇP'nin temsil ettiği Türkiye muhafazakar sağ partileri ya da sağ bağnaz islamcı "Refah Partisi-RP"nin eline geçmiştir. Geleneksel kalesi Konya dışında "Refah Partisi", ayrıca Maraş, Urfa ve Van gibi Kürt kentlerinde de seçimlerden zaferle çıktı. Maraş, etnik açıdan karmaşık bir kenttir. Aralık 1978'de devlet yönlendiriciliğindeki örgütlü faşist güçler, genelde solcu bilinen Alevi mezhebinden Kürt halkına saldırarak bir katliam gerçekleştirmişlerdi. Bu üzücü ve kanlı olay, Maraş'ın dünya çapında adının duyulmasını sağlamıştı. Urfa ise, Konya gibi tarihi geçmişten beri dini özellikleri olan ve Arap ögelerin yerleşik olduğu bir kenttir. Urfa'ya bağlı Harran köyü otomobil ile Suriye sınırından sadece yarım saat uzaklıktadır. İbrahim peygamberin Rum diyarından Filistine giderken yolda belli bir süre için çadırını Harran'da açıp mola verdiğini tarihi veri ve bulgular anlatmaktadır. Şu anda nüfusu 196.000'e ulaşan Urfa şehir merkezinin orta noktasında İbrahim peygamberin sazan balıklı ünlü gölü bulunuyor.

Göl, çeşitli cami binalarıyla çevrilidir. En başta burası, rengarenk giysili ve kahverengi çarşaflı Arap kadınları için bir ziyaret vesilesidir. Urfa, dünyanın en büyük sulama proje ve tesislerinden biri ve "Atatürk" barajında toplanacak Fırat nehrinin suları ile beslenecek "Güneydoğu Anadolu Projesi-GAP"ın havzası üzerinde bulunuyor. Güney'de Suriye sınırından başlayan, Hilvan ve Siverek ilçeleri üzeri Diyarbakır yakınlarına kadar kuzey-doğuya uzanan bölge için, projenin getireceği sonuçlar ve yararlarının ne olacağı, henüz yeterli düzeyde hesaplanamıyor ve aydınlığa da kavuşmuş değildir. Türk devleti, oldukça verimli ve bugün halen bütünüyle büyük toprak ağalarının elinde bulunan ova ile, köklü ve geniş ekonomik bir kalkınma ve gelişimi sağlayacağını iddia ediyor. Şüphesiz Türk devleti, bu proje sayesinde Kürt halkını devlete bağlayacağını umut ediyor. Eğer devletin öngördüğü umutları gerçeğe dönüşürse, islamcı eğilimlerin de kesin gerileyeceğini

hesaba katmak mümkündür. Ancak olası gelişme özünün çok daha farklı olacağını söylemek, şu anda daha mantıksaldır. Çünkü, esas faydalanacak ve ürünleri toplayacak olanlar, tarım ekonomisi tekelleri, bunlara bağlı sanayi dal ve kuruluşları ile Kürdistan'ı terketmiş metropol kentlerdeki feodal-kompradorlar olacaktır. Bunun karşısında, Kürt olan yerli küçük çiftçiler ve yoksul köylülerin elinin tamamen boş kalacağını bilmek için, sihirbaz olmaya gerek yoktur. Hızla lümpen proletaryaya dönüşerek ya iyice düşerek alçalacak, ya da yoksul köylülerin geriye kalmış kesimiyle birlikte bölgesini ve köylerini bütünüyle terketmek zorunda kalacaklardır. Gözüken ikinci bir ihtimal de, Kürt çiftçilerin yerine Türk asıllı çiftçilerin yerleştirileceğidir. Daha şimdiden bu uygulamanın içine girildiğini gösteren tek tek düzeydeki örnek olaylar yaşanıyor. İşte, tüm bu muhtemel gelişmelerin sonucu olarak, Kürt yurtseverlik eğilimlerinin hızla gelişmesi yanında, perişan ve düşkün duruma düşürülen toplum kesimleri yönünü dinsel "kurtuluş" çarelerine çevireceğini düşünebiliriz.

Kaynağı geri kalmışlık veya yetersiz sosyal gelişim olsa da, bugün Kürt yurtseverlik bilinci ile islami bilinç arasında göze fazla batmayan, ama bazı konularda belli ölçülerde görüş birliği yansıtan ortak bağ ve yanlara rastlanılabilir. Muhafazakar karakterli Kürtlerin "Refah Partisi"ni seçmesi, Türk devleti karşısında Kürt kimliğinin önemli derecede korunup güçlendirilmesinde bazı yönleriyle kamuflaj rolünü oynayabileceğini söylemek, herhalde bir çelişki ve yanılgı olmayacaktır. Çünkü bu parti, en azından Kürdistan'da, kesinlikle milliyetçi kemalist Türk ideolojisinin yandaşı ve uzantısı durumunda değildir. Ama aynı zamanda islamcı akımların tümü, genellikle sol eğilimli olan Kürt ulusal hareketinin gelecekteki baş düşmanıdır. Zira Kürt ulusal hareketinin sürekli ve hızlı gelişimi karşısında, milliyetçi Türk partileri de Kürt halkı içinde büyük çabalarla insanları düşürmeye, soysuzlaştırmaya, lümpenleştirmeye ve onursuzlaştırmaya yelteneceklerdir. Kullanacakları zemin ise, islamcı akımlar olacaktır. Kürt devrimcilerinin güçlü olduğu Diyarbakır'da konuştuğum Kürt olan genç bir avukatın da, bu düşüncelerime katıldığını ve analizlerini böyle vurguladığını ayrıca eklemek istiyorum. İslamcı akımların gelişimi, ayrıca Kürt ulusal hareketinin stratejik hedefinin, yani Kürdistan bağımsızlık mücadelesinin de reddini ve karşıtlığını temsil edecektir.

Çıkışından beri resmi olarak salt otonomi için savaşan, defalarca yenilgiye uğrayan ve en son olarak da Körfez savaşı ertesinde ağır bir yenilgi daha almaktan kurtulamayan Güney Kürdistan Kürt hareketinin aksine, Kuzey Kürdistan'daki Kürt hareketi sağlam zemin üzerinde yükselişini devam ettiriyor. Buna paralel olarak da, hedef alınan "Serxwebûn", yani bağımsız devlet kurma istemi, giderek daha fazla kitleleri etkiliyor ve kitlelerin tek istemi halinde gelişiyor. Diyarbakır ve Van gibi büyük Kürt şehirlerinde PKK'nin yanısıra, diğer çeşitli Kürt örgütlerinin taraftarlarına da rastlamak halen mümkündür. Fakat PKK dışındaki örgüt yandaşlarının faaliyetleri, yapılan gizli ve kapalı tartışmalar ve İstanbul'da basılan legal yayın organlarının dağıtımı ile sınırlıdır. Militan parti politikası faaliyetlerini en dar anlamda da olsa yürütmüyorlar. Bu gerçek ile tartışma götürmez şekilde PKK'nin Kürdistan'da gerçekten tek örgütlü ve savaşan güç olması gerçeğine rağmen, diğer örgüt yandaşlarının PKK'nin Cephesi Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi-ERNK saflarında örgütlenmeye hızla yanaşmaması ve muazzam bir yurtseverliğin yaratılmasına katkı sunmamaları, çilekeş ve vatansever Kürt halkının daha fazla üzülmesine ve ileri düzeyde umutsuzluk tohumlarının Kürt toplumu içerisinde ekilmesine neden oluyor.

Türkiye ve Kürdistan'ın büyük şehirlerinde bugün, FAC'takinden daha fazla sol yayını rahatlıkla herkes bulabilir. PKK dışında, hemen hemen her devrimci ve dolayısıyla illegal örgütün yayını vardır. Bunlar legal çıkıyor, ancak düzenli biçimde bazen toplatılması ve bazı sayıların yasaklanması ise, henüz engellenemiyor. Yayınların tümü serbestçe satışa çıkarılıyor. Arasıra herhangi bir yazı nedeniyle, yayınlar toplatılıyor ve bu olay sık sık tekrarlanıyor. Yayın sahiplerinin yaşamı zor şartlarda sürüyor. Polis evlerine baskınlar düzenliyor ve yasak olduğu iddia edilen bir gerekçe keşfedildiğinde de tutuklamalar olabiliyor.

Diyarbakır kenti, salt ünlü zindanlarıyla tanınmıyor. Bilindiği gibi, Diyarbakır zindanlarında geçmiş yıllarda çok sayıda Kürt devrimcisi katledildi. Diyarbakır zindanlarındaki devrimci Kürt tutuklular, gerçekleştirdikleri ölüm oruçları ve açlık grevleri direnişleriyle, devletin politikasına karşı mücadelenin yükselticileri ve devrim savaşında önemli payın sahibi oldular. Bu tarihi özelliklerinin yanında Diyarbakır kenti, aynı zamanda Kürdistan'ın en politik ve entellektüelliğin en yoğun olduğu merkezidir.

Konuştuğum tüm çevreler, şehir merkezlerinin tersine kırsal alanlarda ve başta da Botan'da yalnız PKK'nin varolduğunu söylediler. Kişisel gözlemlerim de aynıdır. Botan ve tüm kırsal kesimler PKK'nin kesin egemenliğindedir. Anlaşılacağı gibi, taşrada durum tamamıyla farklıdır. Botan yalçın ve yüksek dağlara sahip geniş bir yer parçasını kapsamaktadır. Batıda Mardin yakınlarından başlıyor, kuzeyde Van Gölü'ne ulaşıyor; güneyde ve doğuda ise Suriye, Irak ve İran sınırlarında ve bu sınırların da ötesinde son buluyor. Üç ülke sınırlarının ötesi, diğer Kürdistan parçalarıdır. Bir şeyi daha, bu arada hatırlatmak gerekir: Botan eyaletinin uç noktasında bulunan Mardin'de NATO'ya ait bir askeri radar istasyonu kurulmuş. Dört yıl önce, PKK partizanlarının roketli bir saldırısına hedef olmuş ve önemli oranda tahrip edilmişti.

Botan eyaletinin Cizre ilçesi doğusundan başlayan ve Çatak'a kadar yükselen kesimi, hemen göze çarpan şekilde yoğun bir savaş bölgesi durumundadır. Mavi bereli, kurşun geçirmez yelekli ve NATO saldırı silahlarıyla donatılmış komando birlikleri bu alanda sürekli devriye geziyorlar. Sadece dağlık kesimlerde ve köylerde özel birlikler dolaşmıyor, aynı zamanda Cizre, Şırnak, Uludere, Beytüşşebap ve Hakkari gibi büyük şehir merkezlerinde de alabildiğine hareket halindedirler. 15.000 kişiden oluşan ve havadan da desteklenen birliklerin militarist operasyonlarına ve kitle sürgünlerine haftalarca sahne olan Cudi Dağı kütlesinden Şırnak'a ve askeri üslere sahip diğer yerleşim alanlarına düzenli ve devamlı bir şekilde askeri helikopterler uçuyor. Sadece Uludere'den Beytüşşebap'a giden yol üzerinde dört askeri barikat kurulmuştur. Uygulamalar, çeşitli olaylar gösterilerek gerekçelendiriliyor. Bahar aylarında ARGK güçleri Silopi ve Şırnak şehir merkezlerini işgal ederek saatlerce denetimleri altına aldılar. 13 Eylül'de "Tercüman" gazetesi ARGK'nin ana operasyon ve eylem alanlarını gösteren liste yayınladı. Adı geçen bölge, listenin ilk sıralarında yer alıyor, ancak tek başına yer almıyor. Listede yeralan 12 bölge arasında Kars eyaletindeki Iğdır ve Tuzluca, Bingöl'e bağlı Genç ve Solhan, Urfa yakınlarındaki Halfeti ve Bozova ile Dersim eyaletine dahil Ovacık ve Mazgirt ilçeleri de yer alıyordu. 12 Eylül günü, Kuzey-Batı Kürdistan'ın Elbistan bölgesinde ARGK'nin birçok saldırısı aynı anda gerçekleşti ve bu gelişme, adı geçen gazetenin flaş haberi oldu.

"...Tartışma götürmez şekilde PKK'nin Kürdistan'da gerçekten tek örgütlü ve savaşan güç olması gerçeğine rağmen, diğer örgüt yandaşlarının PKK'nin Cephesi ERNK saflarında örgütlenmeye hızla yanaşmaması ve muazzam bir yurtseverliğin yaratılmasına katkı sunmamaları, çilekeş ve vatansever Kürt halkının daha fazla üzülmesine... neden oluyor."

Doğru mantığın ifadesi olması gereken gerçek, şimdi Türk basın-yayını tarafından da itiraf edilmeye başlandı: Yerleşik halkın güçlü desteği olmaksızın savaşın devamı olanaksızdır. Haziran ayı içerisinde minübüsle Siirt'ten Şırnak'a giderken önce bir köy imamının ve kısa süre sonra genç bir işçinin, tüm yolcuların önünde yüksek ve net bir sesle söylediklerinin gerçeğin tipik ve somut ifadesi olarak algılanması gerekiyor. İkisi de Türk ordusunun köylerde uyguladığı kötülükler ve diğer vahşice pratikleri ve bir ay öncesinde gerillalara karşı zehirli gaz kullandığı üzerine, yine gerillaların kahramanlıkları ile bağımsız Kürdistan'a olan kendi özlemleri konularında hem cüretkar ve hem de coşkuyla konuşuyorlar. Özellikle genç Kürt işçisi, Alman ve yabancı olmama rağmen, huzurumda söylediklerini gizleme ihtiyacını hiç duymadı. Doğrudan doğruya, "Benden selam ilet Önderimiz APO'ya" biçiminde açık ve net konuştu ve "Yakında ben de gerillalara katılacağım" diye ekledi.

1989 bahar aylarından sonra ortaya çıkan gelişmeler, ciddi olay ve değişimlerin kaynağı oluyor. Bölgedeki Türk askeri egemenliğinin büyük sarsıntı ve çöküş süreci içinde olduğu anlaşılıyor. Haziran başlarında bölgenin jandarma kuvvetleri genel komutanı korgeneral İbrahim Selen, yalnız 82 gün görevde kaldıktan sonra, tekrar görevden alındı. Bunun dışında, "Süper Vali" Hayri Kozakçıoğlu'nun da görevden uzaklaştırılacağı üzerine yoğun düşünceler ileri sürülmeye devam ediliyor. Her yerde bu tartışılıp konuşuluyor. Bilindiği gibi sömürgeci Vali Hayri Kozakçığlu 1987 yılında, PKK mücadelesinden etkilenen Kürdistan bölgelerinde karşı-devrim faaliyetlerini koordine etmek amacıyla böyle bir göreve atanmıştı. Daha sonra, 1988 yılı içerisinde, Türk ordusunun artık Cudi Dağı'nda serbestçe operasyon yürütemediğini itiraf etmek durumuna düştü. Şimdi ise, Botan'ın artık bütünüyle kontrol altında olmadığını ve alınamadığını kabul ediyor.

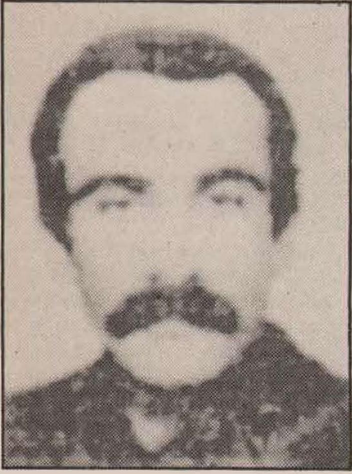
Halkın açık ve kitlesel desteğini PKK'ye sunmasına kaynaklık eden nedenler aslında çok yönlüdür. Eğer bugün ARGK Kürt gençlerini rahatlıkla kendi saflarına asker ve savaşçı olarak alıyor ve herhangi bir problemle karşılaşmıyorsa, açık ki bu ciddi gelişmeler var demektir. Birincisi; PKK'nin yükselttiği bağımsızlık parolasının kitleleri etkileyici ve ayağa kaldırıcı gücü bağrında taşıdığını söylemek, herhalde şaşırtıcı ve beklenmedik olgu olmayacaktır. Kaldı ki Barzaniler hareketinin sürekli resmi olarak sadece otonomi için yola çıkmasına karşın, Güney Kürdistanlı köylü kökenli peşmergelerin bile yalnız bağımsızlık dava ve özlemiyle sürekli dolu oldukları, yeterince biliniyor. İkincisi; Türk devletinin Kürdistan'daki varlığının her zaman yabancı egemenlik sistemi olarak vücut bulduğunu, Kürt halkı çok iyi bilmektedir. Kürdistan'da varolan tüm baskı organları elemanları; ordu, polis ve jandarma güçleri ile önemli fonksiyonlara sahip devlet temsilci ve yönlendiricileri Türk kökenlidir.

Birbuçuk yıldan bu yanadır köylere elektrik verilmeye başlanmıştır. Halk buna "Apo hediyesi" adını koymuştur. Bahar aylarında uluslararası yankı yapan bir olay gelişti: Cizre yakınlarındaki Cinibrê (Yeşilyurt) köyünde Türk ordu birlikleri, insanları insan pisliğini yemeğe mecbur kıldılar. Köylülerin ilk defa cesaret gösterip açıkça protestolara girişmesi üzerine, olay kamuoyuna ulaşabildi. Fakat bu olayın da, ilk olay olmadığını, aynı şekilde sonuncusu da olmadığını tüm çevreler bilmektedir. Hakkari'de, Çatak'ta ve Haziran ayında Cudi Dağı'nda ve diğer birçok alanda benzeri vahşet örnekleri sık sık tekrarlanmıştır. Belirtilen zulüm ve insanlıkdışı uygulamaların çok yönlü örnekleri, nihayet uzun zamandan beridir günlük uygulamalar haline bürünmüştür. Sonuçta, yabancı egemenliğin baskılarına karşı yükselen nefret ve öfkenin, bugün kutsal öze sahip gerillaların gelenekselleşmiş kahramanlık destanlarıyla birleştiğini ve Kürt insanların toprağa düşen devrimcilerin anılarını, tarihi özlemlerinin pratik ifadelerine dönüştürdüklerini tesbit edebiliriz. Coğrafik ve aynı biçimde politik nedenlerden dolayı insanlarının cehennemin ön kapılarında sık sık yaşamak zorunda bırakıldıkları bir ülkede, gerillaların işbirlikçi ve hainlere karşı giriştikleri kısmi ve kanlı cezalandırmaları da, rahat ortamlarda bulunanların düşüncelerinin tersine, o ülke insanlarınca onay göreceği ve doğru karşılanacağını herkes bilmelidir.

Vahşi doğunun en ücra köşelerinin zulalarında yer almış, çıplak dağların gri ve kocaman kayalarıyla çevrili ve kış aylarında yağan karının iki metreyi aştığı Hakkari'yi ziyaret edenler, ilk önce zemini iyice çirkinleştiren bazı grimsi, kirli askeri garnizonlarla karşılaşmış ve selamlaşmış olurlar. Şehrin en yüksek noktasına varıldığında ve oradan çevre dört bir yönden seyredildiğinde, hiçbir engelle karşılaşılmadan her yeri sarmış dağlardan oluşmuş sahranın muhteşem manzarasının eşsiz ve enfes güzelliği direkt yaşanır. Tüm Türk kentlerinde olduğu gibi, kentin bu en yüksek noktasında at üzerinde Kemal Atatürk'ün bir anıtı yerleştirilmiştir. Bilinmek üzere bu kişi, TC kurucusu ve 1925 ile 1930 yıllarında patlak veren Kürt isyanlarında, Kürdün amansız kasabı olmuş bir zattır. "Eseri" daha sonra 1938'de yüzbinlerce Kürdün Dersim'de katledilmesiyle yaşatıldı. Anıtın hemen alt bölümünde yazılmış "Ne mutlu Türküm diyene! K. Atatürk" sözü, kendine özgü bir realiteyi tamamlamaktadır. Anıtın sağ arkasında kalan karşı dağın görkemli şaheser yamacında aynı parola dizili-sıra beyaz taşlarla bir kez daha yazılmış. Bunun da hemen yanında, normalin üzerinde büyüklükteki "Komando..." kelimesi çirkinliğini sırıtıyor... Altta da Güney Kürdistanlı aşiret kardeşlerinin de giydiği Kürt milli kıyafetli üç "Dağ Türkü"nün tek kıyafet içindeki kiriyatür motifi öyle hoş duruyor ki!

Bizzat kendi halkının kitlesel sefalet ve dejenerasyon içinde olduğu, enflasyonun ve Türklere bile baskı uygulamalarının sınırsız azıttığı bir Türkiye'nin Türk olan insanlarının bile hiçbir şekilde mutluyum diyemedikleri ortadayken, Kürtlerin tam da bu ülkenin, yani Türkiye devletinin egemenliğinde "vatandaş" olması ne kadar büyük bir mutluluktur yarabbim!..

SOSYALİST VE DEMOKRAT ALMAN KAMUOYUNA

Selahattin Erdem

Almanya'da ve Batı Avrupa çapında 1984 yılından beri sürdürülen soruşturmalar, 24 Ekim 1989 tarihinden itibaren Düsseldorf'ta bir dava olarak açılıyor. Davayı açanların "yabancı terörıstler davası" dedikleri bu dava, kamuoyunda "Kürt davası" veya "PKK davası" olarak biliniyor. Bu dava ile Almanya toprakları son derece trajik bir davaya sahne oluyor.

Bildiğim kadarıyla, bu dava, yaşadığımız yüzyılda Almanya topraklarında açılan üçüncü uluslararası dava oluyor. Birincisi, Nazi diktatörlüğü tarafından, her türlü komplo ve tertiple Bulgar komünistleri şahsında açılan ünlü Leipzig Davası idi. Bulgarlar şahsında, komünizm ve yurtseverlik, her türlü demokratik anlayış ve tutum mahkum edilmek isteniyordu. Gerçi sonuçta faşizmin komploları ortaya çıktı, oluşan uluslararası kamuoyuyla yargılanmak istenen kişiler serbest bırakıldı; ama, özellikle Almanya açısından dava ile tertiplenen oyun amacına ulaştı. Nazi diktatörlüğü, bu oyuna da dayanarak estirdiği faşist terör ve katliamla tüm Alman sosyalist ve demokratik güçlerini bastırmayı, Alman halkını sindirmeyi başardı. Yürütülen yoğun faşist propagandayla, Alman toplumu ırkçı-faşist düşünce ve ruhla doldurulu; toplum, faşistler tarafından istenilen yöne sürüklenebilecek bir yığın haline getirildi. Bunun sonuçları biliniyor, insanlık İkinci Dünya Savaşı ile tarihinin en büyük felaketini yaşadı.

İkinci dava, bu birincisinin karşıtıydı. Dünyanın sosyalist ve anti-faşist güçlerinin, ünlü Nürnberg Davası ile, uluslararası savaş suçlusu olarak Nazizmi yargılamasını ve mahkum etmesini amaçlıyordu. Yargılamayı yapanların kendi içlerindeki ayrılıklar nedeniyle bu dava tam sonuca götürülemedi. Gerçi Nazi yönetimi sorumlularına çeşitli cezalar verildi ama, insanlık suçlusu olarak Nazizmin toplumlar bünyesindeki mahkumiyeti gerçekleştirilmedi. Onunla uzlaşmada çıkarı olan emperyalist güçler, davanın bu yönlü gelişimini ve sonuçlarını engellediler.

Günümüzde Düsseldorf'ta açılan üçüncü dava, bu ikincisinin karşıtı, birincisinin ise benzeridir. Sadece Bulgarlar yerine Kürtler konmuş ve görünürde bir Nazi diktatörlüğünün olmadığı koşullarda açılmıştır. Fakat davayı açan anlayış aynı anlayıştır ve ikinci davanın sonuca tam ulaşamamasına dayanmaktadır. Bu davanın yeni Nazi gruplarının geliştiği zamanda açılması ve onların gelişimine paralel yürütülmesi elbette bir tesadüf değildir. Bu davada, hem uluslararası planda ve hem de Almanya için birincisiyle aynı amaçlara sahiptir ve bununla ikincisinin intikamı alınmak istenmektedir. Eğer olay bütün yönleriyle incelenirse, bu gerçekler rahatlıkla görülebilecektir. Bu durumda, tüm sosyalist ve demokrat güçlerin, böyle bir olaya karşı seyirci ve duyarsız kalması elbetteki mümkün olamaz ve olmamalıdır.

Böyle bir davaya neden Kürtler ve Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesinin öncüsü Kürdistan İşçi Partisi (PKK) maruz kalıyor?

Bu davayı açanlar, bizim "terörist" olduğumuzu, Almanya'da "üsler ve mahkemeler" kurduğumuzu, "adam öldürdüğümüzü" iddia ediyorlar ve sözde davanın nedenlerinin bunlar olduğunu ileri sürüyorlar. Oysa bunlar gerçek dışıdır ve davanın esas amaçlarını gizlemek için uydurulmuş şeylerdir. Eğer olaylar iddia ettikleri gibi olsaydı, o zaman her olayın kendi içinde ve sorumluları düzeyinde yargılanması gerekirdi. Fakat böyle yapılmıyor, çoğu uydurma ve bir kısmı da son derece basit olan olaylar alabildiğine abartılarak bunlarla Kürt halkı ve ulusal kurtuluş mücadelesi bütünüyle suçlanmaya çalışılıyor. Davayı açanların basın, radyo ve TV ile yürüttükleri propaganda ve duruşmalara verdikleri olağanüstü konum bunu açıkça gösteriyor. Örneğin, bizlere hapis cezası, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinden vazgeçmemiz ve emperyalizmin ajanı olmamız için bir tehdit olarak dayatılıyor, bunlar açıkça isteniyor. Zaten dava da, ajanlaştırılmış birkaç kişinin sözde "tanıklığı" ile yürütülüyor. Eğer gerçekten suçluysak, böyle dayatmalar niçin yapılsın? Yasalara göre gereken cezalara derhal çarptırılmamız gerekmez mi? Geçmişte çeşitli Avrupa ülkelerinde Kürt ve Türk örgütleri arasında bazı olayların olduğu bir gerçektir. Ancak bunlar, hiçbir zaman tek yanlı değil, örgütler arasındaki siyasal mücadelenin yolaçtığı olaylar olmuşlardır. Örneğin, Paris'te, Münih'te, İsveç'te ve İsviçre'de PKK önderliğindeki mücadeleyi destekleyen topluluklar kurşunlanmış, Paris'te ve Münih'te ölenler, her yerde de çok sayıda yaralananlar olmuştur. Şimdi, bunlar hiç sözkonusu edilmeksizin, PKK'nin şiddet uyguladığı iddiasıyla sözde PKK tek sorumlu olarak gösterilmeye çalışılıyor. Hatta bu dava, PKK önderliğindeki mücadeleyi destekleyen toplulukları kurşunlayan kişilerin sözde "tanıklığı" ile yürütülmek isteniyor. Peki adalet ve yasallık bunun neresinde?

Avrupa'nın sosyalist ve demokrat güçleri çok iyi biliyorlar ki, Kürdistan'da ulusal kurtuluş için silahlı direnişin başladığı 15 Ağustos 1984 tarihinden beri çeşitli Avrupa ülkelerinde ortaya çıkan her şiddet olayı ile hemen PKK sorumlu tutulmaya, faili meçhul her olay PKK'ye yüklenmeye çalışılmıştır. Bu konuda, gizli ellerin, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin düşmanlarının planlı bir dizi komplo gerçekleştirdiğikleri bir gerçektir. Örneğin, O. Palme'nin katledilmesi olayı, 15 Ağustos 1986 Hamburg olayı, Ocak 1988'de Paris'te bir Alman diplomatın öldürülmesi olayı ve yine bir dizi bilinmeyen Türk ve Kürt'ün öldürülmeleri olayları sayılabilir. Bunlar hep PKK'ye yüklenmeye çalışılmış, bunlara dayanılarak kamuoyu nezdinde PKK aleyhinde ve onun şahsında Kürdistan halkı, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi aleyhinde, Kürdistan'daki silahlı ulusal direniş aleyhinde yoğun propaganda yürütülmüştür. Hatta bu propagandanın sınırları uyuşturucu ticareti, silah kaçakçılığı gibi olaylara kadar genişletilmiştir. Ama, geçen zaman açıkça göstermiştir ki, PKK'nin ve Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin bu tür olaylarla hiçbir ilgisi yoktur. Özellikle O. Palme olayı bu durumu netleştiren bir olgu olmuştur. Bu tür olaylarla PKK'yi ilişkilendirme çabalarının, faşist-sömürgeci TC'nin ve emperyalistlerin PKK'ye ve Kürt halkına karşı yürüttükleri özel savaşın bir parçası olduğu ve PKK'yi sosyalist ve demokrat kamuoyundan tecrit etmeyi amaçladığı açığa çıkmıştır. Elbette bu, PKK ve ilerici kamuoyu için çok önemli bir gelişmedir. İşte, bu dava, bu gelişmeyi tersine çevirmek ve açığa çıkan özel savaş uygulamalarını maskelemek amacıyla, kamuoyunu yeniden aldatabilmek için açılmıştır. Öne sürülen iddialar, bütünüyle bu maskelemeyi sağlamaya yöneliktir.

Herkes çok iyi biliyor ki, PKK'nin ve Kürtlerin uluslararası düzeyde hiçbir şiddet uygulaması yoktur. PKK, hem anlayış olarak buna karşıdır, hem de pratik bir olay gösterebilmek mümkün değildir. Kürt halkı, sömürgeci kölelikten kurtulmak amacıyla kendi ülkesinde ve savaş kurallarına uygun bir tarzda ulusal kurtuluş savaşı vermektedir. İşte PKK'nin ve Kürt halkının düşmanlarını en çok zor durumda bırakan da, onun bu anlayışı ve pratiğidir. Oysa uluslararası planda şiddet olaylarına başvuran başka örgütler vardır ve herkes bunu bilmektedir. Peki, neden onlar değil de, PKK ve Kürtler böyle bir davaya konu yapılmaya çalışılmaktadır? Çünkü, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi emperyalistlerin çıkarlarına çok büyük darbeler vurmakta, gelişme ve zafer kazanma istidadı göstermektedir. Çünkü, Kürtler dünyanın en mazlum halklarından biridir, henüz dünyadaki dostları ve destekleyenleri azdır, kendileri en vahşi bir sömürgecilik ve aşiretçi-feodal gerilik altında bulunmaktadır. Emperyalistlerin ve sömürgecilerin halkımız için biçtiği "yaşam", kölelik ve ulusal yokolmadır. Örneğin, güçlü Arap kamuoyu nedeniyle Filistin Kurtuluş Hareketi için böyle bir dava açılamamaktadır. Yine Avrupa kamuoyu nedeniyle İrlandalılar veya benzer başkaları böyle bir davaya konu yapılamamaktadır. Böyle bir dava için, dünyanın en mazlum halkı ve onun ulusal kurtuluş hareketi bilinçli olarak seçilmektedir. Çok açık ki, emperyalistler, halkımızın yaşadığı kölelik ve gerilikten, uluslararası sosyalist ve demokrat kamuoyunun halkımıza yönelik ilgisinin ve desteğinin zayıflığından yararlanmak istemektedir. Yoksa böyle bir dava açabilmeleri mümkün mü? Bu gerçekler bile, karşılıklı görevlerimizin ne olması gerektiğini göstermeye yetiyor. Yine bunlar, iddiaların uydurma olduğunu ve davanın bütünüyle politik nedenlerle açılmış bir dava niteliğinde bulunduğunu çok açık bir biçimde herkese gösteriyor.

PKK'nin önderlik ettiği Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini destekleyen faaliyetler, Almanya'da ve diğer Avrupa ülkelerinde yaklaşık on yıldan beri var. Hatta bugün dava nedeni olarak gösterilmeye çalışılan sözde olaylar bile yıllar öncesinde meydana gelmiş ve hatta birçoğu mahkeme kararıyla sonuçlanmış durumdadır. Peki, neden yıllar öncesinde böyle bir dava açılmadı da şimdi açılıyor? Çünkü, PKK'nin önderlik ettiği ulusal kurtuluş mücadelesinin zafer kazanma gücü ve emperyalizme etkili darbeler vuran pratiği şimdi somutluk kazandı da ondan. Eğer böyle olmasaydı, ne böyle bir dava ve ne de mevcut sözde iddialar olacaktı. Ulusal kurtuluş hareketi Kürdistan'da somut bir güç haline gelince ve dünya halklarına ve ilerici insanlığa yansıyıp ilişki ve dayanışma kurmak için uzanınca işte bu dava ortaya çıkarıldı. Emperyalizm kendi zararlarını görerek, böyle bir gelişmeyi engelleyebilmek için bu davayı açmak zorunda kaldı. Belli ki aynı durumu sosyalist ve demokratik güçlerin de görmesi gerekiyor. Emperyalizmin darbe yemesi, Kürt halkının özgürlük mücadelesinin gelişmesi, sosyalizm ve demokrasinin, ilerici insanlığın da gelişmesi demektir. O halde, Kürdistan'daki gelişme ile aktif dayanışma içinde olmak ve emperyalizmin karşısına birlikte çıkmak, sosyalist ve demokrat olabilmenin vazgeçilmez koşulu ve mutlak yerine getirilmesi gereken görevdir.

Gerçeklerin bütün yönleriyle ve yeterli bir tarzda bilinmesi gerekir. Kürt halkı ve onun mensupları olarak bizler ne istiyoruz? Ülkemiz üzerindeki çağdışı sömürgeciliğin yıkılmasını, halkımızın kölelikten kurtulmasını, dünya ulusları arasındaki eşit ve özgür yerini almasını, ülkemizin bağımsız ve halkımızın özgür olmasını istiyoruz. Bu uğurda, topyekün bir halk olarak ülkemizde sömürgeciliğe karşı mücadele ediyoruz, her şeyi göze alarak direniyoruz, ulusal kurtuluş savaşı veriyoruz. Yurtdışında ve Avrupa'da, dünya emekçileriyle, halklarla, sosyalist ve demokrat güçlerle ilişki ve dayanışma kurmak, halkımıza ve ulusal kurtuluş mücadelemize uluslararası destek sağlamak, bir halk olarak ilerici insanlık içinde yerimizi almak için siyasal faaliyet yürütüyoruz, çaba harcıyoruz. Bütün bunlar, sömürgeci kölelik altında yokedilmek istenen mazlum bir halkın, son derece haklı ve meşru çabalarıdır. Bu mücadele, halkımızın, insanlığın gelişim normlarına uygun olan doğru ve gereken tutumu alışıdır. Bir insanlık mücadelesi, insan hakları mücadelesi, sosyalizm ve demokrasi güçlerinin bir mücadelesidir. Bir halkın ulusal varolma ve kurtulma mücadelesini desteklemeden, onunla dayanışma içinde olmadan sosyalist ve demokrat nasıl olunur? İnsanlık değerlerine ve insan haklarına nasıl sahip çıkılır? Halkımızın PKK önderliğinde yürüttüğü ulusal kurtuluş mücadelesi, dünya sosyalizm ve demokrasi mücadelesinin, insanlığın gelişim mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bütün ilerici insanlığın bunu böyle bilmesi gerekir. Yine bu mücadelenin hangi koşullarda ve ne tür düşman saldırılarına karşı yürütüldüğünün de iyi bilinmesinde epeyce yarar vardır.

Faşist-sömürgeci TC'nin, halkımıza ve ulusal kurtuluş mücadelemize karşı uyguladığı saldırgan özel savaş, işkence, katliam, sürgün ve asimilasyonla yürütülen soykırım gözler önündedir. Başta Diyarbakır olmak üzere faşist-sömürgeci zindanlardaki vahşet uygulamaları, ilerici insanlık tarafından kısmen bilinmektedir. TC, dili ve kültürüyle halkımızı tarihten silmek istemekte, bunun için gereken vahşetin ve barbarlığın her türlüsünü uygulamaktadır. Halkımıza reva görülen tek şey, ulusal ve toplumsal olarak yokolup gitmektir. İşte, Kürdistan halkının direnişi, böyle bir sömürgeci vahşete karşı insan olarak varolma direnişidir. Bu direnişle açığa çıkan Kürdistan'daki savaş hali, bugün her alanda ve tüm şiddetiyle sürmektedir. Artık herkes, kesin bir tercih yapmak durumundadır: Ya TC ile birlik olunacak ve Kürdistan'daki soykırım desteklenecek, ya da PKK'nin önderlik ettiği halkımızın ulusal varolma ve kurtuluş mücadelesiyle ilişki ve dayanışma içinde olunacaktır. Gerçek bütün açıklığıyla ortaya çıkmış, bunun arasında başka bir seçenek kalmamıştır.

Emperyalizmin, başından beri TC ile birlik olduğu, Kürt halkının tarihten silinmesi için yürütülen özel savaşı ekonomik, politik ve askeri açıdan tüm gücüyle desteklediği bilinmektedir. Bu, her şeyiyle açık olan bir gerçektir. İlerici, sosyalist ve demokrat güçlerin de tercihlerini doğru yapabilmeleri için öğretici bir durumdur. İşte, emperyalizmin bu gerçeği açığa çıkardığı ve Kürdistan pratiğinde dünya kamuoyu nezdinde bir kez daha

teşhir edildiği için bu dava açılmıştır. Şimdi, Kürt halkı üzerinde uygulanan vahşi sömürgeci terörün ardında olan güçler, bizim ve halkımızın "terörist" olduğunu iddia ediyorlar. Kürdistan'ı, her türlü nükleer silah da dahil, tam bir askeri üs haline getirenler ve Diyarbakır'daki işkencenin ardında olanlar, bizim Almanya'da "üslendiğimiz" ve "mahkeme kurduğumuz" yalanını öne sürüyorlar. Kürdistan'da ve dünyanın birçok yerinde halkların katledilmesinin sorumluluğunu taşıyanlar, bizi "adam öldürmek"le itham ediyorlar. Gerçeklerin bundan daha açık hali olabilir mi? Bu davayı açanların, açığa çıkan gerçekleri gizlemeye, kendi yüzlerini maskelemeye ve kamuoyunu aldatmaya çalıştıkları ortada değil mi? İşte bu davanın açılması böyle bir gelişmenin ve mücadelenin bir sonucu ve gereği olmaktadır. Bu dava, Kürt halkına yönelik CIA ve NATO karargahlarında planlanan özel savaşın bir parçasıdır. Emperyalist güçler, Kürt halkının PKK önderliğinde gelişen mücadelesinin kendi çıkarlarına darbe vurduğunu görünce, bu davayı açmak zorunda kalmışlardır. Bu, emperyalizmin açık bir savaş ilanıdır. Ve halkımızı tarihten silme, bunun için Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini bastırma, bunun ön koşulu olarak da bu mücadelenin öncüsü olan PKK'yi yıkma mücadelesinin önemli bir halkasıdır. Almanya'da açılan bu davanın birinci amacı budur.

Peki, bu davanın diğer amaçları nelerdir?

Dava kapsamındaki iddialar incelendiğinde açıkça görülecektir ki, bu dava, bağımsızlık temelindeki sosyalizm ve yurtseverlik anlayışına ve uygulamasına karşı açılmış bir davadır. Aynı Leipzik davasında olduğu gibi, sosyalizm ve yurtseverlik yargılanmak ve mahkum edilmek istenmektedir. Bu dava, dünya ölçüsünde, düşünceden pratiğe kadar, emperyalizmin sosyalizme, ulusal kurtuluş ve işçi sınıfı hareketlerine karşı yürüttüğü mücadelenin bir parçası durumundadır. Bu dava ile, Türkiye devrimci-demokratik güçleri, Ortadoğu'nun anti-emperyalist direniş hareketleri, tüm dünyadaki ulusal kurtuluş hareketleri, emperyalizme karşı tüm direniş güçleri tehdit edilmeye çalışılmaktadır. Bu nedenle, emperyalist burjuvazinin, sosyalist ülkelere ve halklara karşı mücadeleyi yoğunlaştırdığı bir zamana denk gelmesi elbette ki bir tesadüf değildir. Bu dava, tüm bu alanlarda bir deney olarak kullanılmak istenmektedir. Dünyanın tüm sosyalist, ulusal kurtuluşçu ve demokrat güçlerinin bu gerçeği böyle bilmesi gerekir.

Yine bu davanın, Almanya'nın iç siyasal durumu açısından taşıdığı önem de hiçbir şekilde gözardı edilemez. Diğer açılardan olduğu gibi, bu açıdan da Leipzig davası ile sıkı benzerlikleri vardır. Bu dava vesile edilerek yürütülen yoğun propaganda ile Alman toplumuna ırkçı-şoven görüşler empoze edilmeye çalışılmakta, yeni Nazi gruplarının gelişimi, faşist eğilimin güçlenmesi ve artan faşist terör gizlenmek istenmektedir. Elbetteki Almanya'da yeni faşist hareketlerin gelişmesi ile bu davanın aynı zamanlı olması bir rastlantı değildir. Hem bu dava faşist gelişmenin bir sonucu olmakta, hem de bundan yararlanılarak faşizm güçlendirilmeye çalışılmaktadır. Bu konuda faşizmi mevcut küçük gruplar olarak görmek de büyük bir yanılgıdır. Onlar bu eğilimin görünen uçlarıdır ve esas olarak devletteki gelişmelerden aldıkları destekle böyle hızlı gelişim sağlamaktadırlar. Yine Sovyetler Birliği ile geliştirilen ilişkiler de bu olduğu için, dava alabildiğine şişirilmekte, olduğundan çok daha büyük gösterilmeye çalışılmaktadır. Şimdiye kadar yapılan bu abartma ile, bir yandan uydurma iddialar maskelenirken, öte yandan da yoğun ırkçı-şoven propaganda yapılmıştır. Bu durum, duruşmalar sürecinde de aynen sürdürülmeye çalışılacaktır. Mahkeme için harcanan paralar, sözde yargılanmak istenen bizlerin mahkeme salonunda bile kafeslere konmamız bunun açık göstergesi durumundadır.

Bir de kısa vadede kazanılan ekonomik çıkarlardan sözetmek gerekiyor. İsveç burjuvazisi, birkaç yıl sürdürdüğü PKK davası ile Türkiye'den metro vb. bir yığın ihale ve imtiyaz almıştı. Şimdi Alman burjuvazisi, bu davayı yürüttüğü için Türkiye'den en fazla imtiyazı almakta ve maddi kazanç sağlamaktadır. Faşist-sömürgeci Türk yönetimi, yanıltıcı olmamalıdır. Sovyetler Birliği, Reagan ve Thatcher yönetimleri ile de benzer ilişkiler içine girmiştir. Ve esas olarak, Palme'nin katledilmesi ve benzeri olaylarla alternatifsiz kılınarak, Sovyetler Birliği bu tür ilişkiler geliştirmek zorunda bırakılmıştır. Almanya'daki iç gelişmeler faşist eğilimin güçlendirilmesi ve burjuva-demokratik hakların yokedilmesi yönündedir. Bu davadan hem propaganda ve hem de yeni yasal düzenlemeler alanında yararlanılmaya çalışılmaktadır. Elbette, tarihten hiç ders almamışçasına, SPD ve diğer muhalefet güçlerinin bu gelişmelere sessiz kalmaları, hatta bu davanın açılmasında olduğu gibi, bu gelişmelerin dayandığı nedenlere destek olmaları ibret vericidir. Çok açık ki, bu tür güçlerin, yeni Nazist grupların sadece emperyalist burjuvaziden değil, ara sınıflardan ve hatta emekçi kesimlerden, mevcut muhalefetin kendi tabanından destek bulmasını izah edebilmeleri mümkün değildir. Ortada yanlış hesaplar ve faşist eğilim karşısında çaresiz kalma durumu vardır. Tüm sosyalist ve demokrat güçlerin bu durumları da çok iyi görebilmeleri gerekir.

Demek ki, Alman emperyalizminin açtığı PKK Davası'nın, uluslararası planda ve Almanya'nın iç durumuna ilişkin böyle önemli amaçları vardır. Ve Almanya açısından önemi giderek daha da artmaktadır. Bu davanın sürdürülmesi, Alman toplumunun yakın geleceğini çizecektir. Tıpkı açılış döneminde olduğu gibi, davanın sürdürülmesinde de yoğun ırkçı-faşist propagandaya başvurulacak, Alman halkı bununla zehirlenmeye çalışılacaktır. Bu ortamda da faşizm güçlendirilmek ve demokratik güçler sindirilmek istenecektir. Şimdi davanın en önemli amacı bu olmuştur. Çok açık ki, bu karakteriyle dava, Alman halkına, sosyalist ve demokratik güçlerine karşı açılmış bir dava olmaktadır. Eğer boşa çıkarılmazsa, bundan en büyük zararı Alman halkı, sosyalist ve demokratik güçleri görecektir. Zaten esas amaç Türkiye ve Kürdistan kaynaklarını pazarlamada PKK'ye karşıtlığı tek ölçü yapmaktadır. Emperyalist devletlerin PKK kovuşturmasında birbirleriyle yarışmalarının bir nedeni de budur. Açıkça maddi kazanç getirdiği için bu dava sürdürülüyor ve bizler de tutsak olarak tutuluyoruz. Mevcut iddialar bu amacı gerçekleştirmek için icat ediliyor ve gerçekten bizlerin tutuklanmasını gerektiren hiçbir şey ortada yoktur. Emperyalist burjuvazi bundan kazanç sağlıyorsa, o halde emekçiler ve halklar zarar görüyor demektir. Bu gerçeği de bilmek önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, sosyalist ve demokratik güçlerin üzerine düşen görevler nelerdir?

Biz, tüm bu gerçekleri savunmalarımızda çok daha kapsamlı olarak ortaya koyuyoruz ve teşhir ediyoruz, emperyalist burjuvazinin bu amaçlarına karşı direniyoruz ve sonuna kadar da direneceğiz. Halkımız Kürdistan'da yükselttiği mücadele ile gerçekleri daha çok açığa çıkarıyor ve emperyalizme ağır darbeler vurarak bütün oyunları bozuyor. bu temelde yurtdışında da mücadelesini sürdürüyor ve gelişmeler bu mücadele için çok daha geniş olanaklar yaratmış bulunuyor. Halkımız, bu olanaklara dayanarak, mücadelemizin uluslararası ilişki ve dayanışmasını geliştirmek için her türlü çabayı harcıyor ve daha fazla da harcaması gerekiyor.

Ama bu dava, halkımıza verdiği zarar kadar, başta Alman halkı olmak üzere diğer Avrupa ve dünya halklarına da zarar veriyor. Tüm sosyalist burjuvazinin ve ırkçı-faşist güçlerin bu oyunununa karşı mücadele etmesi gerekiyor. Bu dava, Kürt halkı ve onun ulusal kurtuluş mücadelesi ile ilişki ve dayanışma için, başta Almanya olmak üzere Avrupa'nın tüm sosyalist ve demokratik güçlerine yapılmış bir çağrı oluyor. İnanıyoruz ki, Avrupa halkları, sosyalist ve demokratik güçleri bu çağrıya olumlu karşılık verip bizlerle, halkımızla ve mücadelemizle dayanışmalarını daha da güçlendiriyorlar ve güçlendireceklerdir. Mademki emperyalist burjuvazi, Kürdistan somutunda olduğu gibi ulusal kurtuluş hareketlerine karşı mücadeleyi yoğunlaştırarak ırkçı-faşist eğilimi geliştirmek istiyor, o halde bunun tersi de aynı alanda mümkündür. Alman halkının ırkçı-faşist eğilime karşı çıkarılması, sosyalizme ve demokrasiye kazanılması, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketini ve dünya halklarının ulusal kurtuluş mücadelelerini destekleme temelinde hem mümkündür ve hem de kolaydır. Halkların bu tür eğilimleri zaten vardır. Burjuvazinin halklar üzerindeki şoven egemenliğini kırabilmenin başka yolu da zaten şimdilik pek yoktur. Ne var ki, bu yönlü gelişmenin zayıflığını da belirtmek gerekir. Görülen odur ki, faşist güçler, propagandada ve kitlelerin ruhuna hitap etmede daha etkili olmaktadırlar. Sosyalist ve demokrat güçlerin bu yetersizliği aşmaları, daha geniş kitlelere ve daha etkili hitap eder hale ulaşmaları zorunludur. Toplumun ırkçı-faşist zehirlenmesini önlemek, halkın sosyalizme ve demokrasiye kazanılmasını sağlamak ancak bununla mümkündür.

Özellikle bizlerle, halkımızla ve ulusal kurtuluş mücadelemizle dayanışma içinde olan güçlerin, bu konularda çok daha duyarlı ve dikkatli olmaları gerekir. Kendilerinin doğruyu bilmeleri ve bizleri desteklemeleri yetmez, bu durumlarını saygıyla karşılarız ama yeterli bulmayız, dayanışma hareketinin geniş halk kitlelerine ulaştırılması ve Alman halkını kucaklar hale getirilmesi gerekir. Bu konuda dar grup ve belli şahsiyet çeperlerini aşmak, geniş halk kitlelerine ulaşmak ve basın dahil tüm demokratik güçlere ve kuruluşlara açılmak, dayanışmacı bir kitle hareketi yaratmak gereklidir. Özellikle Yeşiller, SPD gibi muhalefet partilerinin kitle tabanlarını bilinçlendirmek, bu konudaki parti politikalarının anti-demokratik özelliğine dikkat çekerek bu tür politikaları kırmak da önem taşır. Böyle çok geniş tabanlı bir çalışma yapılmadan, emperyalist burjuvazinin oyunlarını bozmak zordur ve politik çerçeveyi doğru ve yeterli kılmak gerekir.

Bu dava, haddinden fazla hava pompalanarak şişirilmiş bir balon gibidir. Nasıl ki böyle bir balon paramparça olursa, bu dava da bir gün patlayacaktır. Bunu yakınlaştırmak ve daha güçlü kılmak, emperyalist burjuvazinin ırkçı-faşist komplolarını boşa çıkarmakla mümkündür. Ama bunun için yaygın ve kitleleri kucaklayan bir çalışma gereklidir.

Davanın açılması vesilesiyle tüm Alman halkını, sosyalist ve demokratik güçlerini, ırkçı-faşist oyunlara karşı çıkmaya, bizlerle, mensubu olduğumuz Kürt halkı ve ulusal kurtuluş hareketi ile daha aktif dayanışmaya çağırıyoruz.

-Kahrolsun emperyalizm ve sömürgecilik!
-Yaşasın halkların kardeşliği ve dayanışması!

Selahattin Erdem
9 Ekim 1989

"Emperyalizmle hesaplaşmak ve bu uğurda can vermek bize onur verir..."

Değerli arkadaş,

Şimdiye kadar dört duruşma oldu. Bir arpa boyu yol alınmadı. Tabii bu mahkemenin ilerleyişi açısından böyle. Mahkeme salonu, emperyalizmin teknik üstünlüğü ile siyasal çürümüşlüğün içiçe görüldüğü bir sergi. Cam kafesi, gorilleri, psikologları, zorunlu avukatları, mezar hücreleri, açık tehditleri, saldırıları ile oradalar! Her duruşmada mahkemenin başsavcısını izliyorum. Güz domatesi gibi oturuyor orada. Renksiz suratı bize baktıkça kızarıyor. Sera etkisi! Elindeki kalemi sinirli hareketlerle anlamsız biçimde oynatıyor, masaya vuruyor, bu da yetmeyince parmaklarıyla oynamaya başlıyor. Onlar karşımıza psikologlarını oturtmuşlar ya, ben de savcıyı izliyorum. Bir psikolojik teşhiste bulunmak herhalde bizim de hakkımız. Kaba saldırıyı ilk duruşmada başlattılar. Sol kolum hala ağrıyor. Üstelik ağrı giderek artıyor. Çamaşır sıkar gibi büktüler kolumu. Başlangıçta önemsemedim, doktora gitmedim. Ama dün gece kolumun ağrısı uyurken bile rahatsız etti. Bu akşam doktora görünmek istediğimi söyledim. Bakalım ne olacak. 31 Ekim günü, yani dördüncü duruşma sonunda bir kez daha saldırdılar. Yaptığımız sadece slogan atmaktı. Aramıza koydukları polislerden bazıları gerçek anlamda gorile benziyorlar. Sürükleyerek, tekmeleyerek çıkardılar dışarı.

Hemen söyleyeyim, bize şöyle yaptılar, böyle yaptılar demek için yazmıyorum bütün bunları. Bir tavır var. Davayı çıkmaza sokmak istiyorlar. Çünkü çıkmazdalar. Bu mahkeme siyasal hesaplaşma alanı. Böyle yapacaklarını baştan biliyorduk. Kabadayılıklarının başlarına bela olduğunu açık ki, kendileri de farkediyorlar. Ama bu, bir bataktır. İşin içinden çıkamıyorlar. Kabadayılık yeni kabadayılıkları doğuruyor. Ne yapacaklar? Şimdiye kadar görüldüğü biçimiyle siyasal savunmayı önlemeye çalışacaklar. Kaba saldırı buna yönelik. Bizi yaşamımızla savunma yapmaya zorluyorlar. Cesetlerimiz ,oraya serilse de, "Yaşasın PKK" haykırışını susturamayacaklarını biliyorlar. Söylemeye gerek yok ki, biz bu slogan uğruna ölmeye hazırız. Peki ya kendileri bunun altından kalkabilecekler mi? Emperyalizmle hesaplaşmak ve bu uğurda can vermek bize onur verir. Burada yalnız değiliz. Arkamızda Kürdistan halkı var, daha da ötesi bütün dünya halkları var. Hesaplaşmayı bu noktaya getirirlerse ve bizim böylesine bir cevap vermemiz kaçınılmaz hale gelirse bunun hesabını nasıl vereceklerini iyi düşünmelerini şimdiden salık veririz. Böyle bir mahkemeyi biz istemedik, kendileri açtılar. O zaman biz de onlara dedik ki, mademki böyle bir kürsüde hesaplaşmak istediniz kabul ediyoruz, bu kürsüye çıkacağız. Aylarca sürüncemede bıraktılar. Bu mahkemenin bir an önce açılması için biz ölüm oruçları yaptık. Sersem herifler, kaçmamızdan korkuyorlarmış! Eğer savcı oturduğu o kürsüden kaçmazsa, buna bile bravo diyeceğiz. Üzerimize polis saldırtmaları, bin bir çeşit engel çıkartmaları, şimdi bu kürsüden kaçtıkları anlamına gelmiyor mu? Diyoruz ki, hayır böyle yapmayın, saldırmayın, "uygarca" hesaplaşalım. Tabii, buna ne kadar uygarca denilirse. Bundan sonraki tavrımızı önümüzdeki günler belirleyecek. Bu mektup elinize geçtiğinde birçok şey daha netleşmiş olur.

Hepinize selam ve sevgiler...

Meral Kıdır/02.11.89

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Sömürgecilere geçit vermeyen Kürdistan'ın gümüş kapısı

DERSİM

(Tunceli)

- III -

NÜFUS DAĞILIMI VE YERLEŞİM ALANLARI

Dersim beldemiz, nüfus yoğunluğu bakımından Kuzey-Kürdistan'ın en küçük alanlarından biridir. Yukarı Fırat havzasında yer alır. Doğuda Bingöl ve Elazığ, güneyde yine Elazığ ve batıda ise Erzincan illeriyle sınırdır. Güney sınırlarında yer alan topraklarının 120 kilometrelik bölümünü Keban Barajı oluşturur.

Dersim'in yüzölçümü 7774 kilometrekaredir. Nüfusu 157.974'tür.

Belde topraklarında yerleşim birimleri oldukça seyrektir. Bunun bir nedeni, Dersim'in çok dağlık bir coğrafyaya sahip olmasıdır. Bu nedenle kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu Kürdistan genelinin ortalamasının oldukça altındadır. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 20 kişidir.

Dersim'de nüfusun az oluşunun en büyük nedenlerinden biri göç-sürgündür. Bunun tek sorumlusu ve suçlusunun Türk sömürgeciliği olduğu, belirtmeyi gereksiz kılacak kadar açıktır. Dersim, göç olayında Kürdistan'ın en başta gelen beldelerindendir. Türkiye'nin birçok metropol ve diğer yurtdışı alanlarında Dersim yöresinden insanlara rastlamak zor değil. Türkiye'nin bazı alanlarında bulunanların bir kesimi, '38 katliamı döneminde sürgün edilenlerdir. Türk sömürgeciliği, direnişçi Dersim'i teslim almak için yaptığı barbar katliamın yanısıra, bir de yöre insanlarını sürgüne gönderdi. Bu sürgün daha sonraki süreçlerde de devam ettirildi. Öyle bir sürgün politikası uygulandı ki, Dersimliyi Dersim'den kendiliğinden terkettirdi.

Bölgedeki nüfusun büyük çoğunluğu kırsal kesimde yaşıyor. Dersim'deki ekonomik yapının tarıma dayalı olması, nüfusun bu şekildeki dağılımında bir nedendir.

Dersim'e bağlı 7 ilçe, 20 bucak ve 425 köy vardır.

MERKEZ: Bölgenin orta kesiminde yer alır. Ovacık, Nazimiye, Pertek, Mazgirt ve Hozat'la sınırdır.

Merkez ilçenin yüzölçümü 841 kilometrekaredir. Nüfusu 29.857'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 36 kişidir. Ekonomisi tarıma ve hayvancılığa dayalıdır. Dersim merkezi, bölgenin en kalabalık yerleşim alanıdır.

ÇEMİŞGEZEK: Dersim şehir merkezine en uzak ilçedir. Aynı zamanda bağlantısının da en az olduğu bir alandır. Şehir merkezinin batı sınırında kurulmuştur. Şehir merkezi ile ulaşımı Pertek üzerinden sağlanır. Merkeze uzaklığı 122 kilometredir.

ilçenin yüzölçümü 877 kilometrekaredir. Toplam nüfusu 14.423'tür. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 16 kişidir. Nüfusun %76'sı köylerde yaşar. Buradaki nüfus tarım ve hayvancılıkla uğraşır.

HOZAT: Şehir merkezinin batısında kurulmuştur. Çemişgezek, şehir merkezi, Ovacık ve Pertek'le sınırdır. Şehir merkezine ulaşımı karayoluyla, Pertek üzerinden sağlanır. Merkeze uzaklığı 96 kilometredir.

İlçenin yüzölçümü 804 kilometrekaredir. Toplam nüfusu 16000'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 20'dir. Nüfusun çoğunluğu kırsal kesimde yaşar. İlçenin dağlık araziye sahip olmasından ötürü, geçim kaynağı hayvancılıktır. Tahıl sadece ihtiyaç için ekilir. Gerekli sulama ve tarıma elverişli arazi yoktur.

MAZGİRT: Dersim merkezinin güneydoğuşunda yer alır. Şehir merkezi, Pertek, Nazimiye, Elazığ'ın Karakoçan ilçesi ve Keban Barajı Gölü ile sınırdır. Şehir merkezine uzaklığı 33 kilometredir.

İlçenin yüzölçümü 709 kilometrekaredir. Toplam nüfusu 26.521 kişidir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 37'dir. Nüfusun ancak %8,6'sı ilçe merkezinde yaşar. Mazgirt, Dersim'in en çok tarıma elverişli araziye sahip ilçesidir. Dolayısıyla ilçenin ekonomisi tarıma dayalıdır. Bu konumuyla, bölgenin tahıl ihtiyacını önemli oranda karşılamaktadır.

NAZIMİYE: Dersim merkezinin bitişiğinde ve doğusundadır. Ayrıca Mazgirt, Pülümür ve Bingöl'le sınırdır. Şehir merkezine uzaklığı 37 kilometredir. Dersim'in en dağlık olan ilçesidir.

İlçenin yüzölçümü 553 kilometrekaredir. Nüfusu 10.947'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 20 kişidir. Dersim ilçeleri içinde nüfusu en az olan ilçedir. Nüfusun büyük çoğunluğu kırsal kesimde yaşar. Arazi oldukça dağlık olduğundan, temel geçim kaynağı hayvancılıktır.

OVACIK: Dersim merkezinin kuzeyinde yer alır. Hozat, Çemişgezek, Dersim merkezi, Pülümür ve Erzincan topraklarıyla sınırdır. Denizden yüksekliği 1300 metredir. Munzur sıradağlarının çevrelediği ovada kurulmuştur. Adını bu ovadan almıştır. Dersim merkezine uzaklığı 60 kilometredir.

İlçenin yüzölçümü 1538 kilometrekaredir. Nüfusu 19.871 kişidir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 13 kişidir. Nüfusun %87'si kırsal alanda yaşar. Toprak bütünlüğü olarak Dersim'in en büyük ilçesidir. Geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.

PERTEK: Doğusu ve güneyi Keban Barajı Gölü ile çevrili olan ilçe, Dersim merkezinin kuzeyinde yer alır. Ayrıca Mazgirt, Çemişgezek ve Hozat'la sınırdır. Dersim merkezine 52 kilometre uzaklıktadır. Denizden yüksekliği 1025 metredir.

İlçenin yüzölçümü 947 kilometrekaredir. Nüfusu 21.562'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 23 kişidir. Nüfusun %80'i kırsal kesimde yaşar. Temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.

PÜLÜMÜR: Dersim merkezinin kuzeydoğusunda yer alır. Bingöl, Erzincan, Ovacık, Dersim şehir merkezi ve Nazimiye ile sınırdır. Şehir merkezinden 68 kilometre uzaklıktadır. Denizden yüksekliği 1650 metredir.

İlçenin yüzölçümü 1505 kilometrekaredir. Nüfusu 16.463'tür. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 11 kişidir. Nüfusun %80'i kırsal kesimde yaşar. Temel geçim kaynağı hayvancılıktır; kısmi oranda tarımcılık da yapılır.

(Yukardaki verilen istatistikler 1980 sayımına göredir.)

KÜLTÜREL YAŞAM

Bölgedeki kültürel yapının iki ayrı belirgin özelliği vardır. Bunlardan biri tarihin derinliklerinden süregelen halkın öz kültürü, diğeri ise katliam sonrası kemalist sömürgeciliğin yürüttüğü özel politikayla yöre insanlarına empoze edilmeye çalışılan kışla kültürüdür. 1938'de gerçekleştirilen barbar katliam sonrası, bölgede kışlalar inşa edildi. Ana-babaları katledilen çocuklar bu kışlalarda eğitilerek, Dersim'de Kürtlüğü unutan, kendi kültürel değerlerini tanımayan, Türklük maketi oluşturmak istendi. Türk sömürgeciliği, askeri katliamın barbarlığından daha öte kültürel katliam da gerçekleştirdi. Bölgede, kendi halk gerçekliğine ihanet eden ve bir Türkten daha çok Türklüğü savunan kişilik yaratmayı amaçlayan sömürgecilik, beyaz katliamla Dersim'i her yönüyle teslim almak istedi. Bu yönlü önemli adımlar da atıldı. Bu kışla kültürünün bölgenin direnişçi öz kültürü yerine "modern kültür" olarak hakim kılınması ve yöre insanlarına özümsetilmeye çalışılması, Türk sömürgeciliğinin vazgeçilmez amacı olmuştur. Sömürgecilik kışla kültürünü kişiliğinde somutlaştırmış tipler yaratmış ve bunlar örnek olarak gösterilmiştir.

Kürdistan'ın genelinde olduğu gibi, Dersim'de de ulusal direniş mücadelesinin gelişip etkinlik kazanmasıyla birlikte, sömürgeci kışla kültürü etkinliğini yitirmeye başladı. Ancak bu dönemde de teslimiyet ile direnişin çatışması devam etti; hatta bu durum daha da kızıştı. Direnişçi kişilikler ile teslimiyetçi kişilikler en net biçimde ortaya çıktı. Günümüzde ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişim seyri, bölgede direnişçi yaşamı adım adım egemen kılma yolundadır.

Dersim, Türk sömürgeci egemenliğinin* üzerinde en çok oynadığı bir bölgemizdir. Dolayısıyla katliamların, baskı ve işkenceli yaşamın da dayatıldığı bir alandır. Burada acı ve çile dolu bir yaşam ortamı yaratılmıştır. Yaşamın bu gerçekliği bölgenin kültürel yapısına da yansımıştır. Örneğin; folklorün bölgede fazla yaygın olmaması, ağıtların ise bunun tersine yaygın olması bu gerçekle yakından bağlantılıdır. Söylenen türkülerde ve yakılan ağıtlarda bölgede yaşanan olayların acısı dile getirilir.

Savaşçı ve ozan şehit **Sefkan** (Celal ERCAN) yoldaşın çağdaş direnişçi kültürden bir örnek olarak, Dersim'in direnişçi kişiliğini sembolize edenlerden şehit **Delil DOĞAN** yoldaşın anısına bestelediği türkü:

Teman köyünü bastılar
Delil DOĞAN'ı vurdular
Al kanlara buladılar
Şahitsin sen Dersim Dağı

Dersim Dağı Dersim Dağı
Derelerin kanla dolu
Ahın yerde kalmayacak
Başı duman Dersim Dağı

Neler gördün neler duydun
Şehitlere kefen oldun
Delil'i bağrına bastın
Anıtsın sen Dersim Dağı

O bir önder bir yiğitti
Kurtuluş yolunda gitti
Teslim olmadı direndi
O ölmedi Dersim Dağı

Selam yüce komutana
Elde silah savaşana
Savaşıp şehit olana
Selam olsun Dersim Dağı

SÜRECEK

Cumhurbaşkanı Muawad öldürüldü

LÜBNAN'DA İSTİKRAR SAĞLANAMIYOR

Bir suikast sonucu öldürülen Rene Muawad

5 Kasım 1989 tarihinde seçilen Lübnan Cumhurbaşkanı Rene Muawad, 22 Kasım'da düzenlenen bir suikast sonucu öldürüldü. Suikast, Lübnan'ın 46'ıncı bağımsızlık yıldönümü kutlamalarının kabul töreni sonrasında Muawad Cumhurbaşkanlığı Sarayı'ndan ayrılırken gerçekleşti. Cumhurbaşkanlığı konvoyundaki bir arabaya yerleştirilen 200 kilo ağırlığındaki bombanın patlaması sonucu Muawad'la birlikte 9 Suriye askeri öldü.

24 Ekim 1989 tarihinde Suudi Arabistan'ın Taif kentinde taraflarca Lübnan'da barışı sağlamak amacıyla bir plan üzerinde anlaşmaya varılmıştı. Fakat Hıristiyan Milisler'in Lideri Michel Aoun, Taif'teki görüşmeler sonucu kabul edilen "Ulusal Uzlaşma Belgesi"ni reddetti. Muawad, Taif'te mutabakata varılan bu anlaşma sonucu cumhurbaşkanlığına seçilmiş ve Selim Hoss'u da başbakan atamıştı. Böylece Lübnan anlaşma gereği üst düzeyde kendi yasama ve yürütme organına kavuşmuş oldu. Fakat Lübnan'da bulunan bütün güçlerin aksine Aoun'un cumhurbaşkanını tanınmaması, barış planının uygulanmasını oldukça güçleştirdi. Lübnan'ın parçalanmışlığı, her zaman kışkırtıcılığa açık ve çatışmalı bir durumu yaşaması da yeni seçilen cumhurbaşkanının barış planını uygulamada büyük sorunlarla karşı karşıya geleceğini gösteriyordu.

Hıristiyan Milisler'in Lideri Aoun, cumhurbaşkanı Muawad'ın seçilişinin 17. gününde bu cinayetin işlenmesinde rol oynayarak Taif planını boşa çıkarmaya çalıştı. Fakat, Elias Hrawi'nin ölen cumhurbaşkanının yerine seçilmesi sonucu, Auon amacına ulaşamadı. Yeni seçilen Hrawi, Taif Barış Planı'nı uygulamakta kararlı olduğunu belirtti. Bunun ilk adımı olarak da Michel Aoun'un görevine son verdi ve görevini terketmesi için de 48 saat süre tanıdı. Aoun, yeni cumhurbaşkanı Hrawi'yi de tanımadığını ve görevini bırakmayacağını belirtti.

Aoun, kendisine tanınan 48 saatlik sürenin dolmasına rağmen görevini bırakmadı. Ayrıca eli silah tutan bütün hıristiyanları silahlandırmaya başladı. Bunun üzerine Suriye askeri birlikleri de çok sayıda tank, top ve çok namlulu roketatarlarla takviye edildiler. Emperyalizm ve siyonizm destekli Aoun, Lübnan'daki ilerici güçlerin yeni cumhurbaşkanına güçlü desteği karşısında geri adım atmak zorunda kaldı. Aoun, yeni cumhurbaşkanına çağrıda bulunarak Suriye ile görüşmeye hazır olduğunu bildirdi. Henüz görüşmeler başlamış değil. Ancak, gelişmelerin yönü ilerici güçlerin lehinedir.

Şu açıktır ki, başta ABD olmak üzere, emperyalizm bölgede adil bir barışın sağlanmasından yana değildir. Çünkü bölgede gerçek anlamda barışın sağlanması, ancak halkların bağımsız ve özgür yaşam haklarının elde edilmesiyle mümkündür. Mevcut statüko, hakların iradesi dıştalanarak, emperyalizm ve bölge gericiliğinin çıkarlarını ifade etmektedir. Bu durum Lübnan'da uç noktada yaşandığından, gelişmeler çok daha çatışmalı ve sancılı olmaktadır.

Lübnan'daki toplumsal yapı dinsel, mezhepsel ve aşiretsel çelişkilerle derinliğine parçalanmıştır. Böylece küçük yerel otoriteler oluşmuştur. Bu otoriteler hem çağdaş örgütlenme ve mücadele perspektifinden yoksundurlar, hem de bu durumlarıyla her türlü gerici gücün yedeğine rahatlıkla girebilecek konumu yaşıyorlar. Ülkenin bu temelde parçalanması, merkezi bir otoritenin oluşmasını imkansız hale getiriyor. Proletarya akımının zayıflığı bunu daha da olanaksız kılmaktadır. Bu ilerici ve radikal güçlerin sağlam bir cephede örgütlenmelerinde en büyük engeli oluşturmaktadır. Açık ki, Lübnan'da istikrarlı bir yapının sağlanması, bölgedeki sorunların çözümünde yatmaktadır.

Lübnan problemi bölge devrim problemiyle yakın bağ içindedir. Bölge sorunlarının devrimle çözümlenmesi sürecine güçlü bir giriş olmadıkça, köklü sonuca gidilemeyecektir.

Hindistan'da yapılan genel seçimlerde hiçbir parti çoğunluk sağlayamadı

Hindistan'da 22 Kasım'da yapılan seçimler üç aşamada sonuçlandı. Ülke 25 eyaletten ve federal yönetime bağlı 7 bölgeden oluşuyor. Seçimin ilk aşaması 15 eyalet ve federal yönetime bağlı 5 bölgede yapıldı. Diğer eyalet ve bölgelerde de farklı iki günde seçim yapıldı. Hindistan'ın nüfusu 800 milyon civarındadır. Bu nüfusun yaklaşık 500 milyonu 525 milletvekilini seçmek için oy kullandı.

Seçime irili-ufaklı çok sayıda parti ve örgüt katıldı. Fakat en fazla güce sahip olanı, Başbakan Rajiv Gandi'nin başkanı olduğu Kongre Partisi ve 5 partinin oluşturduğu ittifaktır. Gerek seçimlerin propaganda süreci, gerekse seçimler esnasında olağanüstü güvenlik önlemlerine rağmen çatışmalar yaşandı. Çatışmalarda yüzlerce insan öldü. Ayrıca bazı bölgelerde seçimlere hile karıştığından, buralarda seçimler yenilendi. İktidardaki Kongre Partisi yolsuzluklardan dolayı büyük oy kaybına uğradı. Parlamentoda oy kaybına uğradığından tek başına en büyük grubu oluştursa da salt çoğunluk olan 263 milletvekilliğini kazanamadı. 525 milletvekilliğinden, kesinleşen 473'ünün dağılımında Kongre Partisi, ancak 202 milletvekili kazanabildi.

Seçim sonuçlarının açıklanmasıyla Rajiv Gandi hem başbakanlıktan, hem de Kongre Partisi başkanlığından istifa etti. Fakat, Kongre Partisi, "Parti'yi ancak Gandi ayakta tutar" gerekçesiyle başkanlık görevini yeniden Gandi'ye verdi. Hindistan'da hiçbir parti tek başına hükümeti kuracak sayıya sahip olmadığından, bir koalisyonun kurulması bekleniyor. Muhtemelen bu koalisyon hükümetini yine Kongre Partisi kuracaktır.

ÇEKOSLOVAKYA'DA REFORM GÖSTERİLERİ

Son dönemlerde Çekoslovakya'da reform yanlısı kitle gösterileri giderek arttı. Bunun sonucu olarak Komünist Partisi yönetiminde önemli değişiklikler meydana geldi. Kitle gösterilerini muhalif 12 örgütün oluşturduğu "Halk Forumu" düzenliyor. Muhalefetin talepleri arasında; Komünist Partisi yönetiminin istifa etmesi, Komünist Partisi'nin öncülük rolünün kaldırılması, bütün tutukluların salıverilmesi, serbest seçimlerin yapılması gibi istekler yer alıyor. Yapılan kitle gösterilerine yer yer yüzbinleri aşan katılımlar oldu.

Gösterilerin yaygınlaşması üzerine, Komünist Partisi Merkez Komitesi 24 Kasım'da olağanüstü toplandı. Günboyu süren toplantı sonrası, Parti Genel Sekreteri Milos Jakes'in de içinde olduğu 7 kişinin, 13 kişiden oluşan politbürodan istifa ettiği açıklandı. Aynı toplantıda Parti Genel Sekreterliğine Karel Urbanek getirildi. Ayrıca, yasal çerçevede reformların yapılacağı ve partinin "öncülük rolünün gözden geçirileceği" de açıklandı. Yine, 26 Kasım günü Başbakan Ladislav Adamec "Halk Forumu"nun temsilcisi Vaclav Havel'i kabul ederek bir süre görüştü. Görüşmeden sonra başbakan, muhaliflerce Prag'da düzenlenen gösteriye katıldı. Burada kitleye hitaben yaptığı konuşmada sorunların ancak diyalog yolu ile çözülebileceğini açıkladı.

Parti yönetimindeki istifalar ve reformlar doğrultusunda atılan adımlara rağmen, kitle gösterileri durmadı. 27 Kasım'da da ülke genelinde genel greve gidildi. Genel grev ülkede yaşamı büyük oranda durdurdu. Bunun sonucu, partinin politbürosunda bulunan eski üyelerin tümü istifa etti. Yine partinin çeşitli kademelerinde de istifaların olduğu, gelen haberler arasındadır. Ayrıca, parlamento 29 Kasım'da yaptığı toplantıda, bir kararla Komünist Partisi'nin "öncülük rolünü" kaldırdı. Bir yıl içinde genel seçimlerin yapılacağı, Aralık'ta ise bütün tutukluların serbest bırakılacağı açıklandı.

Bu gelişmeler, önümüzdeki dönemde Çekoslovakya'da önemli değişikliklerin ortaya çıkacağını göstermektedir. Doğu Avrupa'da yaşanan gelişmeler bu ülkeyi de etkilemekte ve ülke bu yönlü hızlı dönüşüme uğramaktadır.

Yunanistan'da ulusal birlik hükümeti kuruldu

Yunanistan, Haziran ayından bu yana bir hükümet bunalımını yaşıyor. Haziran'da yapılan genel seçimlerde hiçbir parti, 300 kişilik parlamentoda 151 olarak belirlenen salt çoğunluğu sağlayamadı. Bu nedenle hiçbir parti tek başına hükümet kuramadı. Koalisyon oluşturmanın koşulları da olmadığından, sağcı Yeni Demokrasi Partisi'yle, Sol İttifak olan Sinaspismos birlikte seçim hükümeti oluşturdular.

5 Kasım'da yapılan seçimlerde de hiçbir parti tek başına hükümet kurabilecek sayıya ulaşamadı. En çok oyu alan Yeni Demokrasi Partisi ancak 148 milletvekili çıkarabildi. Bu seçimde PASOK oylarını biraz arttırdıysa da ancak %40,6 oranına ulaşabildi. Sol İttifak ise oyların %11'ini kazandı. Böylece ülke yeniden bir hükümet bunalımı içine girdi.

Cumhurbaşkanı anayasa gereği, hükümeti kurma görevini sırasıyla bu üç partinin liderlerine verdi. Fakat hiçbiri hükümeti kuramadı. Bu koşullarda yasa gereği seçimlerin 3. kez Aralık ayı içinde yenilenmesi gerekirdi. Ama Aralık ayında yapılacak erken bir seçim de hükümet bunalımını çözmeye yetmeyecekti. Bu yüzden Cumhurbaşkanı Hristos Sartzetakis, "ulusal birlik hükümeti" için 3 parti liderini kendi başkanlığında toplantıya çağırdı.

Cumhurbaşkanının başkanlığında yapılan görüşmeler sonucu anlaşmaya varıldı. 21 Kasım'da ekonomi profesörü Xenofondas Zolotas hükümeti, Yeni Demokrasi Partisi'nden 10, PASOK'tan 8 ve Sinaspismos'tan 3 bakan olmak üzere toplam 21 kişiden oluşan bir kabinedir. Yeni hükümetin görev süresi Nisan 1990 yılına kadardır. Mart 1990'da cumhurbaşkanı seçimi olacak, cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra Zolotas hükümetinin görevi sona erecektir. Yeni hükümetin programı ekonomik ağırlıklıdır. Partilerüstü bir hükümet olduğundan siyasi konularla fazla uğraşamayacaktır. Daha ziyade Yunan ekonomisinin içinde bulunduğu sorunları çözmeyi esas alacaktır.

Romanya Komünist Partisi'nin 14. Kongre'si yapıldı

Romanya Komünist Partisi 14. Kongresi 20-24 Kasım 1989 tarihleri arasında başkent Bükreş'te yapıldı. Beş gün süren Kongre'ye 3308 delege ve 82 ülkeden heyetler katıldılar.

Kongreyi açış konuşmasında Devlet Başkanı ve Parti Genel Sekreteri Nikolay Çavuşesku, Doğu Avrupa'daki gelişmeleri desteklemeyeceklerini, bunların sosyalizmden sapma olduğunu ifade etti. Ve hangi şekilde olursa olsun sosyalizmin tartışma konusu yapılmasına karşı olduklarını belirtti. Ayrıca kendi sorunlarını hiçbir dış müdahaleye yer vermeden çözeceklerini açıkladı. Kongre'nin son günü yapılan seçimde Çavuşesku oy birliği ile yeniden 5 yıllığına genel sekreterliğe seçildi.

Metelokên Kurdî

Gur bê guneh bikî, nêçîrê gunehbar bikî!

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

YARIN BENİM GÜNÜMDÜR YOLDAŞLAR

Ah Diyarbakır! Tam on yıl, on yıl güneşli halinle düşledim seni. Her şey bilincimde öyle düzenli ve öyle biçimliydi ki ne solan bir yaprak, ne vaktinden önce kuruyan bir dal vardı. Oysa gele gele ıslak bir gece vakti geldim sana, bir sonbahar gecesi... Erkenci güz yağmurlarıyla birlikte... Çocukluğumun çiğnenip geçildiği şu kaldırımlara dokunsam, biliyorum, ta uzaklardan savrulup gelen nemli bir yaprağın ayaklarımın altında yumuşak ezilişini duyacağım. Bağışla beni Diyarbakır! Böyle bir gününde gelmek istemezdim sana, böyle bulmak istemezdim seni. Ama geri dönemem artık. Geldiğim yollara geri gidemem.

Ben neredeyim? Hangi yolculuğun ardından indim bu şehre? Panoları değişik, yazıhaneler bildiğim terminale ait değil. Hani marlboro satan çocuklar? Simitçi çocuklar hani? Hey yazıhane katipleri! Kollarıma asılın. Yakamı çekiştirin. Bir solukta bütün kentlere otobüs olduğunu söyleyin. Söylemezler ki, bu ıslak gecede puslu camlardan bakmaktan öte bir şey yapamazlar ki!

-Hey hemşerim! Otobüs kalkıyor, binmeyecek misin?

Otobüs mü? Daha yeni inmedim mi otobüsten? Ah şu işe bakın! Belediye otobüslerinin kalktığı durağa geldiğimin farkında bile değilim.

-Bineceğim hemşerim. Az sabret bineceğim.

Numarası değişmiş bu otobüsün. İçi eskisinden düzenli. Aha şuraya tutundum mu itilip kakılmadan Dağ Kapı'ya varırım. İnerim orada. Eski yollardan yürür Bağlar'a öyle varırım.

-Hey hemşerim! Koltuklar boş. Neden inatla ayakta tutunmaya çalışıyorsun?

-Koltuklar boş mu? Ama hiç boş olmadı ki.

Döndü, koltuklara baktı tek tek. Çoğu boştu koltukların. Önde yaşlı bir adam, yanında çarşaflı bir kadın vardı.

Şu kadın dokuz yıl önce de çarşaflıydı, belki de değildi. Nereye gidiyordu acaba, nereden geliyordu? Ne farkeder sanki. Bahtı değişmedikten sonra...

Önde, şoföre yakın bir koltuğa oturdu. Ön cama çarpan iri yağmur tanelerinin sileceklerin altında ezilip, camın kenarlarından aşağı doğru süzülüşünü izlerken ta ileride, asfalt yolun aşağılarında ucuz gecekondu lambalarının belli belirsiz aydınlattığı bozbulanık akan Dicle'ye kaydı bakışları.

Bir sen değişmemişsin Dicle. Bozbulanık, ama bir gelin gibi mağrur süzülüyorsun yine.

-Sen buranın yabancısı mısın hemşerim?

-Ben mi? Ben buranın yabancısı ha! Yabancı birine benziyor muyum hiç? Doğru ya, sorduğuna göre belki benziyorum...

-Ne tuhaf adam! Ne yaptığı, nereden geldiği hiç belli değil.

Tuhafmışım! Sen hiç, Bir Nolu'yu duydun mu? Sonra bir sabah vakti dişini tırnağını gömdüğün ülkem hücrelerinden dört bir yana savruldun mu? Tuhafım ha! Söylenmesi ne kadar kolay bir sözcük...

-Şoför arkadaş, kaç yıldır belediye otobüslerinde çalışıyorsun?

-Kaç yıl mı? İki-ikibuçuk yıl oldu herhalde. Eski şoför emekliye ayrılmış olmalı. Sabırlı adamdı. Sabır taşıydı sanki. Acaba ölmüş müdür? Yağlı-mazotlu elleri toprağa gömülmüş müdür? Kumbaranın önünde boş avuçlarımı açtığımda, "Önemi yok" dediği günler, o acılı günler daha dün gibi. İyi ki işlemişim yaşlı yüzünü belleğime...

-Şoför arkadaş, hani garajlarla şehir arasında çalışan eski bir otobüs vardı, bir de yaşlı şoförü... Ne oldu o adam?

-Ha Mustafa dayıyı diyorsun. O sizlere ömür! Geçen yıl bir daha gece nöbetine gelmedi, gelemedi. Kalp kriziymiş. Toprağı bol olsun.

Ölmüş demek! Ama nasıl olur? Hiç ölmeyecekmiş gibi kurulurdu direksiyona, "kaygısız", sabırlı. Bir ömrü, yaşanıp yaşanmadığı belli olmayan, bir ömrü duraklarda yolcu almakla geçirdi. Kaçı anımsar şimdi bunu? Kaçı böyle bir adam vardı der? Birinci şube polislerinin üstüme kapandıkları, ama senin; "İnsaf be! Bari çarşı ortasında dövmeyin" dediğin durakta ineceğim Mustafa dayı. Karşı çıkmanın anısına... Sen ne yazık ki indiğimi göremeyeceksin. On yıl sonra bu kenti yine soluduğumu bilemeyeceksin...

Karasu ne yapıyordur şimdi? Köşede, ranzasının dibindeki masaya kurulmuş bir şeyler yazıyor, ya da okuyordur. Kaç kez söyledim, kaç kez söyledik, yıpratıcı olmamalı yaşamın. Gülüp geçti hep, "işim çok" dedi. Oysa ölümün alnına kurşun sıkarak çıkıp geldin ölüme, yattığın altmışlı günlerden yanımıza. Hayri çekip gitti. Kemal ve Ali de yok. Akif'ten soluk bir resim bile kalmadı geriye. Ah Karasu! O gruptan bir sen kaldın geriye, iki gözüm bir sen kaldın. Ama kendine bakmazsın ki hiç, tek bir gün kulak asmazsın ki bize...

Yağmurdan sırılsıklam olmuş asfalt yolda ilerleyen otobüsün ritmine dalmışken, yolun sol tarafını boydan boya, tutan askeri kışlaların tel örgüleri takıldı düşlerine. Ceyhan'a kadar uzattığı düş zinciri paramparça oldu. Askeri kışlaların ta aşağılarında gecenin siyah bir tül örttüğü içlerde, günleri insafsız yüreklerce örtünmüş eski cezaevi, İki Nolu vardı.

Her şey nasıl da planlıydı! Eylül fırtınalarının bütün namuslu kapıları kapattığı daha ilk günlerde bizler de Bir Nolu'ya, Bağlar'a savrulmuştuk. Ah Bir Nolu! Şahsımızda halkımızın kurşunlandığı hain yer! Vicdan yoksunu şu zamanda seni kime inandırsam. Nasıl desem insan onurunun tarihte hiç bu kadar derli toplu alçaklıkta çiğnenmediğini. Her şey bir yitik zaman sanki, efsane, söylenti gibi bir şey işte. Siz her türden umursamaz baylar! Siz unutsanız da bizler o günü unutmadık, unutmayacağız..!

Otobüs, Dağ Kapı'da keskin fren gıcırtılarıyla durdu. Şoförle vedalaşıp indi otobüsten. Dükkanların önyüzüne, çatılara ve panoların rengarenk ışıklarının düştüğü asfalta inen iri yağmur taneleri, kentin pusuda bekleyen huzursuz sessizliğini bozuyordu.

İşte burada kapanmışlardı üstüme birinci şube polisleri. Döverken anama ve olmayan eşime sövmüşlerdi. Sen işte şu karşıdan aydınlatma direğinin yanından geçerken ak saçlı başını camdan uzatmış "İnsaf be! Bari çarşının ortasında dövmeyin" demiştin. Bu suskun kente on yıl sonra yine geldim Mustafa dayı. Ama sen yoksun artık. Bu kent eski Diyarbakır değil. Yağmurdan mı acaba, yağmurdan mı caddeler böyle boş ve arada bir gözüküp yiten insanlar böyle telaşlı? İşte şu arada Mis Pastahanesi vardı. Diyarbakırlı her delikanlının ilk gitmek istediği yer... O yumuşak koltuklarına kurulup birkaç günlük harçlığını bir tabak baklavaya bırakan bir delikanlının kendisini kahreden sevincini kim duyabilir? İlk gidişim bir okul dönüşü olmuştu. Öğlen onikisıraları... Tanıdık biri görsün diye cama yakın oturmuş, en ucuzundan bir dondurma yemiştim. Gitmişti birkaç günlük harçlığım, gözüme baka baka kasaya kaydırmışlardı. Mis yerinde duruyor mu acaba? Ah bir bilebilsem!

Pastahanenin olduğu ara caddeye dalacakken, bir ekip otosu önünü kesti. Siyah otomobilden fırlayan polisler dipçiğini bileklerine dayadıkları ölüm makinalarını rastgele şakırdattılar.

-Duvara, ellerini duvara daya dediler. Avuçlarını köşedeki binanın ıslak duvarlarına dayadı.

-Bacaklarını aç, öyle dur, dediler.

Bacaklarını açtı, öylece durdu.

Hırpalayarak yaptıkları aramanın ardından:

-Kimliğini göster, dedi otuzbeş yaşlarındaki ekip şefi.

-Alın, kimlik yerine geçeceğini söylemişlerdi.

-Kimlik yerine mi? Asıl kimliğin yok mu senin?

-Yok.

Ekip şefi, binadan dışarı süzülen renkli ışıkta, elinde tuttuğu kağıdı iyice inceledi.

-Demek geldin ha! Dağ gibi cezayı devirip geldin!

-Devirdim ya, ama siz nereden tanıyorsunuz beni?

-Seni tanımak mı? Hiç unutmadık ki. Dosyaların önümüzden düşmedi ki hiç.

O dosyaları rafa kaldırsanız iyi olur. Ben artık, özgürlüğü yasaların güvencesi altına almış biriyim.

-Yasalara saygılıyız. Hatta hiç kimse bizim kadar yasalara sahip çıkamaz. Ama bu gece konuğumuz olacaksın.

-Yo yo, sağolun. Yeteri kadar kaldım elinizde. Anam bekliyor, kardeşlerim, akrabalarım bekliyor.

-Zorluk çıkarma. Tatlılık varken kendini zorla arabaya sürükletme. Eve sabah gitsen de olur.

Sabah mı? Bunlar beni yitirecek. Belki eve bir cesedin tutanağını gönderecekler. Ama neden? Neden bunca kuralsızlık? Biri bırakıyor diğeri alıyor, biri kanatıyor, diğeri sarıyor.

-Bırakın baylar, bırakın da evime gideyim.

-Evine mi? Evine gideceksin tabii ki. Ama önce biraz konuşalım. Yardımcı olalım sana.

Ekip otosu, beş katlı bir binanın önünde, ön lastiğini ufak bir yağmur gölcüğüne dayayıp durdu. Değişik model bir sürü otomobil vardı binanın önünde. Aralarından geçip binanın üst katlarına doğru çıkan merdivenlerini tırmanmaya başladılar. İkinci katın arka odalarından birinde:

-Demek geldin, diye tekrar etti ekip şefi.

-Geldim ya, cezamı tükettim geldim.

-Peki hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığını biliyor musun? Buranın eski Diyarbakır olmadığını da?.. Aykırı her yüzün burnunu kırdık ama şu an acıdık sana. Değer miydi bunca yılı bir hiç uğruna heba etmeye? Yine de her şeyin sonu değil. Yaşamasını bilirsen kalan yılların ömrünün en güzel yılları olabilir. Doğru söyle, harbi olsun yani. Rahat yaşamak bir şeylere sahip olmak istiyor musun?

-Belki.

-Sen değişmişsin, özlemlerin de değişmiş. Ama nasıl rahat edeceksin? Geçenlerde evinize bir yol uğradım da sefalet diz boyuydu.

-Anamı hiç rahat bırakmadınız. Rahatsız uykularını bile ikiye böldünüz. Hiç acımadınız mı kadıncağıza?

-Acımak mı? Biz her insana acımak isteriz. Ama anan hiç rahat durmadı. Nerede bir toplantı, bir gösteri yürüyüşü varsa orada oldu. Gördüğü her gazetecinin yakasına yapıştı. Neyse, sözkonusu anan değil şimdi. Sen bunca yıldan sonra eski yolların çıkmaz yollar olduğunu gördün değil mi? Artık rahat etmek hakkın. Yapacağın şey çok basit. Sana gelecekler, seni bulacaklar biliyorsun. Birazcık bilgimiz olsun yeter. Şerefsizim müdür bile haberdar olmayacak bundan.

-Ben işinize yaramam, kimsenin işine yaramam artık. Bırakın da evime gideyim.

-Öyle hemen kestirip atma, düşünecek çok zamanın var.

-Çok düşündüm. Dediğim gibi işinize yaramam ben.

-Ölümü düşündün mü hiç?

Örneğin yolda yürürken arkadan yediğin bir tampon darbesini... Ya da nereden geleceği belli olmayan bir kaza kurşununu?

-Düşündüm. Ama ölümüm işinize yaramaz. Hem on sene cezaevinde kalan birini ne diye öldüreceksiniz?

-Biz mi? Bizim böyle bir şey düşündüğümüz yok. Ama puşt bir dünyada yaşıyoruz biliyorsun. Rahat olmayanın başına nelerin geleceğini kim bilebilir!

-Öyle yorgun ve uykusuzum ki, bırakın da evime gideyim.

-Haydi git öyleyse. Bu kentten de git. Sen buraya fazlasın. Yalnız biraz dur; dur da amirime sorayım.

Sabah olmuş bile. Bu şehri gündüz gözüyle görmek ne güzel! Belediye binası yerinde duruyor. Hiç değişmemiş. Yalnız biraz yorgun ve ezilmiş gibi. On yılımı aldılar elimden. Sonra hiç utanmadan kalan yıllarımı istiyorlar. Şu an Keko ne yapıyordur? Özenerek yaptığı kalın döşekte henüz uyuyor olmalı. Birazdan İrfan adını çağıracak. "Hey Keko bir sen kaldın yatakta" diyecek. Ah Keko rahat uykuların çok olsun isterim! İstemek, polis şefi de benden bir şey istemişti. "Bu kentten de git. Sen buraya fazlasın" demişti. Ancak gerçek bir fazlalık böyle hayasız laflar edebilir.

Bağlar'a kalkan dolmuşların beklediği durağa geldi. Ardarda dizili bir sürü dolmuş. Hepsi de siftah etmeyi bekliyordu. Hangisinin on yıl önceden kaldığını ayırtetmeye çalıştı bir süre. Bunun için plakalarına baktı. Plakaların hiçbiri aklında kalmamıştı. Oysa daha çok çocukken bile hepsini ezbere sayardı. Vazgeçti dolmuşa binmekten. Islak sabahı soluya soluya Bağlar'a uzanan asfalta koyuldu.

Anacığımla karşılaşmamız nasıl olacak acaba? Keşke serbest bırakıldığımı bildiren bir telgraf çekseydim. Çekemedim, beni beklerken önüne bir yittiğin kimliği atılsın istemedim. Bu muydu beni telgraf çekmekten alıkoyan, yoksa gürültüsüz varma isteği mi, hiç bilemeyeceğim... Ah anne! Beni karşında görünce neye tutunacaksın? Hangi bitimsiz çığlığını haykıracaksın? Bir gelinimiz varmış. Daha dışarıdayken ilkokula giden bizim ufaklığın hanımı. Ne zaman büyüdü ufaklık, hangi inşaatlarda kalınlaştı bilekleri? Hiç bilemeyeceğim, bilmek istemeyeceğim. Elli çift yorgun, ama mutlu göz. Hepsi de sırtıma çakılı. "Haydi! Utandırma bizi!" der gibiler. Utandırır mıyım hiç, kazır mıyım o gözleri sırtımdan? Ama öyle çok yorgunum ki ve ayaklarım öyle çok güçsüz... Bu halimle birine yol arkadaşlığı bile edemem. Mazlum öldü... Mazlum bir yitik güzel insan! Bu kenti soludu demek. Bu kenti dinledi. Ne tuhaf bir çelişki! Ölümün de güzel olduğu anlar vardır. Ve ben seni soluyorum, seni yaşıyorum Mazlum...

Aynı zamanda araçlara da geçiş veren kale kapısından hal binasının önüne çıktı. Sabah güneşinin arada bir gülümseyen yüzünü gösterdiği kurşuni bulutlar arasında beliren mavimsi bir çizgi hızla yitiverdi. Toprak, kurumuş ot ve çiğnenmiş asma yapraklarının kokusuyla yüklü havayı ufak ciğerlerini parçalarcasına soluyarak ensesinden tokat yemeye koşan kirli çıraklar, ustalarının gözüne girebilmek umuduyla yaşlarından büyük adımlarla çarşıya koşuyorlardı. Az ileride, istasyona yakın bir yerde kaç kez düdük çaldığını hiç kimsenin bilemeyeceği yaşlı bir lokomotif, arkasından simsiyah bir duman bulutu bırakarak bir yitip, bir beliriyordu. Yolun iki yanına dizili evlerin önündeki bodur ağaçlarından kaldırımlara dökülen kimsesiz güz yaprakları gelip geçenlerin kaygısız çiğneyişleri altında ezilip gidiyorlardı...

Şu sonbahar ne garip bir mevsim! -Sevdiklerimle birlikte toprak olacağım yıllar sonrasını dayatıyorlar bana hep. Sohbetsiz, merhabasız, aşksız, sevdasız yılları... Daha bir ay önce -belki daha yakın- ince beyaz tüylerinin pırıl pırıl parladığı şu yeşil yapraklar şimdi bir hiçliğe savrulup gidiyorlar. Yaşam şuncağız bir şey işte; bir yaprağın yeşilliği kadar görkemli, sararmışlığı kadar ölüme yakın. Herekol, Cudi, Gabar ve daha niceleri üşüyordur, canlarım ölüyordur orada, canlarım kanıyordur. Sığınağınız olaydım, rahatsız uykularınıza yastık olaydım...

Bağlar değişmiş, yayılmış, yoksulluğu büyütmüş Bağlar. Çocukluğumun çiğenip geçildiği tozlu caddeleri asfaltla boyamışlar şimdi, gözleri boyar gibi. Ne yazık! Eski ayak izlerime bir daha dokunamayacağım, koşamayacağım bir daha bin yıllık hırçınlığımı gömdüğüm tozlu yollarda. "Ben geldim ana! Oğlun geldi!" Yo, yo... On yıl aradan sonra söylenecek çarpıcı bir söz değil bu. En iyisi kapıyı çalıp suskun beklemek. Doğru olan bu, söylenecek ne kaldı! Yanıbaşımda utangaç yüzünü ayaklarımın dibine dikecek olan gelinimize ne demeliyim? Kabul etmelisin artık söylenmesi gereken her şeyi on yılda söyledin. En iyisi ellerini tutmak ve sonra mahçup yüzünü yüzüme çevirip alnına bir öpücük kondurmak. Sonra Bahar atılacaktır dizlerime. Bahar'a söyleyecek ne çok şeyim var. "Sen çok tatlı bir kız olmuşsun" derim ilkin. Der miyim acaba? Anacığım son mektubunda büyüdüğünü, genç kız havasına büründüğünü yazdırmıştı. Belki de ona yazdırmıştır.

Ofis semtiyle Bağlar'ı kavuşturan caddeden mahalleli çocukların gün boyu yamalı bir top peşinde koştukları boş bir arsaya çıktı. Gizliden gitmek istiyordu eve, tanıdık hiçbir yüze rastlamadan. Akşamdan beri yağan yağmuru tutan arsa vıcık vıcıktı. Geri döndü. Biraz önce ayrıldığı yerin az ötesinden caddeye çıktı tekrar. On yıl önce gelip geçenlerin en az yarısını tanıdığı caddede tanıdık hiçbir yüze rastlamadı. İnsanlar mı göçüp gitmişti, yoksa yüz çizgileri mi derinleşmişti tanınmayacak kadar, hiç bilemedi. Yüreği örselenmiş insanlar geçiyordu yanından, yasak bir aşkı gizler gibi, hiç olmayan gülümsemelerini gizleyerek...

Selim çoktan kalkmıştır şimdi. Kafasında binbir düşünce tembel adımlarla koridoru arşınlıyordur. Gittiği ilk koğuşta ilk rastladığına bıyıklarını çekiştire çekiştire bir şeyler soracaktır. Sonra bitmez tükenmez toplantıları başlayacaktır günün. Nasıl olmalı, nasıl yapmalı ki bitsin bu pervasız azgınlık. Bitmez ki Selim. Sen de söylüyorsun ya bitmez işte; ta ki ayaklarımızın dibinde yıkılana kadar bu kanlı saltanat...

Evlerinin bulunduğu sokağın başında yavaşladı, hızı kesildi yorgun ayaklarının. İleride, dört yola doğru kuşkulu otomobiller gözlüyordu gelip geçenleri. Hepsi de düzensizlik ister gibi saldırmaya hazırlardı. Ön lastikleri caddeye dönük, egzozlarından ince bir duman tütüyordu. Kaç kapı ötede olduğunu bilmediği, ama adresini taşıdığı yeni evleri vardı, girmeye hazırlandığı sokakta. Adresin gösterdiği evin kapısında durdu. Ayda birkaç kez mektubunun uzatıldığı bu sevgili kapıya nasıl dokunacaktı şimdi? Dokundu, yüreği titreyerek kapıya vurdu birkaç kez. Kapının arkasından beliren ayak seslerini titreşen yüreğinde duydu. Örselenmiş yüreği hazırdı sevdiklerini sarmaya.

Aralanan kapıdan, gözlerini bulan bir çift pırıltılı göze hiçbir şey söylemedi. Gözlerin sahibi belki ilk kez günül rahatlığıyla kapıyı açık bırakarak ince bir çığlık koyuverip içeri kaçtı.

-Aneeyyy... ağabeyim gelmiş!

Sonra geri döndü. Telaştan titreyen ince bedenini bir tüy gibi sessiz ağabeyine yaslayıp onu içeri sürükledi.

Kapının arkasında önüne kavuşturduğu buruşuk ellerinin titremesini gizlemeye çalışan anasının zayıf kollarını tuttu:

-Ben geldim ana! Oğlun geldi!

-Böyle habersiz mi oğul! Ağlamaya, sarılmaya bile hazır değilken...

Anasına sarıldı. Anası da ona. Az ötede gelin duruyordu.

-Gel, dedi anası, oğlum gelmiş, gelecek demiştim ya sana!

Gelin, geldiği günden bu yana günün her anında adını andıkları adama koşup utangaç yüzünü sırtına gömdü.

-Rüstem nerede ana? Bizim ufaklık nerede?

-İşe gitti oğul. İnşaattadır o şimdi.

Hepsi bu kadar işte. Dökecek gözyaşları bile kalmamış. Ah anacığım! Camlı bölmelerin arkasından daha canlıydın, canlıydık. Böyle olacağını düşlemiş miydin hiç? Ben düşlemiştim. Hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı. Olmadı da. Sevgi değildi değişen anacığım! Yoruldun, heyecanlı karşılaşmalar tüketti seni.

-Ah oğul! Bu yaşta saçlarına ak düşmüş.

-Düşmüş ana. Onlara dokunma. Daha fazla benim için acı çeksin istemiyorum, ellerin.

Dizlerime tutunan şu kıza, Bahara'a ne söylesem?

-Sen çok tatlı olmuşsun Bahar, güzelleşmişsin.

-Ah oğul! Aynanın önünden ayrıldığı var mı Bahar'ın.

-Ama anne! Ağabeyim her mektubunda güzel olmamı istemiyor muydu?

-Konuşsana oğul. Bir şeyler söylesene.

-Ne söylesem ki ana? Yıllar önce gittiğim yollardan döndüm geldim işte. Hepsi bu...

Akşamları değişmemiş bu kentin; gün boyu posası çıkan insanların yorgunluğu kokuyor. Hangi belirtisi kalmış insanca yaşamın, devredilen hangi güzellik var! Hiçbir zaman sahip olmadıkları şeyleri yitireceklerinin korkusunu yaşıyor bu insanlar, kazançsız bir günü kapatırken. Bu kentin akşamlarına bayılırdım, şimdi ölüm kokuyor. Beni öldürmeyi bekleyen yüzlerce göz ve bunların katliam kokan yürekleri...

-Şu lokantada bir yemek yesek mi, beğendiğin bir yemek? Mustafa da burada çalışıyor.

-Yiyelim Rüstem, bir değil iki kez yiyelim.

Birlikte lokantaya girdiler. Amcaoğulları karşıladı onları. Sarılıp hasret giderdiler.

-Demek geldin amcaoğlu! Hem de hiç beklemediğimiz bir anda.

-Geldim ya, sabah geldim. Hani çocukken birlikte damda uyuduğumuz güllü bir döşeğimiz vardı, akşama kadar onda uyudum. Ne yazık! Yüzü eski yüz değildi.

Sustular. Suskun yediler yemeklerini.

-Konuşsana amcaoğlu! Yoksul uykularımızı ikiye bölen o bitimsiz çığlıkları ve yanık insan kokusu taşıyan duman bulutlarını anlat!

-Duyduğunuz her şey, ama her şey doğruydu. Duymadıklarınız da...

Hiçbir şeyin eski tadı yok. Gövdemde hapishane kokusu, ellerim ve ayaklarım isyanıma yakışmayacak kadar güçsüz. Bu kente yabancıyım. Bu kent beni kovuyor. Avuçiçlerim yumuşamış, yitip gitmiş eski nasırlarım. Rüstem'in ellerini tutarken fark ettim bunu. Avuçlarının içi sivri kaya parçaları kadar sertti. Onun kazancından bir sigara bile içemem artık. Buna hakkım yok. On yılımı bir öfkeyi unutur gibi unutamam. On yıldır camlı bölmelerden umutsuz yüreklere düştüğüm umutlara aykırı davranamam. Sırtımda beni her anımda sorgulayan elli çift dost göz ve uğrunda yemin ettiğim müthiş güzellikte bir gelecek...

-Kalkalım mı Rüstem. Biraz aylak aylak dolaşalım mı?

-Dolaşalım, dedi Mustafa, eski günleri analım.

"Akşamları erken iner mapushaneye" demiş ozan. Ceyhan'a çoktan akşam inmiştir şimdi. İdris kalan son günlerini hesaplıyordur. Benim hesapladığım gibi. Koğuşlarımızın çiçekçileri üst katın koridorunda beğenmedikleri için bilmem kaçıncı kez çiçeklerin yerlerini değiştirirken laflıyorlardır mutlaka. "Bu çiçek pek büyümüyor." "Hani şu son verdiğin çiçek var ya çok çabuk büyüdü." Hasan'la Süleyman her zamanki yerlerinde yerine oturtamadıkları bir cümlenin kavgasını yapıyorlardır.

Ben neredeyim? Dağılmış ülkemin neresindeyim? Göğsünde bomba patlayan parçalanmış bir cesetten farkı kalmamış ülkemin. Nasıl toparlayacağız? Nasıl..?

Raflarının yarısı boş bir dükkandan sigara aldılar. Islak kaldırımları geçip dört yola vardılar.

-Siz eve gidin, dedi, bu gece benim gecem.

Karmakarışık duygularla itirazsız ayrıldılar. Bir belirsizliğe yollanır gibi karanlıkta yitip gittiler. O, Bir Nolu'nun önüne gelip durdu.

İşte yine geldim Bir Nolu. Ama bu kez dışarıda, biraz uzakta durmuş kan sızan duvarlarına bakıyorum. Habis bir ur gibisin gövdemizde; çıngıraklı bir yılan. Nasıl yaşattık bunca yıl seni, nasıl taşıdık omuzlarımızda? Utanmak böylesi günler için olmalı, kızarmak da. Senin o kanlı harcında yoldaşlarımın tırnakları gömülüdür, halkımın çığlıkları saklıdır. Örneğin bir Ferhatımız vardı. Ferhat KURTAY. Mühendisti, çelimsiz gövdesinde ülkem büyüklüğünde bir yürek taşırdı. Sonra Eşref, Mahmut, Necmi vardı. Bu dört güzel insan elele tutuşup ateş oldular. Ateşin çocuklarıydılar ateşe döndüler. O sıralar bu suskun kent yanık insan kokusu taşıyan kapkara duman bulutlarının altında suskunluğunu büyütüyordu. Sonra kalaslar, demir, çelik, plastik ve tahta kalaslar, yarıda boğulmuş bir çığlığı bu suskun kente ulaştırmamak için inadına inip kalkan kalaslar...

Sapıklar vardı; nereden toplanıp getirildiği belli olmayan, güçsüz ama güzel bedenleri örselemek için saldırtılan sapıklar. Ve yaşamında belki de ilk kez utanarak bir işi yarıda bırakıp hücreleri terk eden sapıklar... Ah Bir Nolu! Tırnaklarımla dağıtmak isterim seni. Külünü gökyüzüne değil, yedi kat yerin dibine savurmak isterim. Ama şimdi de yoldaşlarım saklıdır içinde. Ve onların bitimsiz çığlıkları: "Hawar!, Hawar, Hawar Bu insan çığlıklarına kulak verin!"

Ama vermezler ki, bu kan gölünde temizlenmekten vazgeçmezler ki!

Her yanım bir parçada perişan. Atamadığım çığlıkların tadı kalmış ağzımda. On yıl, ülkem kadar yitik ve ömrümde bir o kadar görkemli. Hangi gün için vardır namus ve dürüstlüğün diretmişliği? Hangi gün..?

Ah Bir Nolu! Nasıl bir yitik efsane ediversem seni! Nasıl dağıtsam temellerinden!

Bu güçlü ayak sesleri bizim ayak seslerimiz! Mehmet YALÇINKAYA öldü. Hüseyin EROĞLU da... Yorgun gövdemi ateşe taşımalıyım artık. Ateşe dönmeliyim. Yarın benim günümdür yoldaşlar!

Daha çok çocukken gökyüzünde bir yıldızı vardı.

Bir bahar akşamı duvar dibine boynu bükük otururken kendisi kadar yalnız sarıp tutmuştu onu. O'nu yeniden buldu. Sırtında elli çift gülen göz ve omuzlarıyında halkının çığlıkları, geldiği yollardan yıldızına doğru yitti gitti.

Hasan Bildirici
Ceyhan
13 Ekim 1989

Türk sömürgeciliğinin ekonomik...

Baştarafı 8. sayfada

rak gösteriyorlar. Her şeyin bulunduğu doğru, fakat sadece bunlar bakmak için vardır.

İhracat ve ithalat arasında önemli bir açık mevcuttur. Aynı zamanda, yıllık bütçelerdeki açık giderek daha fazla artmaktadır. Yönetim bütçe açığını kapatmak için karşılıksız para basmayla birlikte, geçen aylarda piyasadaki parayı kendilerine çekmek için 20 trilyon liralık arsa senedini satışa çıkardı. Egemenler mevcut bunalımda, bir taraflarını örtmek için, geniş alanları satışa çıkarmak zorunda kalıyorlar. Dış borç ödeme çıkmazında da görüldüğü gibi, borçlanarak borç ödenmeye çalışıyor. Yine, KİT'lerin satışa çıkarılması, özelleştirilmesi de burjuvazinin bütçe açığını kapatması ve borçlarını ödemesi içindir.

Halkın yasal olarak sömürülmesinin en kolay yolu vergidir. Faşist darbenin hemen arkasından, 24 Ocak senaryosuna bağlı olarak yeni vergi yasaları çıkarıldı. *"1980-86 döneminde vergi politikası da sonuçta sermaye kesimine gelir transferi sağlayacak şekilde kullanılmıştı... Buna karşılık özel sektöre geniş kapsamlı vergi kolaylıkları tanınmış, sermaye kazançlarına çeşitli vergi bağışıklıkları getirilmişti. Özel sektöre tanınan bu vergi avantajlarının rakam olarak ifadesi kolay değildi ama 6 yılda 1980-86 döneminde özel sektöre vergi kolaylıkları ve bağışıklıkları yoluyla aktarılan kaynakların da trilyonla ölçülebileceğini düşünmek mümkündür."* (Kim kazandı, kim kaybetti, O. Uludağ.) Basında sıkça okuruz, bilmem "Sabancı Eğitim Sitesi", "Koç Yurdu" vb. "törenle açıldı" diye. Bu sözde sosyal, kültürel gayeyle inşa edilen yapıların bedeli, vergi iadesiyle tekrar alınıyor. Yine reklam giderleri, dış ihracatta vergiden muhaf tutuluyor.

Türk burjuvazisinin ekonomik icraatı toplumda sosyal, kültürel yozlaşma ve yabancılaşmayı arttırmakla birlikte devrimci durumu da ister istemez olgunlaştırıyor. Toplumda sayısal olarak artış gösteren intihar olayları, geçim sorunu yüzünden binlerce bebeğin doğar doğmaz caddelerde bırakılması ve 1 milyon kadının bedenlerini satışa çıkarmak zorunda kalması, bunalımın topluma yansıyışının sadece birkaç örneğidir.

Egemenler, başta Türkiye'deki devrimci muhalefeti askeri şiddet ve terörle imha ya da tasfiye yoluyla güçten düşürdükten sonra, uygulamalarına başladılar. Toplumun tepki gücünün etksizleştirildiği bir ortamda, fiyat artışları düşük ücret ve vergi yoluyla sömürüyü daha fazla derinleştirdiler. Benzer ekonomik politikaların uygulanmakta olduğu Peru, Tunus, Venezüella vb. ülkelerde fiyat artışlarına geniş kitle ayaklanmalarıyla tepki gösterilirken, Türkiye'de bu tür hareketlere rastlanmadı. Turgut Özal gibi faşist yönetimin başları, kendi eserleri olan bu duruma övgüler dizerken, her zam ardından "halkımız ne kadar sabırlı ve anlayışlı" diye açıklamalar yapıyorlar.

12 Eylül programının başarısı önündeki en büyük engel Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi oldu. Kürdistan'da kesintisiz bir biçimde yükselen direniş mücadelesi, Türkiye işçi sınıfının uyanışı için engin bir moral ve güç kaynağı olmaktadır. Nihayet Türkiye işçi sınıfı 12 Eylül'ün, sendika, grev ve gösteri yasağı ya da sınırlandırılmasına rağmen bu yılın bahar aylarında sokaklara döküldü. Önümüzdeki süreçte de Türkiye'de işçilerin, köylülerin, gençlerin ve aydınların devrimci-demokratik mücadelesinin daha da boyutlanacağı şimdiden görülmektedir.

PKK öncülüğünde gelişen gerilla savaşı, TC'nin ekonomik bunalımını daha da derinleştiren önemli bir faktördür. Sömürgeci ordunun 2/3'lük gücü Kürdistan'da konumlandırılmış olup, bunların önemli bir kısmı hareket ve ARGK birlikleriyle çatışma halindedir. Yıllık bütçenin %20 gibi bir bölümü Milli Savunma Bakanlığı'na ayrılıyor. Bakanlığa ayrılan bu bütçenin büyük miktarı Kürdistan'daki savaş harcamaları için kullanılıyor. genişleyen gerilla savaşımız karşısında etki alanları daralan sömürgeci ordu, özel birlikler oluşturmak ve yeni askeri teknik gereçler almak zorunda kalıyor. Bunun için büyük harcamalar yapıyor.

Ekonomik hedeflere yönelik saldırılar, üretimi durdurma ya da yavaşlatmaya yönelik eylemler, TC ekonomisini zorluyor. Gerilla savaş alanlarının genişlemesi, sömürgeci orduyu da, kendisini geniş bir alanda savunma tedbirlerini arttırmak zorunda bırakıyor. TC, Kürdistan'daki ekonomik, sosyal, politik ve asimilasyoncu kurumlarını korumak ve ayakta tutabilmek için çift maaş ve özel primler ödüyor. Bu maksatla yüzbinlerce kişinin personel giderleri büyük bir harcamayı gerektiriyor.

Ayrıca mücadelenin gelişimine paralel olarak, ekonomi alanında "öncelikli iller" ya da "öncelikle illerarası koordinasyon komisyonu" gibi Kürdistan'a has bölgesel kuruluşlar eliyle bazı planlar uygulanıyor. Sömürgeciliğin Kürdistan'daki ekonomik politikası hiçbir zaman "bölgenin kalkındırılması"na yönelik olmamıştır. Tersine, son yıllarda Kürdistan'a daha fazla ağırlık vererek, ülkemizin yeraltı ve yerüstü kaynaklarının sömürüsünü derinleştirerek ekonomik bunalımını aşmaya çalışmaktadır. GAP projesi etrafında bu kadar çığırtkanlık koparmaları ve bu projeye büyük umut bağlamaları da bunalımlarını aşma hesabının bir parçasıdır.

Sömürgeciler "çanların kimin için çaldığı"nı iyi bildikleri için, ne kurtarırsam kârdır misali yangından mal kaçırıyorlar. Öte yandan yatırım madalyonunun öbür yüzünü de tamamen askeri maksatlı yatırımlar teşkil etmektedir. Bunlar; gerilla saldırılarına karşı emniyetli karakolların, kışlaların inşası, yollar ağının genişletilmesi, seri ihbarcılık için ulaşım-iletişim sisteminin geliştirilmesi gibi projelerdir.

Daha da somutlaştırılacağı gibi, sömürgeci ekonominin yapısal bunalımı her zamankinden daha da derindir. Bu sadece TC'de görülen bir durum değildir. Örneğin Latin-Amerika ülkeleri ve IMF'nin planları için deney olarak kullanılan diğer kıtalardaki yeni-sömürge ekonomileri de kronikleşen bir bunalım sürecinde bulunuyorlar. Bu ülkelerin giderek büyük sosyal patlamalara, keskin sınıf mücadelelerine ve sistemden kopuşa gebe olduklarını gören emperyalizm, yeni reçetelerle müdahale yolunu tutuyor. Reagan döneminde hazırlanan fakat uygulama şansı olmayan "Baker Planı", bugün "Brady Planı" olarak uygulanmak isteniyor. Meksika operasyonuyla geçen aylarda uygulamaya konulan bu plan, bunalımın dış borç fazlalığı ve ödemedeki zorluktan kaynaklandığını teşhis ediyor ve çözüm olarak Dünya Bakası'nın grantörlüğünde kısmi borç iptalini öngörüyor.

Oysa gerek Türk sömürgeciliğine ve gerekse diğer yeni sömürge ve bağımlı ülkelere sunulan yeni reçeteler, plan ve müdahaleler ölünün dişlerini tamir etmeye kalkışmaktan başka bir şey değildir. Tek çözüm, her alanda ulusal kurtuluş, demokrasi ve sosyalizm mücadelelerinin zaferindedir.

Ali Sapan
20 Kasım 1989

Bir Kürt askeri...

Baştarafı 2. sayfada

kenceye ve vahşete karşı direndi. Bu uğurda her halkın tarihinde döktüğü kanın onlarca kat fazlasını döktü. Ama bir türlü bağımsız ve özgür yaşamı yakalayamadı. Peki neden? İşte, geri önderliklerden ötürü ihanet galebe çaldı ve üstün geldi de ondan. Yalnız halkımızın direnişi boşa gitmedi. O da tarihseldir ve soyludur. Ama ihanet lanetlidir. Bir kene gibi halkımıza yapışarak hala kanımızı emmeye çalışıyor. Yalnız artık nafile. Çünkü halkımızın ihanet ve teslimiyete karşı duyduğu soylu kin ve geliştirdiği direniş geleneği PKK'de ete-kemiğe bürünmüştür. Bugüne kadar senin pratiğinde de kanıtlandığı gibi binlerce sefer direniş, ihaneti zindanda, dağda, köyde, şehirde; kısaca Kürdistan'ın her karış toprağında yenerek zafer kazandı. Bugün tek-tük kalmışlarsa, onlar dağılan ihanetin geri kalan tortularıdır. Bunlar da bırakalım karşı-devrimci faaliyeti yürüterek TC'yi yaşatmaları, bizzat düşman tarafından korunmaya muhtaç durumdadırlar. Zaten TC'nin çapul sürüleri de hergün gerillanın isabetli vuruşları karşısında hallaç pamuğu gibi dağılmaktadırlar.

12 Eylül faşizmi Kürdistan'ı yeniden işgale yönelince, Adıyaman'ı pilot bölge olarak ele aldı. Hedefleri arasında her köyde ve mahallede en az bir aileyi ajanlaştırmak da vardı. Bu ailelerin çoğunluğu da geçmişte devrimcilerle ilişkisi olanlardan seçildi. Baskı, sindirme ve parayla satın alma yöntemlerini içiçe uygulayarak, bu taktiğinde hayli başarılı oldu. Bu tür ailelerin önüne, yöreye ilk uğrayacak devrimcilere yaklaşarak, "yurtsever" gösterme hedefini koydu. Bu aileler böylece belli bir dönem iyi davranarak devrimcilerin güvenini kazanacaklar; buna dayanarak sızma, komplo ve suikastler geliştirip imhayı gerçekleştireceklerdi. Nitekim düşman başlangıçta bu taktiğinde kısmi oranda başarılı oldu. Bu yolla devrimciler katledildi. Günümüzde Parti Kürdistan genelinde olduğu gibi, Adıyaman'da da bu oyunu boşa çıkarmıştır. Bu güzel coğrafya parçamızda da ulusal kurtuluş savaşımız tarihsel gelişmeler kaydetti. İhanet odaklarının merkezleri ARGK gerillalarının sert darbeleriyle dağıtılmış durumdadır. Böylece ihanet etkisiz kılınmıştır. Yoldaşlarımızın şehit düştüğü eşsiz güzellikteki bu vatan parçamızın dağlarında hükümranlık artık ARGK kuvvetlerinin elindedir. Ve gerillanın özgür yaşamı burada da vücut bulmuştur.

Mehmet Hanifi KAYA (Kadir) yoldaşın Türk sömürgeciliğine ve ihanete karşı soylu direnişi, mücadelemize ışık tutuyor.

Adıyaman'dan bir yoldaşı

Gerilla, 27 Kasım'ı...

Baştarafı 3. sayfada

MARAŞ

16 Ekim'de Pazarcık'ın Engizek mevkiinde gerillalar yola mayın döşedi. Mayına asker ve özel tim elemanı dolu 2 cemse çarptı. Mayının infilak etmesi sonucu cemseler parçlandı ve içindeki askerlerin tümü öldü.

Narlı'da 17 Ekim günü ARGK gerillaları, yük trenine sabotaj düzenlediler. Askeri malzeme yüklü olan tren ağır hasar gördü. Böylece düşman önemli maddi kayba uğradı.

Ayrıca aynı günlerde Narlı merkezinde yaygın olarak Parti, Cephe ve Ordu pullamaları yapıldı.

ELAZIĞ

Karakoçan eski belediye başkanı Sabri Eyüboğlu'nun kardeşi ajan Cemil Çerçi, 15 Kasım'da ölümle cezalandırıldı. Bu unsur uzun dönemden beri ajanlık yapıyordu. Bu faaliyetleriyle onlarca yurtseverin tutuklanıp işkence görmesine neden oldu. Ayrıca düşmanla kurduğu işbirliğine dayanarak yurtseverler üzerinde baskı kuruyordu. Hatta çalışmaları bunlarla da sınırlı değildi. O, bizzat Karakoçan ve çevresinde teritoryal sistemin örgütlenmesinde etkin rol oynuyordu. Bütün bunlara bakıldığında eylemin isabetliliği iyi anlaşılmış olur. Bu eylem, düşmanın örgütleyip mücadelemize karşı savaştırmaya çalıştığı teritoryal sisteme bu alanda ciddi bir darbe oldu.

KARS

Sömürgeciler, 15 Kasım günü Kars merkez ve çevresinde operasyon gerçekleştirdiler. Operasyona binlerce özel tim elemanı polis ve asker katıldı. Operasyonda halkımıza işkence ve hakaretler yapıldı. Bu baskılarla kitleleri sindirip boyun eğdirilmeye ve ulusal bağımsızlığa sahip çıkışın önüne geçilmeye çalışıldı. Operasyonda 19 yurtsever, "PKK'ye yataklık yapmak, yiyecek temin etmek, kuryelik yapmak" gerekçesiyle tutuklandı.

ADANA

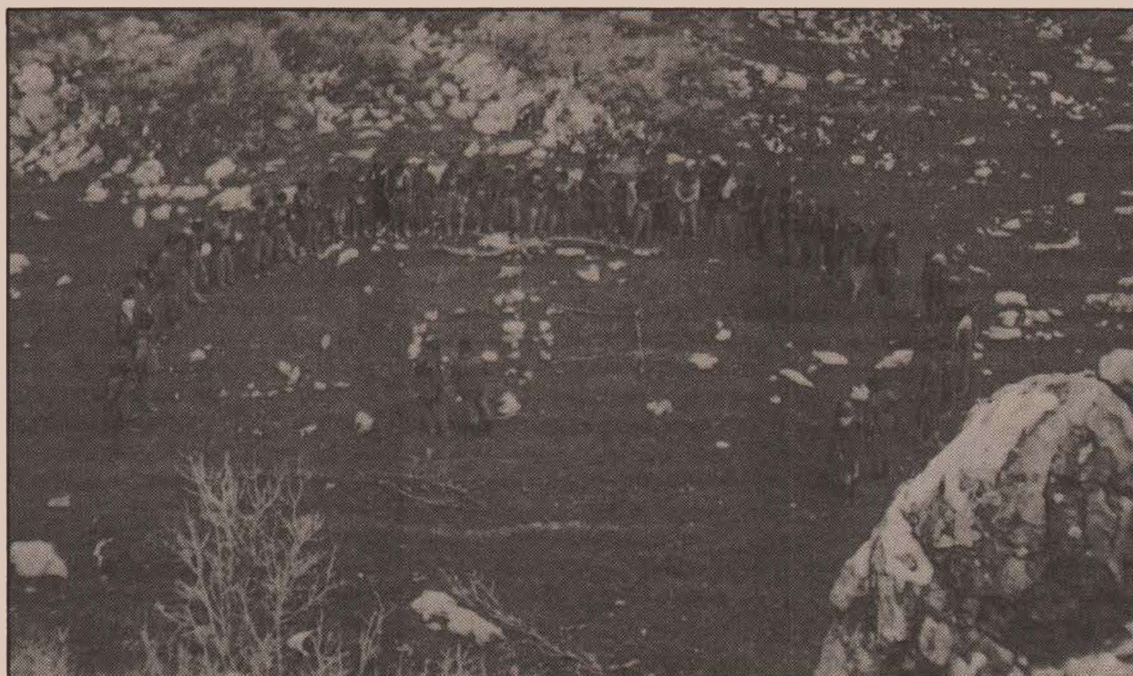
Kasım ayının ortalarında vurucu polis timleri, Adana ve Hatay'da büyük bir operasyon gerçekleştirdiler. Bazı ihbarları değerlendiren sömürgeciler, önceden belirledikleri Kürdistanlılara ait evlere gece saatlerinde baskınlar düzenlediler. Evlerde bulunan Kürdistanlıları tehdit ettiler ve yoğun işkenceler uyguladılar. Baskınlar sonucu 16 devrimci, demokrat ve yurtsever tutuklandı.

GERÎLLAYAN, 27. MIJDARÊ BI KULMÊN GIRAN Û DÎROKÎ PÎROZ KIRIN

Destpêk di rûpela dawî de

bikaribe li Kurdistanê bibe otoriteyek û doliwgeriyek, hunda kiriye. Di encama tengezariya xwe de, ku ji hemû aliyan ve rewşê wî wilo ye, serî dide kirinên nemirovî.

Weşanên burjuwazî ji, ku ji aliyê psikolojikî ve birêvebirên şerê taybetî ne, ji bo şikandina hêviyên gelê me û ji berxwedanê dûrxistina gelê me, berdewam dikin, ku rûpelên xwe ji bo propagandeyên bi vê nolê vekin. Ji bo ji nûh ve vejandina cehşên bi navên parêzkarên gundan, ku sistema wan miriye, serî dan dopingekî moralê. Bi serpivisên weke, "Parêzkarên xwe çekdar kirine, sunda şerî kirin" û "Heya dawiya dilopa xwîna me, emê şer bikin" pesna cerdevaniyê dan. Herweha ji bo nêzikahiya awira demokratikî ya Tirkiyê ya ber bi têkoşîna me ve bişikînin, iddiayên mîna, "PKK hevkarî bi Ermeniyan re dike" û "PKK ji aliyê Ermeniyan avabûye" dîsa bi firehî hatin şixulandin. Lê ji binî pêwist nîne, ku em bibêjin, ev iddia bê bingehin û Partiya me ji pêşîra gelê me afiriye.

dawiyê û yekîtiyên şerê taybetî yên dewleta Tirk lêdanên mezin girtin; bi dehan mirin an ji birîndar ketin. Hêzên ARGK bê hundabûn xwe vegeriyan baregehên xwe.

● Dîsa, roja 16 Mijdarê li nêzîkê gundê Taşkonak, hêzên dijmin dafekê li pêşiya pêşmergeyan vegirtin. Yekitiyeke gerîllayên ARGK kete dafê (kemînê). Hêzên dijmin bi dijwarî reşandin ser pêşmergeyên ku hatibûn zivirandin. Gerîllayên ARGK ji bi reşandineke dijwar bersiva dijmin dan. Pêşmergeyên ARGK, ji bo şikandina çembera ji hezaran serbazan, lêdanên sert û giran li dijmin xistin. Di domana şikandina çemberê de, lêdanên giran li dijmin dan. Lê weke herdemê dijmin dîsa hejmara kuştiyên ji xwe veşartî hişt û daxweyanî kir, ku tenê du serbaz mirine.

● Li nêzîkî gundê Gormeç navçeya Şirnexê, roja 23'ê Mijdarê dora nivrojê, şerekî gelekî mezin derket. Gerîllayên ARGK bi dijwarî reşandin ser hêzên dijmin ên bi hezaran, ku li derdorê operasyon birêvedibiran. Şer gelek saetan doma. Bi dehan mirî û birîndar, ji hêzên şerê taybetî çêbûn. Lê dijmin tenê mirina du cendirman daxweyanî kir. Şeş gerîllayên ARGK, ku di domana şer de karînên xwe yên şerî bi xurtî şanîkirin, bi biryarî û ramanî têkoşîn, di dawiyê de bi qehremanî şehîd ketin.

● Dagirker, di navendên navçeyên Cizîra Botan û Şirnexê de, operasyonên gelekî dorfireh pêkanin. Di encama van operasyonan de, bi hiceta ku piştgiriya ARGK dikin, 11 welatperwer hatin girtin.

● Roja 30'ê Mijdarê, gerîllayên ARGK bi roketan êriş birin ser avahiyên polisan ên di navenda bajarê Şirnexê de. Avahiyên polisan ji ber vê êrîşê xusarên mezin girtin. Piştî vê livbaziyê, her ev yekîtiya gerîlla, civînek bi karkerên ocaxên komirî yên Şirnexê re çêkir. Di civîna ji bo karkeran de, li ser koçbera têkoşîna me, rewşa dijmin û delametên welatparêziyê hat rawestandin. Herweha ocaxên komirî nimûne hatin şanîkirin, ji bo, çawa dagiker dewlemendiyên me talan dikin. Di dawiya civînê de, sê navîngên saziya komiran hatin şewitandin.

daxweyan kirin, ku tenê "astsubay"ekî cendirman miriye. D vî şerî de du pêşmergeyên ARGK bi qehremanî şer kirin û şehîd ketin.

● Li nêzîkî gundê Taşdelen navçeya Qilaban, roja 2'ê Kanûnê gerîlla, tiştên peqînê raxistin ser rê. Ji du cehşên bi navên parêzkarên gundan, ku ji ser wan derbas bûn, yek mir û yek ji xedar birîndar ket.

MÊRDÎN

● Roja 22'ê Mijdarê komek ji gerîllayên ARGK, li nêzîkî gundê Herbul navçeya Girgê Amo, êrîşek bire ser şantiya Miduriyeta "Saziya Linyîtê ya Başûra-Rojhilatê Anatoliya." Pênc navîngên (hacetên) kar

şewitand. Saziyên bi vê nolê yên li Kurdistanê, weke tê zanîn, dewlemendiyên me yên ser- û binerdî talan dikin. Pêşemîn çînên serdest ên Tirkan, bi van saziyên xwe, dewlemendiyên welatê me kiribûn kehniyên dewlemendiyên xwe. Di rojên me de jî, bi van kehniyên dewlemdiyê yên li welatê me, bi giranî şerê xwe yê dagirkeriyê finanse dikin. Ev livbazî, ji aliyekê danî pêşiya xwe ku kehniyên finanse kirina şerê taybetî zuwa bike, ji aliyê din jî xwest talankirina dewlemendiyên me rawestîne. Bi vê naveroka xwe livbazî, bû lêdaneke pêwîst, ku di qada aborî de li dijmin ketî.

● Dîsa, her di vê rojê de, pêşmergeyên ARGK, "mamhosta"yê gundê Başbux navçeya Dêrîka Çiyayê Mazî yê bi navê Vedat Bilgin, bi xedarî birîndar kirin. "Mamhosta"yê dibistanê sixurî û ajantî ji bo dijmin dikira. Herweha bi çanda Tirkî ya jordest, delameta Tirkkirina gundiyan girtibû ser xwe û endamekî pêşketî yê ji bo vî karî bû. Ev livbazî, xebatên asîmîlasyonê yên dagirkeran li vî gundî rawestand.

● Piştî 20'ê Mijdarê dagirker, di navenda bajarê Mêrdînê de, operasyonekê pêkanîn, ku bi hezaran polîs, endamên komên taybetî û serbaz tevlî bûbûn. Êrîş birin ser bi sedan malan, ku berî hingê pîlana xwe danîbûn û wan malan tesbît kiribûn. Di dawiya operasyonan de bi hiceta, "piştgirî û arîkariya PKK dikin" 28 welatparêz hatin girtin.

● Roja 1'ê Kanûnê gerîllayên ARGK li gundê Bekwanê navçeya Hezexê êrîşek birin ser mala keyê gund Abdurrahman Nas. Ev kesê welatfiroş li gund ji bo dijmin xebatan birêvedibir û hevxebatkariyê dikir. Berî niha gelek caran bang li wî hat kirin, ku dev ji vî karê gemar berde. Lê bilî hemû bangan, karê xwe domand. Pêşmerge, gilîkar û sixurî tevlî xwe birin û wî pirsyar kirin. Di pirsyaran de, hemû gunehên xwe pejirand. Weke bersiva kirinên xwe, bi mirinê hate ceza kirin.

AMED

● Di nîvê meha Mijdarê de, li navçeya Licê û gundên Licê, dagirker hinde êrîş birin ser hinde malan. Di dawiya êrîşan de, bi hiceta "arîkariyên çekan, cebilxaneyan, derman, xwarin û cilan dane PKK" 14 welatparêz hatin girtin.

● Roja 30'ê Mijdarê pêşmerge, li gundên Hedik û Seyrakê navçeya Licê, avêtin ser malên du sixuran. Li gundê Hedik êrîş çû ser mala welatfiroşê Ahmet Dax, lê tu kes di xênî de nebû. Xaniyê bêbextî bi roketan hat hilweşandin. Paşê, her du pêşmerge gerîlla, êriş bir ser zivinga Seyrakê. Keyê gund Ahmet Akdemir ku tevlî du kurên xwe, hevxebatkarî dikiran, divibû bersivên xwe bigirin. Keyê gund ne li mal bû, lê herdu kurên wî hatin girtin. Pêşmerge wan birin derveyî zivingê û bi mirinê cezakirin.

● Her di vê rojê de, pêşmerge bi roketavêtan êrîş birin ser avahiyên polisan ên di navenda Licê de. Avahiyên polisan xusar û birînên mezin girtin. Li derbarê mirî û birîndaran çi agahî an nûçeyek negihan rojnameya me.

MEREŞ

● Roja 16'ê Cotmehê li devera Engizek navçeya Elbistanê, pêşmerge mayin raxistin ser rê. Du cemseyên tijî serbaz û endamên komên taybetî, ji ser mayînan derbas bûn. Di encama peqîna mayînekê de, herdu cemse kavil bûn. Hemû serbaz û kesên di wan de hatin kuştin.

● Roja 17'ê Cotmehê, li qopaniya Narli, pêşmerge sabotajek li dijî trêneke barkişandinê pêkanîn. Trêna ku bi hacetên leşkerî tijî bû, rastî zîrarên mezin bû. Bi vî awahî dijmin xusarên mezin ên daringî girt.

● Her di vê mehê de, li navenda Narli, bi şêweyeke gelekî berfireh, belavokên Partî, Enî û Artêşê bi dîwaran ve hatin xistin.

MAZRA

● Roja 15'ê Mijdarê li navçeya Depê, sixurê bi navê Cemil Çerçi, birayê serekê belediyê yê kevin Sabrî Eyûboxlu, bi mirinê hat cezakirin. Ev welatfiroş ji demeke dirêj bû sixurî dikir. Bi xebatên xwe bûbû sedem, ku bi dehan welatparêz bên girtin û bikevin bin lêdanan. Herweha li ser bingeha pêwendiyên xwe yên bi dijmin re, pîkoliyên xwe serdestê welatparêzan dikira. Xebatên wî bi van ji ne bi tixûb bûn. Ew, rast û rast ji bo rêkxistinkirina sistema teritorî (herêmî) li derdorên Depê û li Depê, risteki pêşemin dileyist. Gava mirov li van tevan binêre, mirov dibîne, ku livbaziyeke baş biserketiye. Ev livbazî bû derbeyeke baş, ku li sistema teritorî ketî, ku dijmin dixwest li vê derdorê rêkxistî bike û li dijî têkoşîna me bixe nava şer.

QERS

● Roja 15'ê Mijdarê dagirker, li navenda Qersê û gundên Qersê hinde operasyon pêkanîn. Bi hezaran endamên komên taybetî, polis û serbaz tevlî operasyonan bûn. Di operasyonan de dagirker, gelê me ji lêdan û sixêfan derbas kirin. Bi van pîkoliyên xwe xwestin mirovan bitirsînin û seriyên wan biçemînin. Xwestin, ku mirov xwedî li serxwebûna netewî dernekevin û pêşiya vî tiştî bigirin. Lê rastiya wan a gemar çêtir derkete ronahiyê. Di operasyonan de bi hiceta, "arîkariyên hevkariyê, xwarinê û reşanîkirinê ji bo PKK" 19 welatparêz hatin girtin.

EDENE

● Di nîvê meha Mijdarê de, endamên polisan ên taybetî, li bajarên Edene û Antakiya operasoneke gelekî mezin birêvebirin. Dagirker li dûv hinde giliyan çûn û bi şev avêtin ser malên Kurdan, ku berî hingê wan malan tesbît kiribûn. Hemû Kurdên di malan de tehdît kirin û wan ji lêdanê derbas kirin. Di operasyonê de 16 şoreşger, demokrat û welatparêz hatin girtin.

LI KURDISTANÊ LIVBAZÎ BERFIREHTIR BÛN Û DOMAN

Herçiqasî hoyên zivistanê yên giran ji hene û dewleta Tirk ji şerî rind bê perwa kiriye, gerîllayên ARGK şerekî jêhatî û serketî birêvebirin. Bûn afirandkarên şerekî, ku baş li sersaliya damezirandina Partiya me ya yanzdehan lêtê. Wan zorî û zehmetiyên ji ber zivistanê ji li paş xwe hiştin û ser bi serî, ber bi berî, têkoşîna xwe li dijî yekeniyên şerê taybetî birêvebirin. Di hinde pozberiyan de, li dijî hêzên dijmin ên ji hezaran kesan, şerê xwe bilind kirin. Ji aliyên daringî, giyanî û leşkerî hundabûnên mezin gihandin dijmin. Bi vî awahî şerê rizgariyê xwe li Kurdistanê berfirehtir kir. Weke ku nivîskarekî burjuwazî ji digot, "bi destpêka biharê bi yekîtiyên gerîlla yên mezintir li Cudî...", gerîllayên ARGK wê êrîşî dijmin bikin û rastî jî hêzên ARGK, hoyên vî tiştî heya bê gotin amade kirine.

Gava em li pêşveçûnên di qada leşkerî de yên van 15 rojên dawiyê binêrin, ku têkoşîna me ya rizgariyê xwe gihandiye wan, ev rastî tev bi hesanîtir wê bên ditin. Nûçe û agahiyên gihane rojnameya me, ku rastî gelekî bi tixûb jî gihane rojnameya me, bes û zêde ne, ji bo îspatkirina rastiya berçavî.

SÊRT

● Roja 15'ê Mijdarê li nêzîkî gundê Taşkonak navçeya Dihê, di navbera gerîllayên ARGK û hêzên dijmin de şerek çêbû. Şer, dora nivrojê destpêkir û heya êvarî doma. Bi hezaran serbazên dijmin tevlî şerî bûn. Li hemberê karînên manevrayî yên bilind û jêhatîbûna di şerî de yê gerîllayên ARGK, dijmin bi berdewamî rastî hundabûnan bû. Da dijmin xwe ji vî rewşî xilas bike û însiyatîfê bi destê xwe ve bîne, hinde hêzên leşkerî bi desteka helîkopteran ji bajarê Sêrtê anî cihê şer. Lê ev keftûleftên dijmin jî, nekarîn encamê biguhurînin. Şer bi serfiraziya pêşmergeyan giha

ÇOLAMERG

● Roja 23'ê Mijdarê li derdorên deverê Girê Dapiran navçeya Çelê, şerekî mezin di navbera hêzên dagirkeran û pêşmergeyan de derket. Şer gelekî dirêj doma. Dijmin rastî hundabûnên mezin bû. Lê dagirker

PKK BÛ YANZDEH SALÎ

Welatperwerno, şoreşger û demokratno, awira gelemperiya pêşverû!

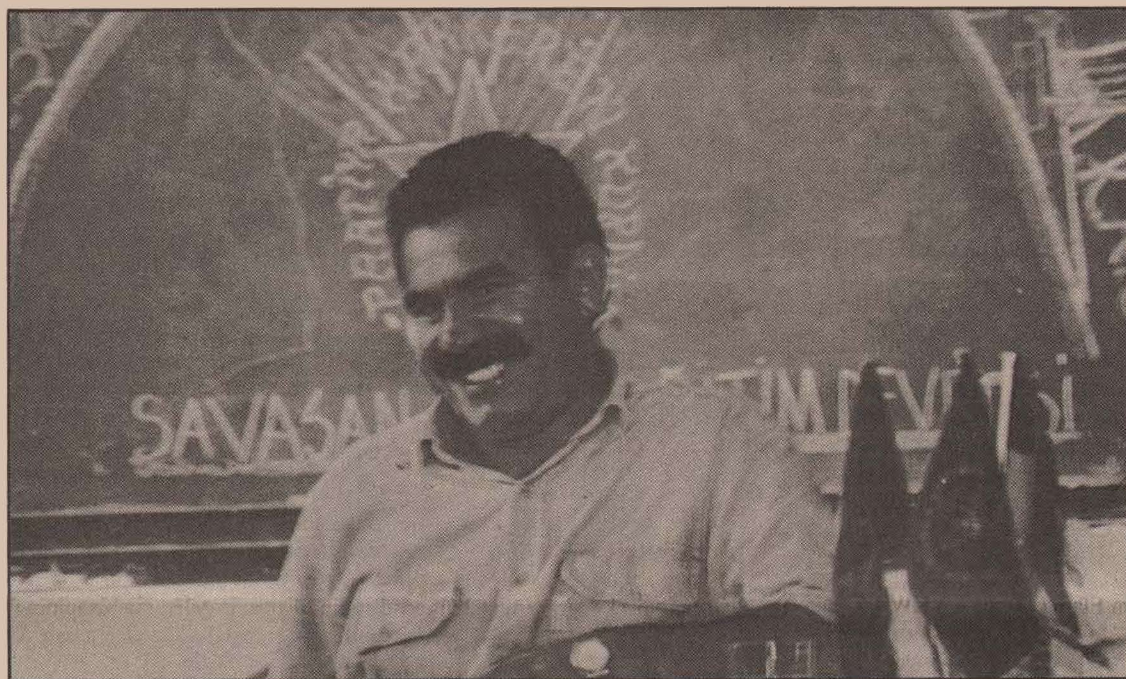
Em, şahî û dilxweşiya pîrozkirina sersaliya damezirandina yanzdehan a Partiya xwe, Partiya Karkerên Kurdistan-PKK dijîn, ku pêşengê gelê Kurdistanê yê serdemî ye; berê dîroka me ya berjêr ve diçû ber bi ronahiyên hatine ve zivirandiye û bûye hîma rizgarkirina me; parêzkarê Marksizm û Lenînîzmê yê hogir e û dostê gelên Tirkiyê, Rojhilata Navîn û cîhanê yê jî dil e. Partiya me PKK, ku roja 27'ê Mijdarê 1978'an hatiye damezirandin, piştî dîroka têkoşîna bi rûmet a yanzdeh salan, dikeve 12 saliya têkoşînê.

PKK, ji hîmbêza welatekî mîna Kurdistan pijiqiye, ku li vir pirs û kêşên dîrokê yên nehatine verisandin bûna barên li ser hevûdu û di bin hoyên girêkên hişk de bûye perçe perçe; PKK, ji hîmbêza neteweki mîna gelê Kurd afiriye, ku hatibû ber keviya ji dîrokê bê maliştin. PKK, ji pêsîra welat û neteweyekî bi vî rengî, nola hîmekî ku tu kesî mafê jiyanê jê re nasnedikir hilhatiye û bi xwegihandina yanzdeh saliya damezirandina xwe, serfiraziyeke verast bi destê xwe ve aniye. Di dîrokê de her hêzekî şoreşger, li pêşberê êrişên ji eniyên curbecur, ji aliyekê şerê jiyanê bilind kiriye, ji aliyê din ji ketiye nava xebatên kûr, ji bo xwe bigihîne erk û armancên xwe. Lê ev ji rastiyeke jiyanê ye, ku misyona dîrokî ya van hêzan, hoyên rewşa ku ew li ser avabûne û rewşa armancên ku ew berên xwe dane wan, bûne hoy û posîdeyên bingehîn ji bo taybetiyên êrişên ku tên ser wan. Gava em vê rastiyê bînin ber çavên xwe û rastiyê li ber ronahiya van ji ber çavan derbas bikin, bi hesanî em dikarin bibêjin, PKK rastî êrişên wusa bûye, ku di dîrokê de kêm hêz ketine ber êrişên bi vî rengî. Ji ber ku PKK, di welatekî mîna Kurdistanê de derketiye, ku ev welat, wê hîma statukoya hêzên cîhanê serûbin bike û xwediyê pêwîstiyeke hevqasî tenik û zirav e; ji ber ku PKK, di rojên me de alhildêrê pêşemîn ê birdoza Marksizm û Lenînîzmê ye û biryardariya PKK di xeta xwe ya rast û şoreşgerî de bê tixûb e, ev tev dibin sedem, da PKK bibe hedefê yekemîn ji bo hemû hêzên dij-şoreşê û hevxebatkarên wan ên vê rojê. Ji ber van sedeman ji PKK, ji roja damezirîye heya niha, xwe di nava şerên giran de dîtiye; bi xeta xwe ya rast û şoreşger û bi hîma xwe ku ji doza xwe ya mafdar standiye, singê xwe li pêşiya hemû êrîşan vekiriye û di nava şerê germ de, xwe kiriye mîna polayekî avdayî û bûye hîmekî ku tu caran binkeftî nebe.

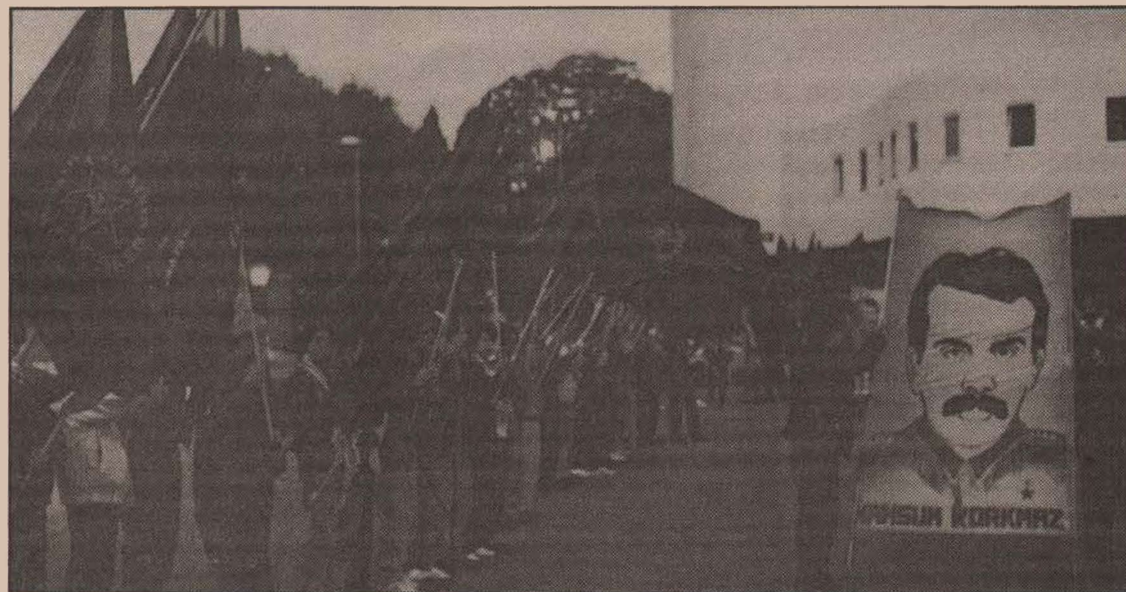
Di bin êrîş û komployên ku ji her çar aliyan ve dihatin, her saleke PKK di nava şerê hebûn û tenebûnê de derbas bûye. Lê vê rojê, bi rengekî wusa di şerê hebûnê de biserketiye, êdî çi hêzek bi çi awahî nekaribe vê rastiyê binixîmîne. Lewma ji PKK, zivirîye kehniya tirsekî geleki mezintirîn ji bo dijminên gelê Kurdistanê û dijminên teviya mirovatiyê. Ji ber van ji, êdî benda seremîn ji bo Partiya me, ne prisa wê çawa hebûna xwe biparêzê ye, pirsa wê çawa bikaribe biserkevê ye. Xebat tev, li ser riya serketinê tên lezandin û bazdandin. Gava niha PKK dikeve donzdeh saliya têkoşînê, bi şêweyekî dirust ketiye ser riya bidestveanîna serfiraziyeke mezintirîn a dîrokê û li ser vê riyê, bûye hîmekî ku bi gavên ji xwe bawer pêşve diçe.

Pêşveçûn û bûyerên di yanzdeh saliya têkoşînê de, ristekî bingehîn leyistin, da Partiya me xwe bigihîne vê xalê. Yanzdeh saliya têkoşîna me bûye ew sal, ku êdî keda xebatên heya vê rojê destpêkiriye berhemên xwe yên karvanî bide û pêşveçûnên sixletî serê xwe bidin şanî kirin.

Di vê salê de, ew komployên li ser riya perçekirina Partiya me ji hundurî ve, serjêr çûn; ew xebatên dij-şoreşgerî yên dawiyê yên bi destê împeryalîzmê û dagirkeriyê li dijî Pêşengê Partiya me, di avê de çûn. Bi perçiqandina vê komployê jî, ku hêzên împeryalîst û dagirkerî heviyên xwe yên mezin bi wê girêdabûn, di nava rêzên Partiya me de zelalbûneke mezin xwe da şanî kirin; Partiya me, ku pişta rêkxistiniya xwe ya hundurî da kadroyên jîr û saxlem, wê avahiya bolşevîkî ku wê here serfiraziyê, di xwe de bêhtir bingeh kir. Ev zelalbûn û polabûn, weke ku delîlên rastiya xeta Kongreya Sêwemîn bin, herweha ji pêşveçûnên mezin afirandin.

Partiya me, ku rêzên xwe zelal kir û kadroyên xwe bi perwendebûneke xurt têkûz kir, rista pêşengiya xwe di têkoşîna serxwebûna û azadiya Kurdistan de, di yanzdeh saliya şerê xwe de, bi şêweyeke xurttir leyist. Li hemberê rizîbûna kevneperestiya netewî û reformistiya burjuwaziya piçûk, xeta proletarya di karvaniyê de rastiya xwe bêhtir ronahî kir û bi vî rengî hilpişkiya; Partiya me, mîna hîma pêşengî ya xeta rast û şoreşgerî, ne tenê li bakurê-rojavayê Kurdistanê, li birên Kurdistanê yên din ji, bûye hêviya hilbijartî ji bo gelê Kurdistanê. Bi vî awahî, di dîroka Kurdistanê de cara yekemîn, pêşiya riya tarîkirina berbangên gelê Kurdistanê bi destê pêşengiyên nerast hate girtin û êdî ji bo gelê me, riya rizgariya rast bi tevayî vebûye.

Sala yanzdehan a şerê me, bû ew sal, ku di bin pêşengiya rast a Partiya me de, têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan, gavên xwe pêşve avêtiye û ev gav, xwe gihandine wê koçberê, ku disa nekaribin bên vegerandin. Gelê me yê ku di bin pêşengiya PKK de û di nava rêzên ARGK de rabûye şer û têkoşînê, li ser riya artêşbûna leşkerî, di vê salê de, gavên xwe yên mezin avêtiye pêş.

Şerê me yê rizgariya netewî, ku di serî de li Botanê, xwe belavî çar aliyên bakurê-rojavayê Kurdistanê kiriye, kariye lêdan û kotekên weha li dagirkeriya Tirkan bixe, ku di dîroka xwe de tu caran nenasiye. Gava niha, têkoşîna me ya rizgariya netewî destpêkiriye li Kurdistanê mohra xwe li hemû aliyên jiyanê bixe, dagirkeriya Tirkan jî li hemberê vî şerî kişkişiye nava asteng û tengezariyên mezintirîn; êdî gihaye rewşekî, ku nekaribe wan lêdanên di qadên leşkerî, polîtîkî, aborî û çandî de digire, veşêre. Di yanzdeh saliya şerê me de, ji aliyekê şerê taybetî yê dagirkeriya Tirkan bi tevayî binkeftî bûye, ji aliyê din ji hêzên ARGK, ku bi hejmarî xwe gihandine yekîtiyên mezintir, bi arîkariya mezin a gelê me ji, şerî bi berdewamî berfirehtir kirine û li ser riya li Kurdistanê bibin otorîteya bi serê xwe, gavên gelekî mezin pêşve avêtine.

Li kêleka van pêşketinên di têkoşîna me ya çekdarî de, li ser riya artêşbûna polîtîkî ya gelê me de ji, di yanzdeh saliya şerê me de, pêşveçûnên mezin xwe dane şanî kirin; gelê Kurdistanê, ku di nava rêzên ERNK de roj bi roj bêhtir xwe dicivîne û dijdîne, bi dirûşmeya afirandina demokrasiya gelî, destpêkiriye ku xurttir tevlî şerî bibe. Rabûn û hilpişkînên girseyî, ku di vê salê de li hinde navendên bajaran û li hinde derdorên gundîtî hatin dîtin, danîn pêşiya çavan, ku gelê me li ser riya polîtîkbûnê hinde gavên pêwîst kiriye karê xwe; ev jî, ji bo girsbûna têkoşîna me bûn delîlên mezintir û tirs berdane dilê dijmin.

Têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan, bi bidesteveanîna pêşketinên di sala damezirandina Partiya me ya yanzdehan de, ne tenê li ser gelê Kurdistanê posîdeyên mezin dagerandiye, herweha destpêkiriye, ku di qada navnetewan de jî cihê xwe bi mafdarî bigire. Ew dîwarên izolasyonê, ku li dora gelê me hatibûn avakirin, bêhtir di vê salê de hatin hilweşandin; şerê dadî yê gelê Kurdistanê destpêkiriye, ku di qadên navnetewan de ji baldarî û sempatiyê bikişîne ser xwe. Bê guman, tiştê ku di vir de ristê bingehîn leyistiye eve; bilî her babet êrîş û komployan nekarîne vê têkoşînê birawestînin û ev têkoşîn bi tevayî xwe gihandiye girsên Kurdistanî. Bi hilweşandina çîrokên "terorizmê", bi ronahikirina leyistokên qirêj ên împeryalîst û dagirkeran, herweha roj bi roj bêhtir dîtina rastiya ku têkoşîna me perçeyeke doza mirovatiyê ye, ew çembera ku dixwazin li dora gelê me û têkoşîna me birisin, tê şikandin û ev jî, di navbera gelê me û mirovatiya cîhanê de pira biratî û dostaniyê avadike. Ev girêdan û pêwendiyên, ku di serî de bi gelên Rojhilata Navîn re, bi mirovatiya cîhanê re tên danîn, şerê gihana gelê Kurdistanê ber bi serdemê ve, xurttir dikin.

Girêdayî bi vê rastiyê re, yanzdeh saliya şerê me bû ew sal, ku girêdanên dostanî yên di navbera gelê me û gelê Tirkiyê de, destpêkirine li ser bingehên rast pêşve herin. Pêşveçûnên ku bûne hevîrên têkoşîna me, wê çepera şovenîzma civakî herifandine, ku tevgera şoreşger û demokratîkî ya Tirkiyê û gelê Tirkiyê di bin posîdeyên wê de digirt; riya hevkarî û piştgiriya têkoşer a gelên me heya dawiyê vekirine.

Ev hemû peşveçûnên ku têkoşîna me ya rizgariya netewî di bin rêberiya PKK de derêxistiye holê, roj bi roj tirs û bizdana dagirker û împeryalîstan zêdetir dikin; li ser riya fetisandina vê serhildana gelê Kurdistanê ya ji bo serfiraziya encamê, ev pêşveçûn dibin sedemek, da dagirker û împeryalîst xwe bidin her cure êrîş û komployan. Li hemberê pêşveçûnên, ku bi destê Partiya me di yanzdeh saliya damezirandinê de hatine afirandin, împeryalîzm, dagirkerî û hevxebatkarên wan êdî destpêkirine, bê ku biniximînin, êrîşên xwe yên hevpare zêdetir bikin. Gava ji hêlekê, azîneyên leşkerî heya dawiyê û bê berçav anîna hoyekê li dijî têkoşîna me ya rizgariya netewî tên pêkanîn, ji aliyê din jî, her diçe bêhtir komploya "otonomiya çandî" bi xebatên mezintir tê pêşvebirin; ji bo vekirina riya li pêşiya vê pîlanê jî, ji aliyekê konferansek li dûv konferansekê tên duristkirin, ji aliyan din jî, mehkemeyên mîna li Amedê tên vekirin û hêzên împeryalîst bi êrîşên roj bi roj bêhtir tên dijwar kirin, li dijî têkoşîna me derdikevin.

Lê belê, ev êrîşbaziya împeryalîstan, dagirkeran û hevxebatkarên wan ên ji her tixmî, li pêşberê pêşveçûna têkoşîna me ya rizgariya netewî, dibe delîlê tengezarî, bêçaretî û mirina wan. Çiqasî ev hêz êrîşên xwe zêdetir dikin, hevqasî ji bêhtir noqî heriya gemar dibin û her diçe bêhtir, dikişkişin nava astengî û bêveristiniyê.

Partiya me PKK, ku gihaye sersaliya damezirandina xwe ya yanzdehan û gavên xwe avêtiye sala donzdehan a têkoşînê, bi serfirazî ji hemû têkoşînên zehmet ên di her qadê de hilpişkiye û niha di nava jiyaneke şahiya mezin de ye, ji ber ku vê rojê, têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan gihandiye xaleke wusa, ku tu caran nekaribe bê vegerandin. Partiya me PKK, ku ji roja çêbûye heya niha, her demê temenê mehan an salan jê re hatiye pîvandin, niha yanzdeh saliya serfiraziyê li şûn xwe hiştiye û bi vê bextiyariya mezin, ji her demê xurttir dikeve donzdeh saliya têkoşînê. Pêşketinên ku di yanzdeh saliya têkoşînê de pêkaniye, ji bo Partiya me dibin ew delîlên mezin, ku Partiya me di donzdeh saliya têkoşînê de wê bi serfiraziyên mezintir ve bimeşe. Têkoşîna me, xwe gihandiye wê bingehê, ku di sala donzdehan de pêşveçûnên serbilindtir derêxîne jiyanê; sala donzdehan, ji niha ve wê mizginiyê dide me, ku wê bibe ew sal, ku têkoşîna serxwebûn û azadiyê li Kurdistanê bi pêşengiya PKK, wê xwe bi serfiraziyê bixemilîne.

Weltperwerno, şoreşger û demokratno, mirovatiya pêşverû!

Bi şahiya ku misyoneke dîrokê ya bi rûmettir hildaye ser şax û milên xwe, pêşengê gelê Kurdistanê û dostê mirovatiya cîhanê ya pêşverû Partiya me PKK, di sala têkoşînê ya donzdehan de ji, danezane dike, ku wê bibe parêzkarê rastiyê, şoreşvaniyê û serdemiyê û bi daxwaza li ser vê riyê serfiraziyê bi destan ve anînê tijî ye.

Em bang li we tevan dikin, ku hun di sala têkoşînê ya donzdehan de bêhtir piştgiriya PKK bikin, ji ber ku PKK endamekî doza mirovatiya bi rûmet e! Em bang li we tevan dikin, ku hun piştgiriya xwe ya têkoşer bi PKK re xurttir bikin!

- Bijî Partiya Karkerên Kurdistan!
- Bijî sala yanzdehan ya serfiraziya Partiya me PKK!
- Bijî Serok APO!
- Bimirin dagirkerî, împeryalîzm û paşverûtiya ji her rengî!

Berpirsiyariya PKK li Ewrupa
Mijdar 1989

Şadîmaniyên pîrozkirina sersaliya damezirandina PKK a yanzdehan

Destpêk di rûpela dawî de

rêveketin, ku eniyên dost û dijmin tev, tu caran bawer nedikiran. Li hemberê karvaniya têkoşîna bi berdewamî, ku Partiya me ji roja hebûna xwe heya niha di salên bihurîn de pêşvebiriye û li hemberê hilpişkîna vê têkoşînê di pirsgireka Kurdistanê de, ku baweriya tu kesan pê nebû, hemû derdorên dost û dijmin, neçare man, ku nêzîkbûn û dîtinên xwe yên polîtîkî ji nuh ve ji ber çavan derbas bikin. Bi taybetî di vê salê de, ku roja berxwedana netewî tê pîrozkirin, hemû nêrînên dostanî û dijminî yên li ser PKK, ku ji bo pirsa rizgariya Kurdistanê berpirsiyarê mafdar e, heya devereke pêwîst xwe gihandine zelaliyekê. Di vê salê de, têkoşîna me ya rizgariya netewî ji hemû aliyan ve pêşveçûnên pêwîst derêxiste ronahiyê û tevdaneke gelekî mezin vejiya.

Di vê salê de, ku em roja berxwedana netewî pîroz dikin, gelê me bêhtir xwe digihîne nava rêzên têkoşînê û li dora pêşrevanê xwe PKK, li ser bingehên jidanditir xwe dicivîne. Gelê me bêhtir xwedî li pêşengê xwe derdikeve û bi têkoşîna xwe ya rizgariya netewî ya bi serpiriştiya Partiya xwe, bêxtiyar û evîndar dibe. Li hemberê êrîşên tên ser Partiya me, gelê me yê welatparêz, li Kurdistanê û li derveyî welat xwe dilivîne û bîlî hemû çeperan, keleman, stiriyan, tehdîtan, komployan, provokasiyonan û xebatên pêşî girtinê, bi dilêriyeke mezin pêşengê xwe tenê nahêle. Bi vî awahî ji, li pêşiya awira gelemperiya cihanê gelê me danezane dike, ku PKK gelê Kurdistanê bi xwe ye. Gelê me di şadîmaniyên pîroziyê yên vê salê de ji şanî kir û hin ji wê şanî bike, ku li ser bingehên xurt wê xwedî li pêşengê xwe derkeve û derdikeve û di bîn hemû hoyan de wê li dijî êrîşên împeryalîst bisekine.

Niha şadîmaniyên pîrozkirina sersaliyeka nuh a damezirandina Partiya me, didomin. Pîroziyên, ku li welatên Ewrupa û li hinde welatên din pêkhatine û pêktên, bi girseyî derbas bûn û derbas dibin. Welatparêzên Kurdistanê bi şahî tevlî şadîmaniyan bûn û dibin, û li ser vê bingehê ji her demê bêhtir xwedî li PKK derdikevin. Hîm, xurtî û piştgiriya xwe pêşkêşî Partiya me dikin. Di vê demê de, ku derdorên dijminî êrîşên xwe yên li dijî Partiya me heya bê gotin dijwar û bêhiştir dikin, pîrozkirina şadîmaniyan bi girseyî, xwediyê naverokeki taybetiye û pêwîst e. Nexasim me nimûneyên pêşemîn ji bo vê rastiyê, heya niha di şadîmaniyên li Parisê, Mekke, Hannover, Oslo, Wien (Viyana) û hinde bajarên din de dîtin.

Nûçeyên pîrozkirina şadîmaniya berxwedana netewî yên heya niha gihane rojnameya me, ev in:

Paris-Firense: Roja 11. Mijdarê 1989'an, li kêleka bi hezaran welatparêzên Kurdistanê, dostên ji Tirkiyê û dostên biyanî yên ji gelên din, bi armanca pîrozkirina sersaliya damezirandina PKK, hatin cem hevûdu. Girsên kom bi kom dihatin, eywana şadîmaniyê heya ber devê derî dagirtin.

Bêhtirî 4.000 mirovên, ku bi atmosfera pîrozkirinê bi dilxweşî rawestiyabûn, li ser bangê, tev rabûn silava ji bo şehîdên şoreşê û kêliyekê kulmên xwe li baniyan guvaştin. Tevlî bangîna dirûşmeyên, "Bijî PKK!" û "Bijî Serok APO!" bernameya taybetî ya pîroziyê destpêkir. Di vê birê de, gava domanên dîrokî yên ji roja hebûna PKK heya niha dihatin xwendin, di navberê de ji hinde stranên li ser van domanên dîrokî dihatin pêşkêş kirin. Bi vê bira bernameyê, herweha dîroka PKK a kurt jî hat nasdan.

Bernameya bingehîn, bi xweşxaneyên şoreşgerî ji aliyê koma stranan destpêkir. Birê yekemîn paşê, bi stran û helbestên dengbêj û hozanan doma. Axiftina polîtîkî, tevlî dirûşme û çepik lêdana vexwendiyan giha dawiyê. Koma govendê ji bajarê Nancy, Koma jinan a bi navê Serhedan û Koma zarokan a bi navê Cudi, bi hunerên xwe yên govendî, mêhvanan dilxweş kirin. Şanoya hatî pêşkêş kirin jî, bala vexwendiyan kişande ser xwe.

Di destpêka birê duwemîn de, koma muzîkê ku ji aliyê Koma Serhedan û Koma Cudi hevpare hatibû amade kirin, bernameyeke jêhatî pêşkêş kir. Paşê dîsa Koma Serhedan, Koma Cudi û komek ji bajarê Nevers, govendên xwe dan temaşe kirin. Ber bi dawiya bernameyê ve, dîsa şano, govend û paşê jî stranên hozanan hatin şopandin û guhdar kirin. Di dawiya de Koma Berxwedan stranên xwe yên şoreşgerî û dilanî xwend. Pîrozî bi kilam û govenda "APO Hate Hilwanê!" dawî bû.

Cara yekemîn bû, ku li bajarê Parisê hevqasî mirov di şeyekê de beşdar bûbûn. Cem hev hatina hevqasî mirovan, bû lêdanek û di serê dijminên PKK de peqiya. Ev hîma girseyî ku PKK xwe paldidiyê, li hemberê her cure êrîşan wê bibe diwarek û hemû komplo û provokasiyonên împeryalîzmê yên xiniz wê bihilweşîne. Di serî de welatparêzên Kurdistanê, hemû dostên me, bi vê hejmara bilind dilxweş û şa bûn. Mirovên ji rêzê tev, digotin hejmara beşdaran, di navbera pênc û şeş hezaran de bû û bi vê, dilovaniya xwe dianîn zimên.

Hinde rêkxistinên ji Tirkiyê û dostên ji welatên din jî, mesajên xwe gihandin şadîmaniya pîroziyê û piştgiriya xwe diyar kirin. Partî û rêkxistinên, ku mesajên xwe şiyandibûn, ev in: THKP-C Acilciler, TKP/B, EKİM, SVP, YXK, YJWK, Pilingên Rizgariya Elam (Tamil) û YKWK.

Mekke-Saudî Erebistan: Roja 18'ê Mijdarê, dora 70 welatparêzên Kurdistanê bi hev re, li bajarê Mekke, sersaliya damezirandina PKK pîroz kirin.

Li kêleka axiftinên polîtîkî li ser dîroka têkoşîna PKK, bernameyeke çandî jî hatibû amade kirin. Di vê pîroziyê de, welatparêz heya bê gotin bi şahî kemilîbûn û bi hev re perçeyên muzîkê xwendin. Herweha govend jî hat pêşkêş kirin.

Welatparêzên Kurdistanê, silavên xwe ji bo şervanên rizgariya netewî hildan, ku di zindanan de û li serê çiyan berxwedanê gurr dikin. Tevlî van jî, bi dilekî şa, dirûşmeyên şoreşê bangîn. Herweha mesajeke xwe jî, pêşkêşî Sekreterê Gelemperiya PKK rêheval Abdullah OCALAN kirin û girêdana xwe anîn zimên.

Hannover-Almanya Rojava: Roja 25'ê Mijdarê, li bajarê Hannoverê, bi beşdarbûna girseki hejmar bilind û bi şahî dagirtî, sersaliya damezirandina PKK hat pîrozkirin. Bêhtirî 5.000 mirovan tevlî şadîmaniyê bûn.

Pîrozî, bi silava ji bo şehîdên şoreşê destpêkir. Li vir jî bernameya taybetî, ku armanca pîroziyê dianî ziman û dîroka PKK a kurt dida naskirin, bala vexwendiyan kişand ser xwe. Ev bername, tevlî fîlmên dîasê û muzîkê pêşkêş bû. Paşê bernameya pîroziyê ya bingehîn destpêkir. Di axiftina polîtîkî de, li ser pêwîstiya şadîmaniya pîroziyê, dîroka têkoşîna PKK a ji berê û heya niha, hate rawestîn. Di dirêjahiya bernameyê de, hozanên HUNERKOMê, dîdo-dîdo bi hev re derketin pêşiya beşdaran û stranên şoreşgerî xwendin. Komên govendê yên ku ji aliyê welatparêzên Kurdistanê hatibûn amade kirin, govendên gelêrî kişandin û beşdaran kirin nava kêliyên şahî û dilovaniyê.

Gelek diyarî, bi armanca pîrozkirina sersaliya damezirandina PKK, gihan komîteya şadîmaniyê. Ev diyarî, pêşkêşî gel ji bûn û hatin naskirin. Girsên gel, bi baldarî guhdariya şano kirin û ji dil şopandin. Di dawiya bernameyê de, Koma Berxwedan derkete pêşiya vexwendiyan. Bi stranên gelêrî yên şoreşger, şahiya girsên gel xurttir kir. Pîrozî, bi kilam û govenda "APO hate Hilwanê!" dawî bû.

Rêkxistinên bi navên Yekitiya Qafqasiyan-Tevgera Rizgariyê, Av. Dev-Genç û Rêkxistina ERNK li Ewrupa, mesajên xwe gihandin şeva sersaliya damezirandina PKK.

Oslo-Norveç: Roja 11'ê Mijdarê şeveke sersaliya demezirandinê li bajarê Oslo çêbû. Dora 350 kesî beşdar bûbûn.

Di axiftina polîtîkî de, pêwîstiya pîroziyê berziman bû. Dîroka têkoşîna PKK bi kurtî hate nasdan. Di bernameyê de, birê çandî ji hebû û dewlemend bû. Komên govendê leyistokên xwe dan şopandin. Komên muzîkê, hozan û dengbêj jî, stranên xwe yên berxwedanê xwendin û atmosfereke şahiyê dagerandin. Girsên gel, dilxweşiya xwe ji bo bernameyê dan xweya kirin.

Pîroziyek ji li bajare **Trondheim**, roja 12'ê Mijdarê çêbû. Dora 200 kesî beşdar bûn. Bernameya şadîmaniyê weke ya li bajarê Oslo bû û her ew hunermend hunerên xwe pêşkêş kirin. Komên çandî, dengbêj û hozan bi rêzê derketin pêşiya beşdaran. Girsên gel li vir jî, rastî şahî û dilevîneke mezin bûn.

Wien (Viyana)-Avusturya: Roja 18'ê Mijdarê, ji ber sedema sersaliya damezirandina PKK a yanzdehan, li bajarê Wienê, şadîmaniyeke berxwedana netewî çêbû. Di vê şevê de, ku cara yekemîn bû li vî welatê şadîmaniyeke Partiyê hatibû amade kirin, bêhtirî 900 kesan beşdar bûbûn. Herweha cara yekemîn bû, ku li Avusturya hevqasî mirov gihabûn hevûdu.

Piştî ku girsên gel kêliyek ji bo bîranîna şehîdên şoreşê rabûn silavê, bername ji destpêkir. Dîroka Partiyê û berxwedana Partiyê, bi bernameyeke taybetî hatin nasdan. Koma govenda jinan a ji bajarê Wien, bi leyistokên ji gelek êrdimên Kurdistanê, şahî gihand beşdar û mêhvanan.

Gava Hozan Usif stranên xwe yên şoreşgerî û berxwedanê distêra, girsên gel ji tevlî wî bi dirûşmeya "Tolehildan!" bangîn.

Di axiftina polîtîkî ya bi zimanê Tirkî de, li ser pêşketinên di têkoşîna yanzdeh salên Partiyê de hat rawestan û hat gotin, ku di dema li pêşîn de, gavên ji bo avakirina demokrasiya gelî yên xurttir wê bên avêtin.

Gelek mesajên nivîsî ji rêkxistinên Avusturya gihan şeva pîroziyê. KPO-Tornist, Şaxê Ciwanên SPO, Dostên Gelê Kurd li Avusturya, Komîteya Anti-faşistan, KSSE, Şervanên Sosyalist ên Serbixwe, EKİM, TKP-ML/TİKKO, Av. Dev-Genç û MLSPB mesajên xwe şiyandibûn û piştgiriya xwe diyar kirin. Bilî van mesajan, bi navê girtiyên Kurd ên polîtîkî li Almanya Rojava Selahattin Erdem û Rêkxistina ERNK li Ewrupa, mesaj şiyandibûn.

Koma şano ya Wien, şanoyeke bi navê "Afirandina Jiyanê ji Mirinê", amade kiribû. Ev şano, posîdeyên xwe yên giran, dagerand ser vexwendiyan.

Tevlî stranên şoreşgerî û berxwedanê ji aliyê Koma Berxwedan, girsên gel rabûn dilanê û şadîmanî bi kilam û govenda "APO hate Hilwanê!" giha dawiyê.

Li kêleka van şadîmaniyên girseyî **li gelek bajarên Ewrupa, roja 27'ê Mijdarê**, roja sersaliya damezirandina PKK, welatparêzên Kurdistanê hatin cem hevûdu û dilanên piçûk çêkirin.

Di van pîroziyên êrdimî de, axiftinên polîtîkî hatin pêşkêş kirin û bernameyên çandî hatin şanî kirin. Welatparêz, bi bernameyên xwe, pîroziyan dewlemendtir kirin û atmosfera pîroziyê bi şahiyê xemilandin.

Weke nûçeyên gihane rojnameya me, li bajarê **Hamburgê** 90 kes, li bajarê **Kopenhagê** 60 kes û li bajarê **Bonnê** jî bêhtirî 200 kesan tevlî şadîmaniyên êrdimî bûne.

Daxweyanî ji bo awira gelemperî

BALAFIRÊN TIRKIYÊ BOMBE BARANDIN SER GUNDÊN KURDISTANÊ!

Di van rojên dawiyê de awira gelemperî hovîtiyeke dagirkerên Tirk ên faşist nasî. Dewleta Tirk a dagirker û faşist xwest qirkirina xwe ya hov û dirinde ya li gundê Setê (İkiyaka) navçeya Gêwerê (Yüksekova) êrdima Çolamergê (Hakkari) bixe stuyê hêzên ARGK û awira gelemperî li dijî têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan rake. Rojname û weşanên xwefiroş ên burjuwaziya Tirkan bi nûçe û saloxên derewîn, ku ji serî heya binî senaryoyeke xiniz in, ev bûn çend roj in, dixwazin gelên me bixapînin û awira navnetewan ber xwe ve bînin.

Çiye rastiya di binê van propagandeyên xiniz de? Çi bûye li gundê Setê? Li Kurdistanê çi dibe?

Li gundê Setê jin û zaro, BI BOMBEYÊN JI BALAFIRÊN TIRKAN HATIN KUŞTIN!

Rastiya bûyerê weha ye:

Di dawiya meha Mijdarê de hêzên ARGK gundê Setê û qirexên tixûban anîn bin kontrola xwe û êrîşek birin ser karakola Tirkan a li vî gundî. Di domana êrîşê de û piştî êrîşê, di navbera gerîllayên ARGK û leşkerên Tirkan û çehşên wan de, hinde şerên giran çêbûn. Hêzên ARGK lêdanên mezin li leşkerên dagirkeran û çehşên wan parêzkarên gundan xistin. Gava dagirker di van şeran de, ku sê rojan doman, rastî lêdan û hundabûnên mezin bûn, êdî balafirên xwe yên cengê rakirin û bombeyên xwe barandin ser deverên şerî û deverên derdorên şerî. Di encama bombe barandina balafirên cengê de, gelek jin û zaro hatin kuştin, herweha li aliyê tixûb ê din jî, hinde leşkerên Iraqê hatin kuştin an jî birîndar ketin.

Bombekirina axa Kurdistanê ji aliyê balafirên Tirkan, kuştina gelê sivîl tevlî jin û zarokan, ji awira gelemperî hat veşartin; leşkerên Tirkan paşê, riyên diçin û tên gundê Setê, anîn bin kontrola xwe. Bi vî awahî dagirkerên Tirk, ji aliyekê serî dan veşartina suc û kirinên xwe, ji aliyê din jî serî dan derewên xiniz û xwestin qirkirinên xwe bikin hacetên şerê xwe yê qirêj, ku li dijî têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan birêvedibin.

Ev bûyer ispateki mezintirîn e, ji bo wê rastiyê, ku dewleta Tirk a dagirker û faşist, xwediyê karaktereki çiqasî nizm û bê şeref e. Lê belê, ev bê şerefî wê nekaribe temenê dewleta Tirk dirêjtir bike. Dagirkeriya Tirkan niha rind rûçik-eşkere bûye, nema dikare rûçikê xwe yê kuştiwar û xwînxwar veşêre. Weke di vê bûyerê de jî, rastî, zû an dereng wê derkevin holê.

Welatperwerno, pêşverûno, şoreşger û demokratno!

Hinde sedemên pêwîst hene, ku dewleta Tirk a dagirker û faşist dibin propagandeyên hevqasî xiniz û di vê demê de van digihîne koçberên welê.

Berî her tiştî ev propagandaya berfireh armanc dike, ku posîdeyên roportajên Sekreterê Giştiya PKK rêheval Abdullah OCALAN ên di hinde şaxên weşanan de, ku awira gelemperî bi kurî ketibû bin tesîrên wan, ji holê rake. Ev hevpeyvîn cihê xwe di nava rêzên awira giştî de girtibûn û gelek şaşî û baweriyên çewt li erdê xistibûn. Mafdariya têkoşîna gelê Kurdistanê bi derdorên fireh dabûn pejirandin. Hirmeta ji bo tevgera PKK zêdetir kiribûn. Ev roportaj, li ba gelê Tirkiyê û derdorên şoreşger û demokrat ji, sempatiyeke mezin û kûr peyda kiribûn. Ji bo dewleta Tirk bûbûn derbeyeke mezin. Ji ber vê sedemê ji dagirker, careke din wan îddiayên xwe yên rizî derêxistin pêşiya awira gelemperî û vê ji xwe re pêdivî dîtin.

Armanceke van propagandayên dawiyê ji eve; têkoşîna gelê Kurdistanê di vê domanê de bêhtir dibe pirseke li pêşiya awira gelemperiya Ewrupa û dikeve nava hinde platformên navnetewan. Dewleta Tirk dixwaze di vê barê de ji seriyan şêlo bike û têkoşîna me reş bide şanî kirin, da bikaribe arîkariyên navnetewan birawestîne. Her bi vî rengî, rewşa di Daweya PKK li Almanya Rojava de her diçe li dijî berjewendiyên wan pêşvediçe. Dixwazin vî rewşî ber bi berjewendiyên xwe ve bizivirînin. Ev tirsa dagirkeran jî, dibe perçeyeke propagendeyên wan ên gemar.

Êrîşa propagandeyî ya dij-şoreşgerî ya di vê dawiyê de, weke em dibînin, di domana sersaliya damezirandina PKK a yanzdehan de, pêktê. Şerê me yê rizgariya netewî di sersaliya damezirandinê de gavên mezin pêşve avêtiye. Lewma dagirker dixwazin, lêdanên dixwun jî çavan veşêrin û wê prestija xwe ya baş leriziye, ji bêhtir lerzînê rizgar bikin û pêşiya vî tiştî bigirin. Li kêleka gelek sedemên din, pêşemîn ev sedem, dagirkeran birine wê xalê, ku di pirseke nazik û zirav de dîsa serî bidin şerekî propagandeyî yê qirêj û gemar.

Lê belê, çiqasî dewleta Tirk a dagirker û faşist serî bide metod û demagojiyên qirêj jî bila bide, wê nekaribe karakterê xwe yê xwînrij veşêre, wê nekaribe xwe jê rizgar bike, ku hisaba xwîna gelê me yê rijayî bi caran nede.

— Bimire dewleta Tirk a dagirker û faşist!
— Bijî têkoşîna serxwebûn û azadiya Kurdistan!
— Bijî Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan - ARGK!

Berpirsiyariya PKK li Ewrupa
7 Kanûn 1989

Hevpeyvîneke di navbera du rewşenbîrên bi navên **Bero** *û* **Şero**:

"PKK li ser riya ramansaziyeka durist, gel- û welatparêz diçe..."

- Kek Şero, di vê rewşê de, me pêwîst dît bi rewşenbîrekî mina te re, em hevpeyvînekê çê bikin. Tu berê li dijî siyaseta PKK radiwestî û îro em bala xwe didinê, pirrek rewşenbîrên mina te piştevaniya PKK dikin. Gelo ma em dikarin hinekî di vî warî de biaxifin?

- Bi rastî bi min jî xweş e, ez di derheqê îro de çend gotin û nêrînên xwe diyar bikim. Çi dema milletek dikeve gaveka nuh, pêwîst e, mîna hun jî dibêjin, mirov li ser wê gavê biaxife; ji rûdanên çûne dersan bigire û bizanibe li yên tên jî çawa binêre.

Çetir e, ku mirov ji rewşa welêt ve dest pê bike. Hun jî dizanin, çiqasî bandûra propaganda Yekîtiya Sowyetî bi riya partiyên komunist li navçeya me heye. Ev bandûrî, ji ber pir egeran bi hêsanî digihêje gelê me jî. Vê propagandê em xistine rewşekî wilo, ku nema em rêya felatê ji gelê xwe re dibînin. Partiyên komunist ên li deverê, ramaneke wusa xistine serê gelan, weke ku divê em di feleka wan de bigerin; an na, hingê em gelekî paşverû û kevinperest in. Nayê bîra me, ku partiyeka komunist li herêma me kariye milletekî yan welatekî rizgar bike, çima ku siyasetên hemiyan ne rast in. Li welatê me, Yekîtiya Sowyetî pêwendiyên xwe bi dagirkerên welatê me re, ji mêj ve xweş in. Hun dizanin ji ber vê peyrewiyê, hinek partiyên komunist heya van sa lên dawiyê nedikarin çêra mesela Kurdî bikirana. Bi navê proletarya, xwe ji mesela Kurdî dûr dixistin û diçûn bi rejîmên dagirker re hevalbendî datanin. Gava PKK rabûyî bir û baweriyên xwe di navçeyê de ji binî ve guhartin. Çi partiyên Kurd û çi partiyên komunist tevan şerê PKK kirin. Wê gavê, ku em jî di bin bandûra wê propagandê de bûn, me şerê PKK dikir.

- Şerê we di çi warî de bû?

- Her carê me tiştekî digot, weke: *"Şerê we yê çekdarî ne rast e. Ev şerê we dihêle ku rejîma Tirkiyê bêhtir milletê me biçewsîne. Hun li dijî partiyên komunist û Yekîtiya Sowyetî ne. Serxwebûn daxwazeka giran e hun jî rejîmeka wekî Tirkiyê dixwazin, ku endam e di NATO de. Hun hevalên xwe dikujin, dijîtiya hemû partiyên dinê dikin û hwd."*

- Baş e, we hewl neda çima hun niha piştevaniya PKK dikin? Bi gotineka dinê, çi sedeman we têvedan e, ku hun nêrînên xwe yên li ser PKK biguhêrin?

- Yek; li derheqê ku îro tevgera Kurdî di wê de. Dudu; berhembêzkirina pirsa Kurdî ji aliyê împeryalîstan û peyayên wan ve li Roava. Sisê; rewabûna xebata PKK li hemberê herdu xalên pêşin.

- Tu dikarî van hersê xalan zelal tir bikî?

- Belê. Yek; mirov dikare bibêje, ku ji ber siyaset û stratejiyên wan ên çewt, dawî bi tevgerên Kurdên Nîvro û Kurdên Rohilatê hat. Çi ne ev çewtî? Herdu tevger ji otonomîxwaz in. Otonomî ne xwestineka durist e ji rejîmeka dagirker, ne tu hêvî û ne tu rêk e. Lê belê, hêviyên serdarên van partiyan eve, ku biçin li rex dagirkeran li stuyê gelê Kurd siwar bibin. Otonomiya ku rejîmeka dagirker bide, wê ne çêtir be ji ya ku berê dayî. Paşê, gurrkirina têkoşîna çekdarî ji aliyê herdu tevgeran, li ser nakokiyên di navbera her du rejîman de dimîne. Kengê ji herdu rejîman yek xwest gazî hêzeka Kurdên Nîvro yan Rohilat bike, da li dijî rejîma dinê arîkariya wê bê kirin, ew hêza Kurdî bê gotin û bê hisab xwe serûber dispêre wê rejîmê. Eger em duristtir biaxifin; hêzên Kurd bi xwe, bê gazîkirin diçin pêşeroja xwe didine dest wan rejîmên dagirker, ji ber ku hêzên Nîvro û Rohilat ên bi vî rengî, giraniya xwe wekî şerê êlan dane ser şerê çekdarî, bê ku pêwîstiyê bidine warên sazûman, partî û rêxistinî. Bi gotineka dinê, ev hêz, bê bingehên rêxistî ne.

Ji vê nêrînê mirov dikare tê derxine, ku ev serdarên niha hene, her tiştî ji bo berjewendiyên xwe dikin, ne ji bo berjewendiyên gel. Ev ji sedemek bû û lewma şerê birakujî di navbera wan de peyda dibû. Vêca, dema Îranê digot, *"Cenga me ranaweste heya Seddam neyê avêtin"*, ev dirûşme bûbû dirûşmeya hemû partiyên Kurdên Nîvro. Piştî ku şer rawestî, dirûşme ji li gora siyaseta Îranê hate guhartin. Dema ku mirov dixwestin bizanibin ka piştî şer rewşa wan wê çilo be, hinek ji wan di nava pêşmergeyan de digotin, *"Rawestana şerî di xizmetê me de ye!"* Hinek jî hatibûn Ewrupa digotin, *"Me hevalbendî digel zabitina Îranî danibû, ne digel berpirsiyarên fermî yên Îranê!"* "Siyasetzanên" ji vî rengî, Şerê Giravê (Xelicê) tenê di wareki deverin de didîtin, dûrbûna Şêrê Giravê ya navnetewan ji aliyê posîdeyên wê yên koledarî nedibînin. Ji aliyê dinê jî, serdarên Kurdên Nîvro nedixwestin bizanin, ku gava rejîma Iraqê bête rûxandin, rejîma Îranê wê rejîmeka mina ya xwe li şûnê ava bike. Ne dixwestin vê bizanin, çima ku şerê wan ne ji bo gel e, ji bo berjewendiyên wan bi xwe ye. Bi kurtî ez bibêjim, siyaseta wan mina çîçeka bervero ye. Çi Tehranê diqêrî, wan jî wê lê vedigerandin. Ez nimûnê konkrêttir hewl bidim: Dema rejîma Seddam Helebçe bi çekên kîmawî kavil kir, em Kurdên welatparêz û hinde hêzên Kurd, me xwest li dijî reşekujiyê xwepêşandanekê çê bikin. Bawer bike, di dirêjahiya sê rojan de, nûnerên Kurdên Nîvro û Bakur li hev rûdiniştin, ka wê bi çi rengî derkevin meşê. Mêrikan li ser dirûşman li hev nedikirin. Her hêzekê nediwêrî, ji ber hevalbendiya xwe bi ew rejîmên dagirker re, dirûşmên normal bigotana. Dijminan xelkê me qirr kirine û ev jî li hev xurcilîne û tên hin bazara milletê xwe dikine. Roja yekê nûnerekî PKK jî amede bûbû. Gava nûnerê PKK dît, axaftinên wan bê nivîşk in, roja dinê, endam û piştgirên PKK, -bê ku haya polîs jê hebe, çima ku dewletên Roava bi tu awahî ji xebata PKK a welatparêzî nerazî ne-, çûn û hêriş birin ser balyozgeha Iraqê. Li wan xistin, ew û polîs birîndar ketin û hin endamên PKK jî hatin girtin. Nûnerên PDK-Îranê, ji xwe bi zelalî xwe ji mesela Helebçe bi dûr xistin. Siyasetên hêzên Nîvro û Rohilat ev in! Bala xwe bidê, gava pêşmergeyên hêzekê deverek rizgar dikirin, serdariya wê hêzê ew dever bi hêsanî dixiste bin destê pasdarên Îranî. Tevgerên herdu perçeyan bê rêxistin bûn. Tu carî bizavek bi ser nakeve, eger xwe rind rêxistî nekiribe. Eve em dibînin, çi dema şerê çekdarî ji ber birrîna arîkariyên rejîmeka dagirker pûç dibe, hêza ku şerê çekdarî birêvedibir jî, bi tevayî bê can dikeve. Di warê şerê birakujî û kuştinên di nava xwe bi xwe de, van hêzan keys distandin û avê didan rojnameyên Tirkî yên faşîst û şerê PKK dikirin. Eger mirov rûpelên dîroka tevgera Nîvro bixwîne, mirov haydar dibe, ku wan bi hezaran pêşmerge û hevalên xwe kuştine, ku li dijî siyaseta wan disekinîn. Bi sedan nimûne hene. Ew van tevan dizanin, lê vedişêrin. Ev dîrokeke reş e. 300.000 caşên piştgiriya rejîma Seddamî dikin, ji birakujî û kuştinên navxweyî hatine û derketine. Gava wan şerê xwe dikirin û li caşan didan, nedigotin ev zarok e yan ev jin e. Lê gava PKK caşan dikuşt û herweki Tirkiyê arîkariya van hêzan dikir, rabûn, da rejîma Tirkiyê razî bikin, li dijî PKK beyanan derxistin û ji dagirkerên faşîst re, ku perçeya Bakur di bin destê wan de ye, propaganda kirin. Li şûna ku bên doza yekîtiyê bikin, hatin li dijî hêza bira şer kirin. Çi ferqa van û dagirkeran ji millet re heye? Em dûr neçin. Ma we nebihîst, di vê dawiyê de, bi kîjan dafê dagirkerên Îranî, di çilroja mirina Xumeynî de, çawa weke Simko, Abdurrahman Qasimlo kuştin? Perdeyên wê dafê tenê guftûgotin bûn. Îranê, bi rêya Celal Talabanî guftûgotinan bi A. Qasimlo re çêkir. Bi vê re, piştî kuştinê, hêzek ji nekarî helwesta xwe li hemberê Îranê diyar bikira. Vê yekê nakin, ji ber ku dixwazin baweriya milletî pê bînin, ku li Îranê sê dûş (dîtin) henê û dûşê li dijî guftûgotinan bû, Qasimlo kuştiye. Mixabin, eve sedsalek e têkoşîna gelê me heye, û me hîn jî nexwestiye em riya azadiyê binasin!

Dudu; berhembêzkirina pirsa Kurdî ji aliyê împeryalîstan bi riya peyayên xwe li Roava. Ev peyayên ku bi dehan salan jiyana xwe li Roava derbas kirine, ne jî dûr ve ne jî nêzîk ve, tu girêdanake wan bi millet re nîne. Piştî sorbûna çiyayên me bi xwîna şehîdên me, xulam dixwazin xwe bikin pira pêlangên împeryalîstan, da têkoşîna gelê me ya ji bo serxwebûn û azadiyê, hema bi kêmanî jî be, bi şûn ve bidin. Berî niha, di vî warî de, li ser xulamên ji vî rengî, di rojnameya **Berxwedanê** de gelek hatiye nivîsandin. Ez dixwazin tenê çend tiştan zêde bikim. Piştî ku serdarên sexte yên Nîvro û Rohilat di siyasetên xwe de li ser stuyê xwe ketin erdê, vêca tevan berê xwe dane mala wêranê, "Înstîtuya Kurdî" ya li Parîsê û bi Roava ketine; parsa mafê gelê me ji Roava dikin. Herdu seriyên xwe dane hev, da dijîtiya PKK bikin. Me li ser van hêzan li jor hinekî got. Em dikin herine ser rola "Înstîtuya Kurdî" ya li Parîsê, bi serokatiya Kendal Nezan. Weke me pêşî goti, dema ku ev peyayên Roava, ji xwe re li derve kovar derdixistin, hingê împeryalîstên Roava berê xwe nedidan pirsa Kurdî. Paşê, gava şerê gerîlla li çiyayên Bakur vêket, vêca xulam tên dixwazin xwe bikin pira pêlangên împeryalîstan. Ev jî, bi arîkariya împeryalîstên Firensî berfireh dibe. Armanca wan eve, da "mirîşkxaneyekê" ji bo ronakbîr û xwendekarên Kurd ên li Roava ava bikin û hemû bi hev re li dijî mafê serxwebûna gelê me derkevin. Vêca, niha li pêşiya çavên mirovî, du cure rewşenbîr diyar dibin. Yek, rewşenbîrekî welatparêz e û li pêşiya van pêlangan serê xwe naçemine; ew jî amedeye parek ji wê sitemê bibîne, ku li welêt milletê wî ji destê dagirkeran dikişîne. Dudu, rewşenbîrekî ne walatparêz e. Nimûne ji bo rewşenbîrên bi vî rengî gelek in. Ez naxwazim çêra tevan bikim. Ez dixwazim tenê mîsalekê li ser rewşenbîrên bi vî rengî bidim, ku bi riya "Înstîtuya Kurdî" tên pûç kirin. Hun baş dizanin, dengbêj Şivan berê çi xebateke hunermendî dikir. Îro, bi vexwendina (dawetkirina) împeryalîstên Firensî bi riya "Înstîtuya Kurdî", mêrik tê strana Helebçe ji bo şeva mafên mirovan li Parîsê distrê; belê, ew împeryalîstên ku "miraj" û çekên wan Helebçe kavil kirine. Li aliyê dinê, penahberên Kurdên Nîvro yên ji ordîgeha Mêrdînê hatine û ketine ordîgeha "Lastic" li Firense, çav li rê bûn, ku Şivan were wan bibîne û şevekê ji wan re çêbike û birînên wan ên ji ber çekên kîmawî "bikewîne". Vê gavê, cûreyek ji rewşenbîrên me li Roava heye, li ser şopa vê têgihiştinê diçin. *"Gur bêguneh biki, nêçîrê gunehbar biki!"*

- Em vegerine ser giraniya împeryalîstan li vê paşiyê, ji pirsa Kurdî re?

- Belê, vêca piştî gurrkirina têkoşîna gerîlla li Bakur, karê împeryalîstan eve, ku encamên vê têkoşînê bi destê xulamê yekemîn, "Înstîtuya Kurdî", bide berhev kirin. Tirsa wan eve, ku bergehê vê têkoşîna çekdarî firehtir bibe. Împeryalîst dixwazin, çawa bi serê gelê Filistînê dikin, eynî pêlangan li ser me jî pêk bînin. Divê em jî bir nekin, ku xulamê yekemîn ê NATO bi serê xwe tenê nikare tiştekî bike. Ji ber vê çendê, daxwaza împeryalîstan eve, "mirîşkxaneyekê" ji rewşenbîran erzan re amede bikin û hêzên otonomîst û kevzokî tev, mîna kerwanekî bi hev re, ji çareyên ku împeryalîst dixwazin, pêşniyar bikin û bidin çepikan. Ji niha ve haziriyên xwe dikin û propagandeka xurt diçînin. Wilo dibêjin: *"Şerê çekdarî di warê mafên Kurdan de tu encaman nade. Divê em li Roava xebata siyasî bikin. Em baweriya Roava bi mesela xwe binin û tiştekî weke kongreya ku ji bo çareserkirina pirsa Filistînê wê çêbibe, ji Roava daxwaz bikin. Serxwebûn ne mimkin e, mafê otonomî bes e"* û hwd... Bê guman, ev tev ji aliyekî, da bikaribin li hemberê xebata PKK rawestin... Ji aliyê dinê ve jî, da ji bo berjewendiyên xwe yên kesanî, xwe bikin pira împeryalîstan...

- Baş e, mirov dikare bibêje, ku armanca "Înstîtuya Kurdî" ya li Parîsê eve, diranên van rewşenbîran û hêzên pûçbûyî hilbike û bike berika xwe ?

- Ev gotin gelek rast e. Gava em çûn Firense, ji bo serdana penahberên Kurdên Başûr ên hatine wir, ev axaftina hinek rewşenbîrên li Parîsê jî bû. Mixabin, me nekarî, me hemwelatiyên xwe yên penahber biditana, ji ber ku împeryalîstên Firensî "Mirîşkxana Kurdî" ya li Parîsê weke berpirsiyarê penahberan danî bûn. Vêca, ji bo dîtina penahberan, pêwîst bû em biçin kaxeza rêdanê ji patronê mirîşkxanê daxwaz bikin. Ev jî me di xwe de nedît.

- Bi nêrîna te, erka rewşenbîrên welatparêz li beramberî vê, wê çi be?

- Pir diyar e, kesên welatên xwe rizgar dikin ronakbîr in. Lê yên welatê xwe difiroşin jî, dîsa ronakbîr in. Vêca, divê ew ronakbîrên welatparêz xwe nexine mirîşkxanê, yanê "Înstîtuyê Kurdî" li Parîsê. Pêwîst e rewşenbîr bi dilsozî piştgiriya têkoşîna gelê xwe bikin û çi pêlangên împeryalîstan û xulamên wan hebin, ji gelê xwe re eşkere û tazî bikin. Nexwe, di pêşerojê de wê bibin rûreşên gelê xwe û wê bibin ard û êzingên dîroka sermayedarên koledar.

- Weke xalê sisiyan, te li jor çêra xebata rewa ya PKK kir?

- PKK partiyeka teze ye. Li ser riya ramansaziyeka durist, gelparêz û welatparêz diçe. Ji aliyê dinê ve, ew herdu seriyên ku li Roava pişta xwe dane hev, mêhvandariya NATO dikin. Ronakbîrê ku xwe welatparêz dibîne divê raneweste. Divê bi kêmanî ew jî xamê xwe li dijî wan tuj bike. Mêrik ji xwe re rast dibînin, ku gelê xwe goriyê pêlangên dijminan bikin. Rewşenbîrên mîna me ji gerek e xwe kerr nekin. Ew sedema ku dihêle ez piştgiriya xebata PKK bikim û bi rêz û hirmet lê binêrim eve, ji ber ku ez naxwazim biçim di eywanên Roava de xwe venim û xwîna şehîdên xwe têxime bazarê.

ARGK

Yekçekê Gelê Kurd

Ji ser çiyan, ji deviyan
Dihêne xwarê wek lehiyan
ARGK ye û nîşan e
Tirs e li dilê neyaran
Bi mêrxasî bi gernasî
Ew e cerga şervanî
Dijmin ji ber bêzar bûye
Heyfa salan jê hilanî
Ew in şêrên li Kurdistan
Li bajar, li gund û çiyan
"Mehmedcîk" nizane çi pê hatiye
Pejmûrde ye li ber Şahên Merdan
EGÎD bû qumandanê bêtirs
Piling û dilsoz û fêris
Rêça ku wî vekir geş bû
Her bijî tu şehîdê birêz
Doza serxwebûn giran e
Nirxa wê bi xwînê avdan e
Her pêşmerge, her gerîlla
Ew e ku wê xweş hilgire
Ew rabûye weke bahoz
Derb lêdaye mîna birûsk
Dijmin mat ma dema wî dît
Tirko digot Kurd êdî zîz
Lêxin birano ha lêxin!
Lêxin egîdno ha lêxin!
Roja mêran roja me ye!
Dijminê me binerd bikin!
HRK bû navê wê yê pêş
Ji dil revand kul tev li êş
Roja ku damezirîbû Artêş
Hezar û nehsed û heştê û şeş

Dengir / 12.11.1989

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku berê navenda bazarganiyê niha keleha berxwedanê ye

AMED

- II -

REWŞA ERDNÎGARIYA ÊRDIMA AMEDÊ

Êrdima Amedê dikeve navîna bakurê Kurdistanê û bi gelek bajaran û êrdimên ciran ve hatiye zivirandin. Di rêza hejmara berî niha de jî em li ser rawestiya bûn û me gotibû, ku ji ber vê rewşê Amed, risteke navendî dileyize û xwediyê danîneke erdnîgarî ya bi vê naverokê ye.

Êrdima Amedê, ji aliyê rojhilat ve bi navçeyên Îlloh, Qubîn, Hezo û Sasunê yên Sêrtê û navenda bajarê Muşê; ji aliyê başûr ve bi navçeyên Şemrex, Stewr û Gercewsê yên Mêrdînê; ji aliyê rojava ve bi navçeyên Girê Sohr (Sêwrek) û Wêranşar ên Ruhayê, navçeya Aldûş (Gerger) a Semsûrê û navçeya Şiro (Potûrge) ya Meletî; ji aliyê bakur ve bi navçeyên Gola Hezar (Sivrice), Gulaman (Maden) û Palî yên Mazra (Eleziz) û navçeyên Dara Hênê û Bongilan ên Çewlikê, hatiye zivirandin.

Axê Amedê ji sedî 95 ji bo hilanîn û çandiniyê rêda û destdayî ye.

Amed êrdimeke me ya welê ye, ku ji aliyê hejmara şênî ve, bi lez mezin dibe. Ji ber ku gelek cihên rûniştinê ciranên axa Amedê ne û tixûbên wan bi Amedê re heye, gelek mirov ji van tên bajarê Amedê û xwe bi cih dikin. Hejmareke mezin ji şêniyê ku ji der ve hatiye, jiyana xwe li Amedê didomîne.

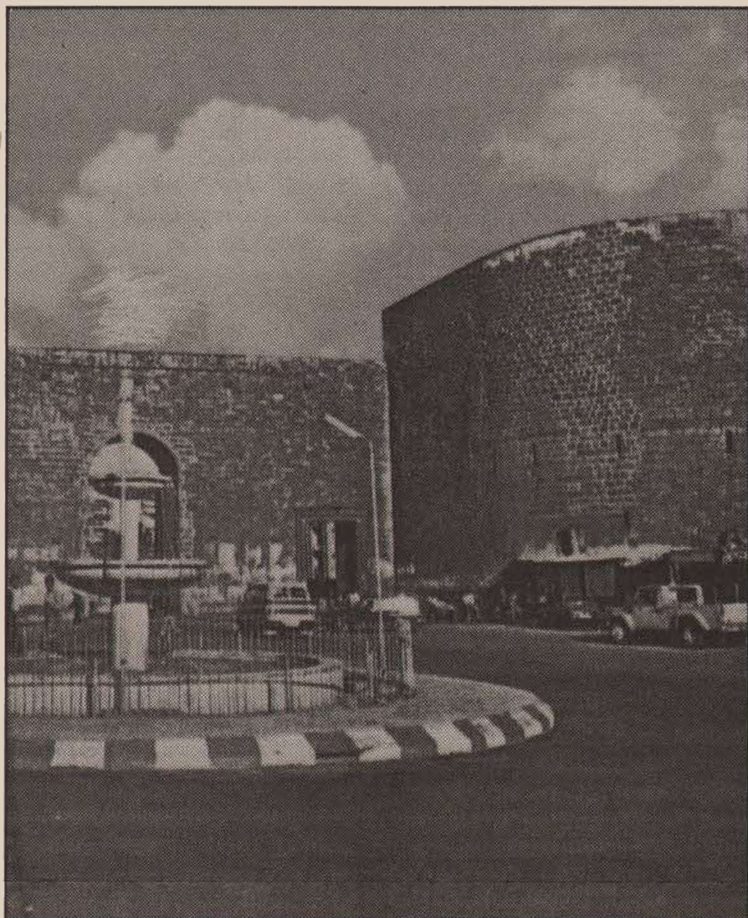
Êrdim, bi gelemperî bi çiyan hatiye zivirandin. Li çar aliyên êrdimê çiyayên bilind hene. Di nava van çiyan de Amed, mîna zozanekê xweya dike. Ji sedî 37 çiya, ji sedî 30,6 deşt, ji sedî 30,4 plato û ji sedî 2 jî zozan, li ser axa Amedê hene. Ava Tîr (Dîcle), avê bi serê xwe tenê ye, ku axa erdimê av dide. Ava Tîr û şaxên Tîr ên piçûk û mezin, axê Amedê av didin. Bilî Ava Tîr, çi avekî, rûbarekî an çemekî ku axê av dide, li ser axa Amedê nîn e.

Bajar û êrdima Amedê bi şaxên Çiyayên Toros ên ber başûrê-rojhilat hatine zivirandin. Ji bakurê Amedê Çiyayê Sipî xwe dirêj dike. Ji ber ku teht û zinarên li dora vî çiyayî tev sipî ne, girên li derdorê ji latên sipî çêbûnê, navê "Sipî" li vî çiyayî hatiye lêkirin. Girê Bêlkok, bi 2.531 metran, xalê bilindtir e ji Çiyayê Sipî.

Şaxên Çiyayên Torosên başûrê-rojhilat, ku Amed zivirandine, di nava tixûbên axa navçeyên Erxenî, Pîran, Hênê, Licê, Hezro û Farqînê de, mîna rêzên fireh berhev dirêj dibin.

Çiyayê bilindtir ê li navçeya Erxenî, Çiyayê Mîhrabê ye. Ev çiya, ji navçeya Gulaman êrdima Mazra destpêdike û xwe dirêjî heya navçeya Erxenî dike. Çiyayên Zîlkûf û Bintuw, li kêleka Çiyayê Mîhrabê dirêj dibin.

Li aliyê rojhilatê Newala Tîr jî, ku axa êrdimê dike du bir, çiyayên rêzîn didomin. Ji van çiyayên rêzîn, ku dirêjî axa navçeya Pîranê dibin, şaxên bilindtir Çiyayên Pîrêcman, Tonîkrat û Herêdan in. Navê van çiyan ê gelemperî, bi navê Çiyayên Piranê tê nasîn. Çiyayên Kozî, Cirbir, Lis û Adem jî, ji tixûbên navçeyên Hênê û Licê dirêjî heya Çemê Sarimê dibin. Çiyayên bilind û pêwîst ên li Hênê, herweha Çiyayên Nemî, Çimê û Dibrû ne.

Çiyayê Andokê, ku nêzîkî tixûbê Mûşê ye û li ser axa navçeya Pasûrê dimîne, çiyayê Amedê yê bilindtirîn e. Bilindahiya vî çiyayî biqasî 2.830 metran e.

Li navçeya Hezro çiya, bi şêweya sê şaxan dirêj dibin.

Çiyayên Harbatê, ku xala bilindtir 1.500 metre ye û her diçe nizmtir dibin, ji tixûbên Farqînê (Silîvan) dirêjî Çemê Îllohê (Batmanê) dibin.

Çiyayên Bûkan, Aşurkar û Petekkaya, ku şaxên Çiyayên Toros ên ber bi başûr ve diçin ew in, li ser axa Çermûkê ber bi sê aliyan ve dirêj dibin. Bilindahiya van çiyan li derveyî tixûbên Çermûkê nizmtir dibe. Weke berdewama van çiyayên rêzîn disa, Çiyayê Qerej paşê bilind dibe, ku êrdimên Amed û Ruha ji hevdu vediqetîne.

Xala bilindtir a Çiyayê Qerejê, bi 1.919 metran Girê Mergamir e. Çiyayê Qerej, çiyakî kevnarî volkanîkiye û agirê çiyê bi tevayî vemiriye. Girên Çiyayê Qerej ên pêwîst ev in: Bavêkulu, Ziyaret, Sipî, Hejîr, Dizan, Sêgir, Çotani, Gewr, Gola Berxan, Mêrdîncokê, Mendal, Pehnî, Kevroşka Jor, Tehtikî, Deveqiran, Sekî û Birîndaran.

Li başûrê Çiyayê Qerej û li tixûbê Amed û Mêrdînê jî hinde girên din hene. Navên van giran ev in: Çiyayê Mazî (li Şemrexê), Hirçika Devan, Şiarê Ereban, Hêlîna Bilbilan, Mehlebikê, Derzê Hiltan ûhw.

Axa deştên êrdimê, bi gelemperî axê sohrî rengê qehweyî ye. Deştên Amedê bêhtir di gelî û newalên rûbar û çeman de, mîna rêzeke xelekan xwe balav kirine û fireh dibin. Hemû rûbar û çem jî tevlî Ava Tîr dibin. Deştên Amedê yên pêwisttir ev in:

Deşta Gewran: Ev deşt ji aliyê girên bilind ve hatiye zivirandin. Weke Deşta Erxenî ji tê navdan. Ev deşt, ji bo çinandinê ne gelekî destdayî ye. Pîvan û firehiya deştî, bi nêzîkahî biqasî 15.000 hektaran e. Misir û garis li vî deştî tên çandin.

Deşta Qerexaniyan: Deştekî hişk û zuwa, tijî kelem û kevir e. Ji nêzîkî Deşta Gewranê heya Amedê û qontarên Çiyayê Qerejê dirêj dibe. Pîvan û firehiya deştî, biqasî 10.000 hektaran e. Li vî deştî bi gelemperî, pez û sewal tên xwedî kirin.

Deşta Amedê: Di dawiya Deşta Qerexaniyan de dest pê dike. Li vir bêhtir sewal tên xwedî kirin û ji bo vî karî rêdayî ye. Pîvan û firehiya deştî, bi nêzîkahî biqasî 40.000 hektaran e.

Deşta Kîkî: Dikeve rojhilatê û başûrê navçeya Çinarê. Li vî deştî bi giranî ceh tê çandin. Deşt xwe dirêjî heya Bismilê dike. Ji nava hemû deştên Amedê, Deşta Kîkî berhemdêr û zaddayî ye. Pîvana deştî nêzîkî 25.000 hektaran e.

Deşta Behremkan: Ev deşt, birekî pêwîst ji navçeya Bismilê digire. Heya bê gotin, ji bo çandinî û ajotinê destdayî ye. Pîvana deştî bi nêzîkahî biqasî 18.000 hektaran e.

Deştên Piranê: Li çepê Ava Tîr, li qîrexa dirêjahiya çemî, ev deşt bi rêzîn dirêj dibin. Tev bi hev re bi nêzîkahî biqasî 5-6 hezar hektaran mezin in. Ji van deştan ên pêwîst ev in: Pembuyan, Çemê Anbarê, Sînan û Farqîn (Silîvan).

Ji teviya axê, sediya zozanên li êrdima Amedê, heya bê gotin hindik e. Zozanên hene, li bakur, başûr û rojavayê êrdima Amedê dimînin. Êl û eşîrên xwecih, di demsala biharê de derdikevin zozanên bilind ên li aliyên bakur û bakurê-rojhilatê Amedê. Domana li zozanan mayin an jî çûyina zozanan, biqasî pênc an çar mehan e. Di van çend mehan de goçer, ji zozanekî koçberê zozanekî dinê dibin û bi tevayî li zozanekî namînin.

Plato û çolên (stepên), ku birekî pêwîst ji axa êrdimê girtine, bi gelî û newalên Ava Tîr û şaxên wê hatine perçe kirin. Piraniya gelî û newalan li aliyên bakur û rojhilat li derdorên bilind dimînin. Dişa, piraniya wan teng û kûr in. Gava mirov ber bi başûr ve diçe, dibîne ku bilindahî jî nizmtir dibin. Ji ber vê yekê ji her diçe gelî û newal jî firehtir dibin. Di binê gelî û newalan de, xakerastên fireh çêbûne. Kevî û qirexên gelî û newalan bi giyayên keskin xemilîne.

Ava Amedê ya pêwîsttirîn Ava Tîr (Dîcle) e. Bi şaxên xwe yên piçûk û mezin, ku hejmara wan gelek e, Ava Tîr teviya êrdimê av dide. Kehniya Ava Tîr, Gola Hezarê ye. Ava Tîr gelekî boş e û gelek caran bi xummînî diherike. Da av bi ser erdan ve nekeve û ser xwe ve neçe, li gelek deran geliyên Ava Tîr hatine kûr kirin. Dirêjahiya Ava Tîr, ji xala ku derdikeve, ango ji Gola Hezarê qopaniya Golan (Golcûk) heya tixûbê başûrê Kurdistanê, 452 kîlometre ye. Li cihê nuh derdikeve, li cihê kehniya xwe, bilindahiya Ava Tîr ji deryayê 1.155 metran bilind e. Bilindahî li pêşberê bajarê Amedê dikeve 560 metran û li Cizîra Botan jî dikeve 350 metran.

Bilî Ava Tîr hinde çem û rûbarên piçûk û mezin jî li ser axa Amedê hene. Çem û rûbarên pêwîst ev in: Çemê Ambarê, Çemê Îllohê, Rûbarê Kelxanê, Çemê Mediya, Çemê Mêşan, Rûbarê Çavan, Rûbarê Madraban, Rûbarê Sînan û Çemê Çûngûşê.

Li êrdima Amedê golên sirûştî nîn in. Golên ku hatine avakirin ev in: Bendava Devegeçidî, Bendava Karakaya, Gola Ortaviran, Gola Gozegol û Gola Kurtkaya.

Bajarê Amedê bi surh û kelehên xwe yên dîrokî û bi navûdeng tê nasîn. Heya demekê, bajarê Amedê bi tevayî bi surhên keleha xwe hatibû zivirandin. Navenda bajêr di nava dîwarên kelehê de dima. Heft deriyên surhan hene. Ji her deriyekî, rê diçe bajarekî ciran. Niha surhan keleha Amedê hîn jî li ser xwe ne û dimînin. Lê keleha Amedê niha bûye perçeyek ji navenda bajêr, ji ber ku bajar gelekî mezin bûye û ji kelehê gelek derbas bûye. Navenda bajêr xwe dirêjî derveyî surhan jî kiriye.

Avahiyên ku di navenda bajêr de hene, bi nêzîkahî ji sedî 50 avahiyên dîrokî û kevin in. Endizyarî û xanemaniya di navenda bajêr de gelekî dewlemend û dîrokî ye. Di nava bajêr de mînareyeke bi çar lingan heye. Xanemanî û şêweya avakirina vê mînareya bi çar lingan, bala mirovan pir dikişîne ser xwe. Herweha gelek şato, avahiyên weke kelehan xweya dikin, gelek mizgeft û turbeyên di nava bajêr de, bi xanemaniya xwe ya xemilandî û neqişkirî, çavên mirovan bel dikin; berhem û dewlemendiyên endizyariya dîrokî ne.

Zebeşên Amedê jî, di teviya cîhanê de, gelek bi nav û deng in. Her salê li Amedê mihrîcaneke (festîval) zebeşan tê durist kirin û zebeşên mezinahiya wan curbecur in, tên pêşkêş kirin.

Dewlemendiyên Amedê yên binerdî û pêwîsttirîn ev in; petrol, kehniyên hesinî yên bi rezervên jeolojîkî, rayên bi qurşîn û çinko yên tevlîhev. Li kêleke van jî, resorsên û madenên li derdorên navçeya Erxenî, di nava dewlemendiyên binerdî yên Amedê de, ciheki girîng û pêşemîn digirin. Li nêzîkî navçeya Pîranê jî kehniyên baritê û li derdorên gundê Ballibaba navçeya Çinarê jî fosfat heye. Herweha resorsên tuxla û kiremîtê yên li nêzîkî navenda bajêr û komûra kevirî ya li nêzîkî navçeya Hezro, cihên xwe di nava dewlemendiyên binerdî yên êrdima Amedê de digirin.

Derdorên li bakurê êrdima Amedê, dikevin ser xeta lerzîna erdî (zelzele). Nemaze navçeya Licê, ku li vê derdorê ye, gelek caran rastî lerzînên erdî yên curbecur bûye. Lerzîna erdî ku roja 6. Êlûnê 1975'an li Licê bûyî, bi dijwariyeke ji pîvana 6,9'an bû. Di encama vê lerzîna erdî de, 2.384 mirov jiyana xwe hunda kirin û 8.149 xanî jî bi tevayî hilweşin. Li gora lêkolîneke, tê zanîn, ku li navenda Licê heya niha 80 caran erd leriziye. Li gora vê lêkolînê, ji dewerekî ji 150 kîlometran de, ku Licê navend e, di vê çemberê de, lerzînên bûne, bi dijwariyeke di navbera 1900 û 75'an de bûne. Disa li gora lêgerînekê, eşkere bûye, ku navçeya Licê û derdorên Licê, li ser xeta lerzîna erdî ya ji pîvana sisiyan cihên xwe standinê û girtine.

Kehniyên ava bijijkî û germavên Amedê yên pêwîsttir ev in:

Germava Çermûkê: Sê kîlometran ji navçeya Çermûkê dûr, li ser riya Çermûk û bajarê Amedê ye. Di kêliyekê (saniyekê) de 3 lître av ji vê kehniyê derdikeve û germiya avê ji 40 derece ye. Ev av ji bo gelek nexweşiyan dibe derman û gelek nexweşî pê baş dibin. Li derdorên vê germavê 23 hotel hatine avakirin.

Avdermana Ankarisê: Sê kîlometran ji navçeya Hênê dûr e û li ser riya Amed û Hênê dimîne. Ava vexwarinê ye. Ev av ji bo nexweşiya zer û helandina kevirên di gurçikan de derman e; ji bo van nexweşiyan gelekî baş e û nexweşiyan tune dike.

KLÎMA
ÊRDIMA AMEDÊ

Klîma dijwar î çolî (bejî) û klîma zozanan a nîv-zuwa serdestê êrdima Amedê ne. Li êrdima Amedê demsalên havînê heya bê gotin germ, demsalên zivistanê jî nîv-sar derbas dibin.

Li navenda bajarê Amêdê, mehên ku germtirîn derbas dibin, mehên hezîran, tîrmeh, tebax û êlûn in. Mehên ku di wan de germî dikeve bin dereceya sifirê, mehên çile û sibatê ne. Navîna germiya salî, biqasî 15,9 derecan e.

Di navenda êrdima Amedê de, navîna barîna di salekê de, biqasî 495,9 milîmetre ye. Ev pîvana barînê (barîna baran, teyrok, berf ûhw.), li gora pîvana barîna li navendên êrdimên ciran, kêmtir e. Bêhtirîn di mehên çile, sibat û adarê de li navendê barîn heye, kêmtirîn jî di mehên tîrmeh û tebaxê de barîn heye. Di van herdu mehên dawiyê de, hema hema jî binî nabarê.

Li navenda bajarê Amedê de, navîna leza lêdana bayê, 2,6 m/sn. ye. Bayê bêhtirîn lêdide, bayê bejî û çolî ye.

Li gora istatistîkên ji bo Amedê hatine amade kirin, eşkere dibe, ku germiya Amedê di salê de 64 rojan dikeve binê dereceya sifirê û 124,4 rojan jî derdikeve ser 30 dereceyan. Heya niha germiya bilindtir di navenda bajêr de, weke 46,2 dereceyan hatiye pîvandin.

PKK KET 12 SALIYA TÊKOŞÎNÊ

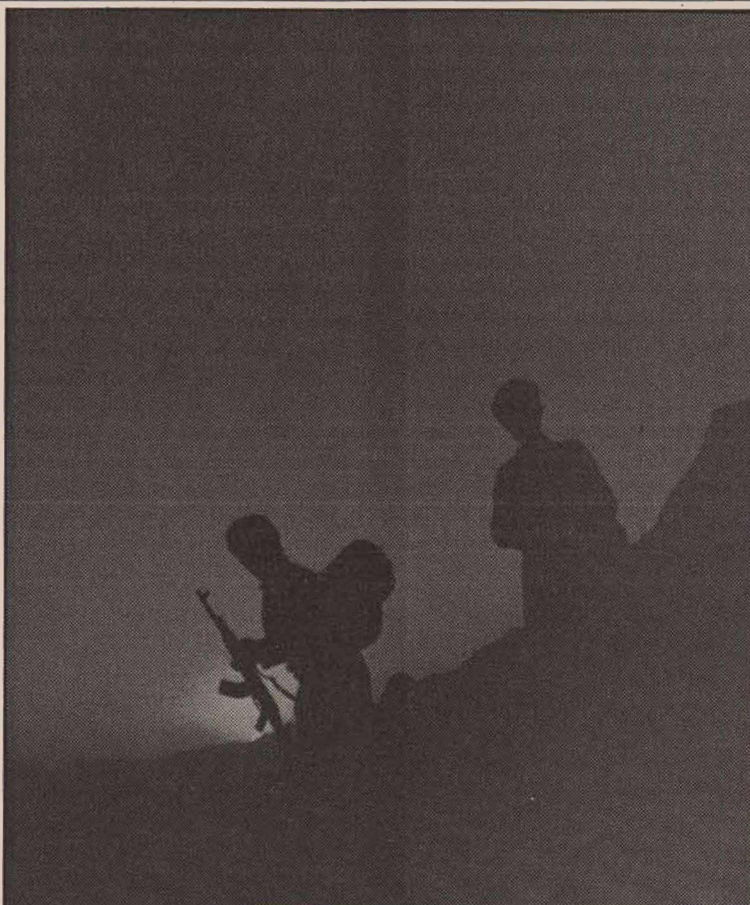
Sersaliya damezirandina PKK a yanzdehan û destpêka têkoşîna sala donzdehan pîroz bin ji bo gelê Kurdistanê û mirovatiya pêşverû!

Ji ber yanzdeh saliya damezrandina PKK, **Berpirsiyariya PKK li Ewrupa** belavokek anî der. Em, belavokê wekî xwe diweşînin:

Belavok di rûpela 20'an de

GERÎLLAYAN, 27. MIJDARÊ BI KULMÊN GIRAN Û DÎROKÎ PÎROZ KIRIN

Gava niha şerê me yê rizgariya netewî xwe digihîne dawiya hilpişkîna payiza 1989'an, tevlî xwe pêşveçûnên pêwist ji mizgînî dide. Sirûşta Kurdistanê gelekî bejî û asêgir e. Lê herweha di vê bejîtî û asêgiriyê de, ji me re ne biyan e, ku bedewiyeke mezin veşartiye û heye. Gava sirûşt xwe ji zeriya payizê digihîne sipî-rengê berfa zivistanê, derbasî peyvajoyeke nuh dibe. Ev jî tê wê maneyê, ku sirûşt (xwerust, tebiet), wan dewlemendî û bedewiyên di zivistaneke berê de di xwe de komkiribû, di demsalên din de bi hemû merdiniya xwe pêşkêşî mirovên me dike. Ji ber ku êdî sirûşt, ne xwediyê tiştekî pêşkêş bikê ye, destpêdike, tiştên nuh di xwe de amade bike. Xwe bi berfê diniximîne û wusa van amadekariyên xwe pêktine. Li gora vê rastiyê berf, pirbûna xêr û bêrê û bereketê ye li Kurdistanê. Ji ber ku sirûşta Kurdistanê xwe amadeyê biharê dike. Ev amadekarî di biharê de xwe dizivirînin gul û qulîlkên rengin, dibin zevî û gulistanên hêvî û mizgîniyê. Û êdî her tiştek ji nuh ve dipijiqe, hiltê û serê xwe hildide.

Ev rojên em di wan de, ew roj in, ku sirûşta me ketiya nava domana amadekariyên xwe. Hoyên zivistanê ji li welatê me, rastî bedewiyên cuda dibin. Di vê demsalê de mîna sirûştê, mirovên me jî xwe amadeyê biharê dikin. Taybetiyeke zivistanê ya pêwist ji eve, ku dagirker, mîna di demsalên din de nikarin xwe bi hesanî bilivînin. Di navendên bajaran de asê dibin û dimînin. Ji vî aliyê xwe zivistan, mîna çeper û dîwareki sirûştiye li pêşiya dijmin. Di dîroka me de ev rewş, herdemê weha bûye û xwe mîna serpêhatinekê daye nasîn. Dîsa, Pêşengê têkoşîna me ya rizgariya netewî û serdemî PKK, di 27'ê Mijdara vê demsalê de damezirandina xwe pêkanî. Ji roja damezirandinê di 27'ê Mijdarê 1978'an de heya niha, yanzdeh sal derbas bûne. Ev yanzdeh sal, di guhartina çarenusa dagirkerî ya gelê me de, bûn salên hilgavtinên mezin. Dîroka me di van salan de rastî guhartinên bi ra û kûr bûye. Di gihana serdemê de, di serdemê de çûyina ber bi şopandina rê û roteke rast ve, hinde pêşveçûnên bi naverok û rûmet hatin vejîn. Pirsa Kurdistanê goristana xwe qelişand û xwe derêxiste ronahiya rojê. Gelê Kurdistanê, di parastina rûmeta xwe ya netewî de û di gihana rewşa neteweyekî de, ku bi hinde şêweyan bikaribe hikm bike, qezencên buhatî û nirxên wan nekaribin bên pivan, bi destê xwe ve aniye. Viyana gelê me xwe gihand kesbûna xwe ya azad û kesbûneke evîndarê azadiyê derêxist holê. Êdî gelê me, li dora vê viyanê xwe dijdine û şerê xwe dike.

Gelê me, di sala şerê Partiya me ya yanzdehan de, weke hîmekî piçûk neyê dîtin, kete nava domaneke rêkxistiniyê. Di avakirina demokrasiya gelî de gavên ji dil hatin avêtin. Di wan êrdiman de, ku hîna dijmin serdest e, gavên serdestkirina dolîwgeriyên coht avêt û berdewam dike, vê pêşvetir bibe. Di bin pêşengiya Partiya me de, "Komên Gel" ji tên sazkirin, ku navingên (hacetên) banduriya polîtîkî ne. Ev rêkxistinî ji, pêşveçûnên pêwist afirandiye. Li ser vê bingehê, di bê tesîr kirina avabûna polîtîkî ya dagirkeriyê de, hinde gavên ji dil pêşve biriye. Di nava rewşa van pêşketinan de artêşa me, di warê leşkerî de, bi rengê "bolûk", "tabur", "alay" û "tümen"an sazendî û avabûnek pêkanî.

Bi kapasita hîma leşkerî, ku hêzên ARGK xwe gihandine wê, li dijî şerê taybetî cengên ji dil û bi rojan doman, hatin jiyankirin. Di şerên li çar aliyên welat de, bi hezaran endamên komên taybetî, polîs, serbaz, cendirme û çehşên bi navên parêzkarên gundan hatin tunekirin. Bi livbaziyên jêhatî, lêdanên mezin li kehniyên darîngî yên dijmin hatin xistin û dijmin, bi milyaran Lîrên Tirkî, kete nava zirarê. Di encama van pêşveçûnên pêwîst de, şerê taybetî jar ket û heya dereki pêşiya şerê taybetî hate girtin. Li ser vê bingehê, di vê salê de, însiyatîf kete destê gerîllayên ARGK.

Gelê Kurdistanê di vê domanê de dîwarên tirsê hilweşand û gavên berçavî avêtê pêş. Gelê me li Cizira Botan, Çolamergê, Girgê Amo (Silopî), Payizava û Mistbînê bi kevir û kuçan, dar û kulman êrîşî hezaran kontrayan kir. Li Kurdistanê giyana raperîn û serîhildanê (întifada) xwe bilind kir. Jiyana azad û serbixwe, ji bo girsên gel bû evîneke bingehîn û berdewamî.

Ev pêşveçûn xwe palandin rojenîna cihanê jî. Di areneya polîtîkî ya navnetewan de, hirmeta ji bo tevgera me ya rizgariya netewî û otoriteya wê, xurttir bûn. Perspektîfên veristina problema rizgariya netewa Kurdistan ên ji aliyê PKK, ji dil hatin şopandin û xwe zivirandin rewşekê, ku bangê derdorekî fireh bikin. Pêşemîn li ba awira şoreşger û demokratîkî ya Tirkiyê, ew bawerîyên nebaş ên li derbarê gelê me, heya pîveyeke pêwist hatin şikênandin. Sekreterê Gelemperiya PKK rêheval Abdullah OCALAN, bi hevpeyvînên xwe banga xwe li gelê Tirkiyê kir. Bi vî awahî gelê Tirkiyê PKK û rastiya gelê me xwend, xwe gihand raman û dîtinên zelaltir. Di encama anketêkê (lêgerîn û pirsîna di nava gel de) de, derkete holê, ku ji sedî 75 ji teviya gelê Tirkiyê, hirmeta xwe ji bo mafên netewî yên gelê Kurdistanê heye û bi baldarî têkoşîna PKK dişopîne. Ev jî tê wê maneyê, ku gelê Tirkiyê jî, di riya afirandina hilbijartina xwe ya şoreşger û demokratîkî de, gavên xwe yên bingehîn û pêşîn diavêje.

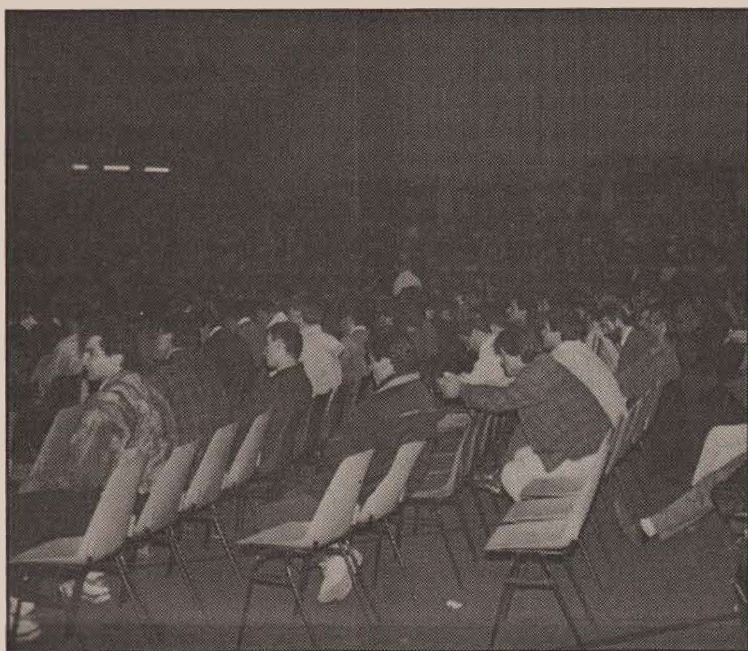
Li hemberê van pêşveçûnan êdî rejîma Tirkî, ketiya nava aloziya nekaribe kargêriya xwe bidomîne. Ev jarî û tengezariya li pêşiya pêşveçûnên dîrokî yên şerê rizgariya Kurdistanê, xwe bi şêweyeke zelaltirin, di parlamentoya Tirkiyê de dan şanî kirin. Partiyên burjuwaziya Tirkî, em dev jê berdin ku bikaribin kargêriya gel bikin, ketin nava rewşekî ku nekaribin kargêriya xwe bi xwe jî bikin. Bêviristiniya wan li pêşberê pirsa Kurdistanê, di nav rêzên wan bi xwe de zivirî pevçûn û dubendiyekê. Di pirseke mîna serekê komarê de, ev dubendî bi tujî derkete ronahiyê. Partiyên wan, ji aliyê rêkxistinî ji destpêkirin, ku belav bibin. Kin bê gotin vê rojê polîtîkavaniya Tirkan, ketiye nava bagêra bê hilbijartinê û bê çaretiyê.

Ev pêşveçûn tev, mîna berhemên xebatên Partiya me yên fîdekar û dûri-dibînin, derketine holê. Partiya me, ku "bi teviya cihanê da gotin, Kurd nemiriye", roja 27'ê Mijdarê yanzdeh salên şerê xwe li paş hişt û ket sala şer a donzdehan. Ev kêliya dîrokê ji bo gelê me tê wê maneyê, ku gelê me bêhtir nêzîkî serfiraziya mezin bûye û yek sal din nêzîkî rizgariya rast bûye. Gerîllayên ARGK, bi armanca pîrozkirina vê rojê, ku di dîroka gêlê me de xwediyê pêwistiyeke mezin e, livbaziyên leşkerî yên mezin pêkanin. Ev jî li Kurdistanê bayê cejneke netewî lêda û dagerand.

Dewleta Tirk baş dizane, di roja 27'ê Mijdarê de fermana mirinê wê nivîsiye. Weke di rojên 27'ê Mijdarê yên din de jî, di vê 27'ê Mijdarê de jî, dijmin serî da tedbîrên mezin û bi lez û bez. Di operasyonên berî vê rojê de, bi sedan welatparêz girt û wan xiste bin lêdan û işkenceyan. Hêzên xwe yên şerê taybetî bi hejmarên bi sed-hezaran tevgerand û çiya an bînê kevirekî nehîşt, li hemû deran qul bi qul sehkir û gerînên xwe birêvebir. Weke ku ew bawer dike, dest bi "nêçîra gerîllayan" kir. Xwest şerî bêhtir bike Kurdistanî û Kurdan bi Kurdan bide şikênandin. Ji bo vê, hinde eşîr û êlan zixt da, ku wan ji xwe re rêkxistî kiriye; wan li dijî hêzên rizgariya netewî kire nava şerekî. Li ser vê bingehê xebitî bi nola, "kesên dilxwazên dewletê û ne dilxwazên dewletê" civakê perçe bike. Hisên kin û tolehildanê bêhtir germ kir û danî pêşiya xwe, ku şerî bigihîne koçbereki hov. Pêwist xebitî ku çekên bi destur bide her kesekî. Bi vî rengî ji xwe re bingeh girt, ku pişta xwe bide avahiya civakî ya paşmayî, ku wî bi xwe çavsohr û har kiriye û kiriye girêkeke nakokiyan. Bi vê xwest şerî ji riyê xwe derêxîne û berê şerî bide rêtengeke kor û tarî. Ji ber ku ew şerê taybetî ku bê prensîb û hoy birêvedibir, êdî ji karin û sûdên xwe dûrketibû. Niha li Kurdistanê wan sixlet û taybetiyên xwe, ku bi wan

Dûmahîk di rûpela 19'an de

Şadîmaniyên pîrozkirina sersaliya damezirandina PKK a yanzdehan

Roja ku têkoşîna serxwebûn û azadiya Kurdistanê giha taybetiyên Partîbûnê, ji bo gelê me ew roj e, ku hişyarbûn û zindebûna netewî bi fermî destpêkiriye. Berî niha bi yanzdeh salan, Partiya me damezirandina xwe danezane kir. Bi vî awahî gelê me, di şerê rizgariyê de, gihand hîmekî pêşrevan û serperiştî. Ev derketin û hilpişkîna PKK, ku "bi teviya cihanê da gotin, Kurd nemiriye", bûyereke ji bûyerên dîroka Kurdistanê ya mezintirîn e. Danezane kirina berxwedana polîtîkî ya gelê me, ku berî hingê xwediyê hebûneke fîzîkî tenê bû, herweha bû destpêka dîroka Kurdistanê ya serdemî jî. Ev gavê bi biryar û a hevqasî jî saxlem û bi dilêrî, nîşanên hêviyeke mezin di hîmbêza xwe de hildigire û mizginiya hatineke azad dide. Ji bo hedefa vê hilpişkîna şoreşvan, hemû derdorên li derveyî xwediyên hilpişkînê, nêzîkahiyeke bi çavê "biserketina wê tu caran nabe" şanî dikirin.

Gava niha li rastiyên vê rojê bênêrin, ku têkoşîna serxwebûn û azadiya Kurdistanê wan derêxistiye holê, û gava niha li koçberên ku ev têkoşîn xwe gihandiya wan bê nêrîn, pêwistiya mezin û dîrokî ya gava pêşemîn, ji ber xwe wê bê dîtin. Ji ber vê yekê jî, ev gav çawa û di kîjan rewşê de hatiye avêtin, bi kîjan derfetên bi tixûb hatiye pêşvebirin û çeperên li pêşî bûbûn kelem çawa ji holê rakiriye; pirsên wusa ne, ku divê mirov wan di mejiyê xwe de zelal bike, nirxê pêdivî ji bo wan bipîve û karvaniya kesaniyeke layiqê bersivên van pirsan şanî bike. Ev tişt, xwediyê pêwîstiyeke gelekî mezin e. Tiştên vê gavê bûne malê pirsgireka Kurdistanê, wusa bi-

Dûmahîk di rûpela 21'an de

Daweya PKK li Almanya Rojava didome

Daweya PKK li Almanya Rojava, ku 24'ê Cotmehê 1989'an destpêkiribû, bi pirsyariyên di dadgehê de berdewam dike.

Weke nûçeyên di vê dawiyê de gihane rojnameya me, ji girtiyên şoreşger Alî Haydar Kaytan li pêşiya dadgehê axiftinekê çêkiriye û gotiye, ev mehkeme di bin hoy û prensîbên azad û wekhevî de nayê birêvebirin; hinde komplo û provokasiyon tên amade kirin û ji ber van sedeman îddîayên sawcî û biryarên bên dayin napejirînin.

Girtiyên şoreşger ên din jî, ku dora axiftinê gihabû wan, hoyên ku ew rastî wan dibin anîn zimên û gotin, parastina jiyana me di xeterê de ye. Herweha eşkere kirin, ku bikaranînên kotekê yên li dijî wan, seranserî bi zanabûn û bi rengekî pîlankirî tên birêvebirin. Bi kurtî weha gotin: *"Hoyên ku em di bin wan de ne û tehlukeyên li pêşiya me, dijbihin ên di dadgehên dagirkeriya Tirkan de, ku derdikevin pêşiya diliyên şer ên rizgariya netewa Kurdistan."*

Azîne û bikaranînên dadgehê yên nedadî berdewam dikin. Armanca pêşemîn eve, da bikaribin pêşveçûna pirsyariyên di dadgehê de li dijî polîtîkvanên Kurd ên şoreşger pêkbînin û wan bizivirînin kelemên li pêşiya girtiyên şoreşger. Lê girtiyên şoreşger li beramberê vê rewşê bêdeng namînin û bi parastinên xwe yên xurt û bi biryar, wan kesên, ku dixwazin wan pirsyar bikin, pirsyar dikin.

Hîma viyana polîtîkvanên Kurd, ku berpirsiyariya gelê Kurdistanê dikin, wê berdewam bike, pirsyarkerên împeryalîst pirsyar bike.

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN